

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

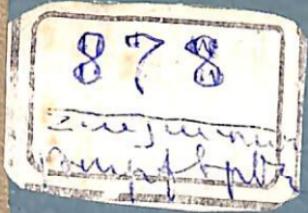
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Upmeyo
1875

2004

76942

Հ Յ Ֆ Ե Ա Յ Ի Ւ 58

Ա Յ Ո Ւ Գ Ա Ա Ր Ե Վ

Թ Ի Կ Ր Ե Խ Լ Ե Ր Ի Լ Ե Պ Ե Ր Ա Պ Ե Ր

Ա Խ Ա Գ Ո Ւ

Մ Յ Ա Վ Ա Ր Ա Վ Ա Ր Ա Վ Ա Ր Ա Վ Ա Ր

1875

Հ Ի Թ Ե Ա Յ Է Ւ

Ա Շ Ք Փ Ղ Ա Ր Ի Պ

Թ Ի Խ Ր Ք Ի Խ Լ Ե Ր Ի Խ Լ Ե Պ Ե Ր Ս Պ Ե Ր

Ա Թ Ա Ն Պ Ո Ւ

Մ Ա Թ Պ Ա Ա Ի Դ Ի Մ Ա Բ Ա Ս Ե Ա Ն

1875

(8+2 ամէ)

Հ Ի Թ Ե Ա Ց Է Ւ

Ա Շ Լ Գ Ղ Ա Ր Ի Պ

ՌԱՎԱՄԱՆԸ իմապար , վէ նագլիանը էսրար ,
չէոլէ ըլվացէթ իտէրլէր քի , զէմանը սապըգ-
տա թէպրեզ շէհրմանէ հօճա Ահմէտ նամինտէ
պիր անգաւ պաղիբրկեան վար իտի քի , մալի գտ-
րունէ մալիք իտի : Պիր գըզը իլէ թէսուլ նա-
մինտէ պիր օղու վար իտի քի , ոն իւչ օն տէօրմէ
եաշընտա , սատատէթ թաճը սղաշընտա , ինձէ
պէլի , հօդգա սղըզը , գիրազ տուտազլը , ին-
ձու տիշի , հօզկէ ըէվիշը , պիր գարըշ կերտան ,
փիւսկիւրմէ պէնկիէր , կէօկէրծին թօփոգլու ,
նազ ու խթինայէ , մալի հիւմինտէ պիմիսալ ,
ահտինէ տուրմազ , պէլի ֆիւլֆիւլ , սաչը սիւ և
զիւլ ֆիթնէի ախըր զէման , պըն օն տէօրմիւ-
նէ պէնդէր , պիր քէրրէ մոհ ճէմալինէ պագան
աշըգ օլուպ՝ խապ ու բահաթը կիտէր իտի . պէօյ-
թ պիր աֆէթի տէվլան , պագըշը ճէլլաթէ պէն-
դէր , միապի գահրաման իտի քի , տայիմա զէվգ-
ու սէֆատէ գարար իտէր իտի :

Գըստէյի տիրազ իթմէյէլիմ . կիւնիէրտէ պիր
կիւն փէտէրի պիմէճալ հասթա օլառ . պու-
դատար հազիգ թապիալէր իլաճ իթմէտէն աճիզ
օլուպ , տէրտինէ տէրման պուլսնմատը , սկիտէր
ախըր կէլէն ատէմ ճիհանէ , եճէլ կէլիր պաշ աղըըսը
պէհանէն , մէջնունինձէ ախըր իւլ էմր ախրէթէ
կիթտի , նէվծիվան ֆէրեատ իտէրէք գօմիուլէ-

418 - 84

րինէ վէ խմամ ու մասիզինէ խտալէր ի յէտիքտէ, ճիւմբէսի կէլիպ մէրհումու եւայգ ոցըպ, նամաւ զինը գըլուպ, պտակէնու տէփն էժտափիլէր:

Նէվճիվան ահու Փիզան խտէրէր, կէրուպէ ավտէթ վէ հանէյէ կէլիպ, եաս ու մաթէմի քէնտիսինէ տառէթ իթտի:

Ամմա ոլ մէմէքէթտէ դըրդ նէֆէր տալդա. վուգ քիմսէլէր վար իտի քի, նիչէ ճանէլը եագմը, վէ նիչէ հանէլէր ելդմըշ, վէ հիյէ ու ֆէմըշ, նիշէ հանէլէր ելդմըշ, վէ հիյէ ու ֆէսալէրինէ նիհայէթ եօդ իտի: Խթէ ոլ վէլէտիդալէր հօնա Ահմէտին վէֆամթ իթտիյի կիւն պիրալիրի իլէ հապէրէշափիլէր վէ մէրհումուն հաս պիրալիրի վարըպ՝ գափոյու վորտուլար տէր հալ գափու աշըլար, պունլար կիրեսնը եաս ու մաթէմ իլէ նալան օլարագ իշչըրի կիրտիլէր, կիյա մէրհում օլան զաթ պունլարըն փէտէրի եախուտ պիրատէրի իմիշ. Նէվճիվան տըր պունլարըն պու տէրէնէ եաս ու մաթէմէլէրինի կէօրիննէ և պույուրան ու տէյու բայէթ էտիպ, և հագիքէթ պու մէմէքէթտէ փէտէրիմին տօնթւրը պունլար ըմիր: պրանտա անճագ պունլար տօնթ օլապիլիրու տէյու քէնտիսինէ թէսէլի վէրէրէք իերամ էյէտի. Եշպու թէսէլիյի ոլ կիւրունու մէրբուն ինթիգալ էտիննէ, թէքրար եաս ու մաթէմէլէրին թափէլէյիպ՝ Փիզանլէրին միւզատ իմալիքտէ, նէվճիվան պունլարըն եաս ու մաթէմինէ հայրէթտէ գալըպ՝ ճէվապ էթտի քի, և շիմուէն սոզրա սիզէրի պուրատա խթէրիմ, արշարուցէ կիթմէյէ ըիզա վէրմէմ, փէտէրիմ, տօնթլարը պէնփուէ տօնթլարըմ տըր. տէտէրիմին տօնթլարը պէնփուէ տօնթլարըմ տըր. խտարէնիլ խուսուսունտա Մէվլամ քէրիմ տիրու

տէտի: Վէլէտիզնալէր հէման զալըրպ նէվճիվանըն փայինէ եփ զիէր սիրիսպ՝ նիազ էժտիւլէր քի և սուլթանըմ, Մէվլա սիզէ էօմոր վէրսին քի պու ամիզէրի պէնտէլիյէ զապուլ պույուրունուզ. Հաղ գըմրդա իծրա պույուլարն զիւլը իհոսն վէ ոթութէթինիլ պէնտէլիյէ նիզի էհետ էլլէտի, վէ էօթէտէն պէրու վէտէրինիլ մէրհում էֆէնտիմզին պէնտէլիյի խուսէլէրինտէն պուլունմուշ խուքտէ, էքսէրի թիւնոր իիէ տիշտրարտա քէջմի կիսզոր էթտիյիմզտէն, վէտէրինիլ մէրհումուն ճէնազէսինէ պուլունամատրդ, էկէր իհոսն ու ինայէթ պույրունուր իսէ, պու գուլարընըզ իլէ պէրապէր թէշրիփ պույուրտանըզ, սիզինէ վարըպ մէրքէզինի զիյարէթ պապընտա, պիր ետախնի շէրիփ օգայուպ, ըու հինէ հէտիյէ իթուեք՝ իօշ պիր շէյօլուր, սիզին տախի կէօյնիւնիլ աշըլըր ու տէտէրիմինտէ հէման նէվճիվան նիյազուրընը զապուլ իտէրէք, գօնազընտան հարէրէթ՝ վէ պէօյլէ մաէն մէզարիստանա աղիմէթ էլլէտի, վէ վէտէրի մէրհումուն գապընի կէսութէտրիտէ, վէլէտիզնալէր չոգ եաս ու մաթէմ էթտիէր, վէ եասինի շէրիփ օգայուպ՝ ըու հինէ կէօնտէրտիւր իտէր: Անտէն աշազը եօդարը թամաշան էժտիլէր իսէտէ, նէվճիվանըն եփուէլի աշըլմոյը՝ էվլէտէրի կիպի սիրքիւթ էթտիքտէ, վէլէտիզնանըն պիրի նէվճիվանէ եահաշըպ՝ գուլունուզ շէոյէ միւրահազա էտէրիմ քի, էֆէնտիմին կիս կէօյնիւնէ մաթապըդ պիր զէֆրի մահալէթէշրիփ օլունտատա, տէտիզամ էթուէնիլ ու տէտէրիտէ, նէվճիվան և փէր մինասիպ ու տէյիպ,

հէման հարերէթ՝ վէ սէկեահաթիլը պիր պահնէ.
յէ աղիմէթ էթտիլէր։

Նէվճիվան զայեթ հօշանըպ՝ “ իշպու պահնէ
վասի էթտիլինիզ մէրթէպէ կիւզէլ իմիշ, փէք
հաղ էթտիմ” տէտի : Վէ տէրունի պահնէտէ
միւզէյնէն վէ մուազզա պինա օլունմոշ պիր
քէօչք վար իտի . օլ քէօչկիւն փիշկետիրնտա օ-
թուրտուլար . մէզքիւր քէօչկիւն զիյնէթինի տիլ
իլէ թապիր իթմէք միւթին տէյիլ, շէցըէ քի
էթրաֆը կիւլ կիւլիսման վէ ոլուլախլէր փիդա-
նը փէրեատ իթմէքաէ . խիւլասայի քէլամ քէօ-
կիւն տէրունինտէ գարար էյլէտիլէր, վէ պո-
րասը նէվճիվանըն կէյնինէ փէք մուվաֆրդ կէլ-
տի . Օրատան պիրի հէման շէնրէ կիտիպ, “ նէշատ
տէնիլէն սուտան պիր գուշ շիշէ թէտարիք, վէ
պիր մըդտար տախի մէզէյէ միւթալիք շէյլէր
ալըպ, տօղրումա քէօչկէ կէլիպ, հէման պիր
սօֆրա տօնատըպ, օրթասընա շիշէյի վազ էթ-
տիլէր . Նէվճիվան անէ եափայօրսունուզ, պէնտէ
ակեան օլայըմ” տէտիքտէ, “ էֆէնտիմ եէրին
սէֆասը պէօյլէ ջրդար, էֆէնտիմ հէլէ քէրէմ
էտին սօֆրայա պոյտուրունու տէյու իպրամ էյ-
լէտիլէր . Նէ հալ իսէ սօֆրա պաշնա կէշտիլէր .
վէ շիշէնին աղղընը աշըպ, տօղրուրուպ՝ “ պու-
յուրուն սուլթանըմ” տէյէրէք թէքլիք էթտի-
լէր . կիրուհը մէզպուրուն պու գատար զօր էթ-
տիլէրինտէ նէվճիվան իշմէմէք իսթէտի իսէտէ,
պիր վէչն իլէ չարէ պուլամայըպ, պէլայի հաթր
իքի գատէն իշտի . Հէման օ տէմտէ փէտէրի
մէհրումու ունուտուպ, վէ իշմէթ զայեթ խօշու-
նա կէլիպ, պիր տահա, պիր ատհա աէյէրէք,

չ պէշ գատաէն իլէ ագլը պաշընտան կիտիպ՝
ավուղուն իշնէ վէ տըշարընա ավուն իլէ
ոգնէ վէ ալթուն սաշմաղա որաշլատը : Հասըլը
քէլամ օ կիւն ագչամն գատար պունլարա պու-
ննվալ խորի գրրդ քէսէ ադճէտէն միւթէնա-
խուզ մալ թէլէֆ վէ հիպա էյլէտի . հէլէ ագ-
ամ օլուննու դօնալլընա ավտէթ, վէ կինէ եա-
րըլարընա գատար գօնագտա տախի այիշ վէ իշ-
էթ իտուպ, փէտէրինին էլէմ ու մոթէմին սէ-
խոյէ թէպտիլ, վէ պու գատար չքտիկի ահ
ու վահէրի զէվգ ու սուրուրէ թէպտիլ էթտի :
Նէվճիվան պու միսիլլու շէլլէտէն զայեթ խօշ-
անըպ, “ աճէպա սապահ նէ՞ զէման օլուր քի,
կինէ զէվգ ու սէֆու մէվդ ինէ կիտուպ՝ մուհապ-
պէթ իտէլիմ” տէյու, թա՛ սապահ օլուննա
մէրդումարըն ճիւմէսին պիրտէն գալտըլըպ,
վէ պիր իքի գարը տախի արուպ, զէվգ մահա-
լինէ վարուըլար : Օլ կիւն էվվէլքի կիւնտէն պէշ
գաթ զիյատէ թէլէֆի մալ, վէ սէֆալէրի հատ-
տէն զիյատէ օլուու : Վէլհասըլ պու կիւն մէյ-
խունէ, եարըն քէրհանէ տէյէրէք օլլանլուր վէ
գարըլար իլէ՝ ազ զէմանտէ ելինտէրի օլունըն
ալթընտան կիրիպ իւսթինտէն շըգտը, վէ պիր
փարայա միւհթաճ օլուպ, սպատէհու վալիտէ-
սինին հէմչիրէսինին էլինտէ օլան մալէրի տա-
խի պիր թագրիփա ալըպ, անէրին ճիւմէսինիտէ
թէլէֆ իթտի, վէլէտիղնալէրին հէր պիրի հօճա
Ահմէտին օլլաւնուն սայէսինտէ՝ իքիչէր իւչէր
եիլ քէսէյէ մալիք օլուուլար, վէ գուլ հըզ-
մէթքեար գուլանըպ, վէ նէվճիվանտէ մալ գալ-
մատըլընը գէհմ իտէրէք՝ աօնաա տիւնեալըդ

գալմատը» տէյէրէք, պիր տահաւ սէմթինէ օղ-
րամատրլար։ Օլ վագրթ նէվճիվաննն ազլը պա-
շնաւ տէյտի, «էյ վահ, պու ուշագլէր փէտէ-
րիմին առաթու տէյիլ, մէկէր մալ առաթու ի-
միջէր։ նէ Փայխաէ շիմոէն աօդրա էլոտէն նէ
կէմիր» տէյիպ, վէ չարշը պազսրտէ ոթ կէզ-
ափրմէյէ պաշարլպ, աղշամա գատար անձագ
էքմէք փարասընը դաղանա պիկիր իսի։ Պիր կիւն
միւլտհազա իթափ քի պու պաշա չպար չէյ տէ-
յիլ, պիր զէնաաթ եօրէնմէլի։

Կիւնին պիրինտէ պիր գաղանճը ախքքետ-
նը էօնինտէն կէչէրքէն՝ տուրաս, վէ զազան-
ճընըն էլինի էօփիսպ. չըրագ վէ շայիրտ օլուու,
Պիր կիւն ուստասը «պիր պարտագ ուու կէմիր»
տէտի. նէվճիվան չէքիծ շամենթ աորնոտան իշիմ-
մէտի, պիր գոչ քէրը թէքրար սէօլէմէքտէ,
եխէ քէհմ իթմէյիննէ ուստասը տարըլպ, նէվ-
ճիվանա պիր դաշ տէֆտ վուրտագ՝ ախքքետն-
ասն գօլուու։

Հօզրա փարլպ թէրզի շայիրտի օլուու, պիր
քէրըէ պազաը քի ուստասը քէսիպ պիչէյօր,
նէվճիվան զօլոց պիր զէնաաթ սանըպ, չէօլէ
միւլտհազա էթտի քի, ուստամ պիր թալաֆա
կիթտիքտէ, շու զումաշէրտէն պիր թօփիւնու
քէսիպ պիչէյիմոէ, ուստամ կէլուիքտէ զէնա-
աթը նէ թէզ էօրէնմիշ տէյու ափէրին տէսին ո
հիւլեալէրինտէ իրէն, պիր կիւն ուստասը պիր
թարափա կիտիննէ, զիյուրյմէթ գումաշէրին պիր
թօփունու էօնիւնէ ալըր՝ քէսիպ պիչտի. եա-
նէ փարէ փարէ իթտի, Ու ստասը կէմիպ պա-
զըպ՝ «օղան պու զումաշըն հալի նէ տիրու տէ-

տիքտէ, — « իշլէ էֆէնտիմ» սանա քէսափիմ հա-
զըր էթտիմ» ծէվսազ ալորդլը հալոէ, ուստամ-
նըն ազլը պաշընաան կիտիպ՝ « պէ հէյ քիւլհա-
նի, պէն ուստա իրէն պու մազուէ դումաշէ-
րի աղըր աղըր պիչտիմ» տէյիպ, վէ թէմիլ
պիր ապագ ախըրպ զօլուու չիւլսոէ ուզուն
էթմէյէլիմ, աղ պիր վագրթ մապէ. նինտէ օ-
թուզ իրի էմափա տու չըրագ օլուպ, հէր պի-
րինտէ պիրէր գապահաթէ տայագ եէյէրէք՝ պիր
զէնաաթէ խայր էթմէտի։

Պու հալ իւղրէ սէրսէրի կէպէրքէն, պիր կիւն
եօլ իւզէրինտէ սլէր քահվէյէ օլլույուպ պազու-
լը խալդ ճէմ օլմուշ, « աճէպ պու նէ տիր»
տէյու իէրի վարըպ՝ կէօրտիւ. քի իրի շայիր չա-
ղըրլպ ահէնկ իտէրլէր. տօղրու շայիրլէրին եան-
լըրը պահէնի էօփիսպ « պէնի շայիր-
լըրնա վարըպ՝ էլէրինի էօփիսպ « պիսպ շայիր-
լըրնա վարըպ՝ էլէրինի էօփիսպ « պէնի շայիր-
լըրնա վախիս նէվճիվանըն եիւզինէ պազըլպ,
պունու տէտիլէր։

Հասըլը տիւնեայա կէլմիշ տիր օլ նուր տանէսի-
Պիր մէլքսիմա տօղուրմուշ՝ պին եաշասըն աննէսի։

Պունու տէյիսպ շայիրտիյէ գապուլ էթտի-
լէր. նէվճիվան պիր կիւն պէշ կիւն շայիրլիզէ
նըզմէթ էթմէքտէ, հէր պիր թարափտա հիւու-
նի չէօնրէթ պուրուպ, իշլաէնլէր կիւն կիրսն
քահվէյէ կէլէր պաշըրըպ՝ մէշլէրէթ իթտի-
քի, « էյէր պու նէվճիվան նիտա էտիպ սազ
լէր քի, « էյէր պու նէվճիվան նիտա էտիպ սազ
լէր զիյուրյմէթ գումաշէրին պիր տէյու

բընըղ իշխն պու աղջամ՝ պիր աղ շէյ թաղիս
էթափիսպ, ալշասապահ պայտուրուն սազընը տիյա-
նէյին տէյինձէ՝ անլէր տախի “ փէք էյի օլուր ”
տէյիպ կիթտիէր, վէլ հասըլ օ կէճէ շայիրէր
նէլճիվանէ պիր աղ չարմայլ վէ նիտա իթմէյի
էօլրէթտիլէրսէտէ՝ պիր վէճէ իլէ զապթ էտէմէ-
տի . կէճէ եարըսընտան սողրա հէր պիրի պիր
թարաֆտա ույոյուպ, նէլճիվան տախի ույդու-
յա վարարգտէ՝ հազրէթի Խըզըր բոյարնա կէ-
լիու, թիթիլոտէ հօճա Ախնանըն դըզը Շահսինէ-
մին տօլուսունու նէվճիվանէ նուշ, վէ օ իքի տէր-
տիմէնտի պիրի պիրինէ աշըդ վէ մաշուգ էթափ,
զիր ալթուն գատէհ օղանա՝ պիրտէ դըզա վէ-
րիպ, “ պիրինիզ Աշըդ Ղարիպ վէ պիրինիզ Շահ-
սինէմ տիր ” տէյիպ, կէօդտէն նիհան օլուռ .
վէ նէվճիվանըն տէրունի աթէշի աշըզէ պիւրիւ-
տիւ վէ տէրեալէր կիպի ծօշուպ՝ ույդուտան ու-
յանըպ, վէ մահուտ ալթուն գատէհի եանըն-
տան ալըպ, գօնունա գօյուպ, տօղրու գահ-
վէյէ կէիպ, պիր ֆասըլ տիյնէտիքտէն սողրա .
օրտատա հազըր պաւունան պիր իհթիար ատէմէ
եալվարըպ, “ ճանըմ պտապա , շու ուստամտան
սազը ալըպ պանա վէր ” տէտիքտէ . օ տախի շա-
յիրէրէ պիր չօդ բիճա խաէրէք սազը ալըպ նէլ-
ճիվանա վէրտի . թէսուլ տըր սազը գուճաղընա
ալըպ, պիր տիւզէն վէրիպ՝ պիր աղ թագսիմ
իթտիքտէն սողրա , աէրունինտէն պիր ա՛հ էտիպ,
իպթիտա պիր թիւրքի սէօլէտի . ուստալար հայ-
րան օլուպ “ պու կէճէ պիզիմ շայիրտ ուստայլ
պուլմուշ, սէօլէ՛ օղում ” տէտիքէրինտէ , ալու-
թէսուլ :

Գատիր Հագգտան պէն վէր տիլէկ տիլէտիմ ,
Շիւքիւր միւրատըմը վէրտի ա՛հ պէնիմ .
Պիր տիլէկ տիլէտիմ Հագգա եարաթտաը ,
Էրէնէր եէրիւտի նազարկեահ պէնիմ :

Կէնձ եաշըմտա կէօրտիւմ տիւնեա զամինի ,
Պու ձէրհ զատտարըն սէրէնճամինի .
Սունտուլար գըրգւար տօսթ ճանըմը ,
Պօյնումա թագըլտը տօղրու բահ պէնիմ :

Հըզըմ գավմ եըղըլտըլար կէլտիէր ,
Այըրտըլար տաղտան տաղա սալտըլար ,
Էրէնէր վէրտիյի սըրը պիւրիէր ,
Տիլիմ իտէր Փիքը ու զիքը շահ պէնիմ ,

Արզու չէքիպ կէլտիմ ուստատ էօնիւնէ ,
Քիմսէ պագմազ պու Ղարիպին հալինէ .
Կէօնիւլ գուշ գոնտուրուր եարին կիւրինէ ,
Իօթմէք տիր Փէրեատ ու զար տակիմ ա՛հ պէնիմ :

Էրէնէր թէսուլէ եինէ տէտիէր ,
Անէլքտէ պիրապիրին թութա տէտիէր .
Թիթիլատէ սինէմի արա տէտիէր ,
Իշմ կիւնիւմ օլուռ գըզլէ կեահ պէնիմ :

Պու պէյիթլէրի էօլէ պիր աշգ իլէ սէօլէտի
քի՝ կիւշ իտէնէլէրին ճիւմէսի ա՛հ իտուպ հայ-
րան օլուռլար . ուստասը “ կէթիր օղում սազը
պիր ֆասըլտա պիզ իաէլիմ ” տէտիքտէ , հազըր
պիր պաւունանլար “ պագլն ուստալար ” պիզ սիզի հէր
կիւն ալիյնէրիզ , պիրազտա թէսուլու տիյնէյէ-
կիւն ալիյնէրիզ , պիրազտա պիր պիրիմ ” , ուստալար պիրիպիրինէ

պատրապ , վէ պիր քէօշէյէ չէքլիփալ՝ մէշզէրէթ
էթտէլէր քի՝ թէսուլու տէֆ էթոխնէր , չիւնքի
օնու սրու հալուէ կէօրախնքէրինտէն քէնտիլէ-
րինէ կէթէք պըրագմայաճաղընը շիմտիտէն գէնմ
էթմիշէր արո :

իմոնի պիր դաշ կիւնտէն սօնդլու՝ նէվճիվա-
նէ տէտիլէր քի , “ պիդէր գրամշթ արամաղանի-
յէթ իթտիք . թիֆլիզաէ պիր պէյիթ սէոյլէյէնէ
պէշ ալթան վէրիրէր իմիշ . նէ տէրախն ո տէ-
տիթէրինտէ , թէսուլ “ պէնիմ տէ ճանդմա մին-
նէթ ամիս , անամ վէ հէմշիրէմ վար , անլէրի
նէ ետքայըմ ” տէտիքտէ , տաստուր “ օնլարտա
պիզիմ իլէ պէրապէր կէլսին , Մէվլա քէրիմ
արո . եարըն պիրիպիրիմիզի Պաղլար ուաշընտա
պուլալըմ ” տէյու գափի գաբուր էթտիլէր : թէ-
սուլ սոնդընը պօզտղընտա ասրպ , վալիտէսինին
եանցնա վարտը . վալիտէսի էօնիւնէ թաամ գօ-
յուպ՝ թէսուլ եէր իքէն պօզտղընտա գալըը ը-
տը . անասը “ օղուում նիշին կէվիէր թաամ էտէ-
յօրսուն ” տէտիքտէ , թէսուլ սոնդընը ալըպ՝ “ հա-
լումի իփատէ իտէյիմ ” տէյիպ պաշլատը :

Պաշընա տէօնտիցիւմ կիւլ եփազիւ նինէմ ,
նինէ պէն թիֆլիզէ վարմալը օլտում .

Պիր ճիվանըն աշգը տիւչտիւ սէրիմէ ,
նինէ պէն թիֆլիզէ վարմալը օլտում :

Մէնին իլէ էտէյիմ մուհապալէթ սազի ,
Տիլըրիմ տուստան ունութմա պիզի .
Թիֆլիզտէ կէօրինտիւ պիր էլա կէօզիւ ,
նինէ պէն թիֆլիզէ վարմալը օլտում :

Պու սէվտալար րէսուլէ տիւչտիւ սէրիմէ ,
Թիմսէլը րահմ իթմէզ ահուզարիմէ .
Կիտէր օլտում շիմտի նազլը եարիմէ ,
նինէ պէն թիֆլիզէ վարմալը օլտում :

Պու սէվտա տըր տիւչտիւ դարիալ պաշըմա :
Պաղմազմըն պէնիմ կէօզիւմ եաշընա .
Պիր կիմէ գավուշտում նազլը էշիմէ ,
նինէ պէն թիֆլիզէ վարմալը օլտում :

Աթէշիմէ տաղլար թաշլար տայցանմագ ,
Տէրտիմ չօդ տըր հալիմ քիմսէլը պիլմէզ .
Շիմտէն զայրու պու եէր պիզէ էրիմէզ ,
նինէ պէն թիֆլիզէ վարմալը օլտում :

Վալիտէսի պու պէյիթլէրտէն օղանըն կի-
տէնէ յինի աղնաարգտա , “ օղուում սէնին սազլն
սէօզիմն կիւզէլ ամիս , շիմտի էյամ գըլ տըր ,
սէն կիթ սողրա էվկէլ պահարտէ պիզի կէթիրտ ,
խա-
սմին պուրատա գալըպ շայիրլիք էթսէն , խա-
յըրլը օլուր ” տէյինճէ , թէրըրար վալիտէսինէ
պու պէյիթլէրի սէօյլէտի :

Տիւն կիմէ սէյրիմտէ պանա ,
Անա թիֆլիզ տիյարընտա .
Սէվմիւ իտիմ գանա գանա ,
Անա թիֆլիզ տիյարընտա :

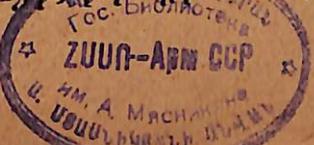
Պու սէվտա եանտըրտը պիզի ,
Այ վէ կիւնէ պէնզէր եփազիւ .
Օ պինէմ հօճանըն գըզը ,
Անա թիֆլիզ տիյարընտա :

Պիր սէվտա տիւշոիւ սինէմէ,
Սէվտա տըր, պէնի զընամա.
Օ թիֆլիզէ Շահսինէմէ,
Անա Թիֆլիզ տիյարընտա:
Քէհատտա կէօրտիւմ սիւրէթխն,
Հատտէտէն չէքմիշ թէնին.
Շահսինէմտէքի էզգէթխն,
Անա Թիֆլիզ տիյարընտա:

Էլիմէ վէրտիւէր թութա,
Սաշը թապանընտան էօթէ,
Րէսուլը վէրտիւէր փութա,
Անա Թիֆլիզ տիյարընտա:

Պէօլէ տէաիքտէ՝ վալիտէսի “ էկէր օղում
սէն կիտէր իսէն պիզտէ կիտէրիզ ” տէտի: Ճիւ-
վան թէսուլ վալիտէմ վէ հէմշիրէմ տախի կի-
տէճէք տէյու գօնազընը վէ էշեասընը սաթըպ
փարասընը գօյնունա գօյուպ Պաղար պաշընա
ջրդարըլար. պագտը քի ուստալար կէլմէմիշ, վա-
լիտէսինէ վէ հէմշիրէսինէ “ սիզ պուրատա տու-
րուն, պէն գահնվէյէ ուստալարա պագայըմ ”
տէյիպ՝ գահնվէյէ վարաը. կէօրտիւ քի օթու-
րույօրլար, “ գալգըն ուստալար կիտէլիմ, զիրա
վալիտէմ Պաղար պաշընտա սիզէ պէքլէյօր ”
տէյինճէ՝ ուստալար ճէվապընտա “ օղում կէր-
չի պիզ կիտէրիզ տէտիք ամմա, շիմտի գըշ
պաստը եարըն եազ կէլիր իսէ, եայլալէրտէ
սահրալէրտէ սուրգ սուրար պաշընտա գուզու
քէպապլէրի եէյէրէք կիտէրիզ. հէմ պիր մըգ-
տարտա մասլահաթըլմըզ զուհուր էթափի, էյէր

սէն հաղըրլանմըշ իսէն, վար Մէվլա սէլամէթ
վէրախն. պիզտէ էվգէլ պահարտէ կէլիրիզ, սո-
նա տուաճըլըզ, ուստալար տուալընտա մէյ-
մանէթ վոր աըր, “ սաղըդ իլէ կիթ, ոէլամէթ
իլէ կէլմէ ” տէաիդէր. թէսուլ տախի պիմէյէ-
րէր “ Ամին ” տէյիպ, ուստալարըն էլէրին-
փիպ, վէտա էյէտափ. վէ հիլէ իլէ իշէրին-
տէն ջրդարտըգլարընա աղլը էրէրէք ” մանի
տէյիլ, հէրքէսին րըզկընը վէրէն Ալլահ աըր ”
տէյէրէք՝ վալիտէսինին եանընա կէլիպ, եօլա
րէվան օլոտուլար: Հէքմէթի Խիւտա ոլ կիւն շէ-
տիտ պիր եազմուր եաղըպ վէ ճիւմէսի սու ի-
շինտէ գալըպ՝ հէլէ պիր քէրվանէ եէրիշտիլէր.
Քէրվանճը պունլարա սորում քի “ Եազմուրտա
պուրալարա նիճէ կէլունիզ, վէ ուզ քիմինիզ ”
թէսուլուն վալիտէսի “ պէն թէպիզտէ հօնա Ահ-
մէտ նամ պազիրկեանըն էհի իտիմ, վէ ոյուն-
լար տախի օղում վէ գըզըմ աըր. օղում պու-
գատար պապասընտան գալոն խազինէ մուլէրի
վէ ճարիյէլէրի վէ գօնացլէրի վէ քէօլէլէրի սար-
հօյուգ իլէ եէյիպ իշտիքտէն սորուա, թիֆլիզէ
շոլկընըլըզ կիտէյօրուզ. վէ շիմտի եղլարտա
դալըդ: Մէվլա սիզի պիզէ իլըզըր կէնտերախի
տէակտէ, քէրվանճը և վայ, սէն հօնա Ահմէ-
տին էհմիմիսին. ո պէնիմ վէլինիյէթիմ էֆէն-
տիմ տիր: Ալլահ բահսէթ էլէսէփին ճանընտ
տէյիլ՝ շարչափաք պունլարը պիրէր հայլանտ
պինտիփազ, թիֆլիզէ տախիլ էյէտի, վէ շէհ-
րին քէնարընա էնտիփիփա “ վար օղում պիր հո-
նէ սահիպի պուլ ” տէյիպ իշինէ կիթափ: թէսուլ
վալիտէ վէ հէմիյէթիպիրի համինին հավլիսին-
9

478-84

ՀՀ ՑՈՒՑ-ԱԲՐ ԸՆԴ

տէ պրագըպ, հանէ արամտղա կիտէրքէն՝ պիր պէօյիք գոնադ կէօրտիւ քի, ասհիափի գափունուն էօնինտէ օթուրմուշ նարկիլէ իշէր իտի. թէսուլ եանընտ վարըպ վէ էլինի էօփիւպ, “ ուիյար զարիպիիզ պու գըշ էյեամընտա ճամփի քէօշէսինտէ գալտըգ. մէրհամէթ պույուրուն պիզի միսափիր էտին ” աէյու հօճայէ թագտիրի ըէճա իթտի իսէտէ, հօճա գապուլ էթմէտի : թէսուլ տախի սազընը էլինէ ալըպ՝ “ շունու պէլքի սազ վէ սէօզ իլէ մէրհամէթէ կէթիրիրիմ ու աէյիպ, թիւրքիւ,է պաշատը :

Պաշընա տէօնտիւյիւմ կիւլ եիւղիւ հօճա, ձանըմ հօճա նինէմ ճամփտէ գալտը. նէ կիւնտիւյիւմ կիւնտիւզ նէ կէճէմ կէճէ. ձանըմ հօճա նինէմ ճամփտէ գալտը.

Պէն տէ կէլտիմ պանա պիր եէր վէրիրսին, Տիւշմիւշէրին հալին սէնտէ պիլրսին. Նինէմ էօլիւր, սէն կիւնահտա գալըրսըն, ձանըմ հօճա նինէմ ճամփտէ գալտը. Եէթիրտիմ մալիմի էյլէտիմ զարար, Նէ կիմիւմ կիւն օլտու նէ կէճէմ գարար. Նինէմ իլէ գըզգարնտաշըմ պէրապէր, ձանըմ հօճա նինէմ ճամփտէ գալտը:

Եաղար պիր եանտէն եաղմուր իլէ գար, Նինէմ կէօզէրինտէն դանլը եաշ տէօքէր. Պունճա եըլ տըր պէնիմ գահրըմը չէքէր, ձանըմ հօճա նինէմ ճամփտէ գալտը. Թիւրքիւշը առլա Հօճայա թէյսիր իթմէտի

ամնա պիր թագըմ տէլիգանլըլար տիյնէրլէր իտի . թէսուլ՝ պէլքի պունլարա թէյսիր էտէր տէյէրէր սազընը էլինէ ալըպ իշպու. թիւրքիւշըի նիտա իյլէմէյէ պաշատը :

Ուստալըրտան օլտու պանա պու իշէր, Սիզտէ հիմէթ էտին տուրան գարտաշար. Կէօզէրինտէն ագրթտըմ գան իլէ եաշար, ծանըմ հօճա նինէմ ճամփտէ գալտը:

Հօճա սէն ճէննէթէ կիրէյիմ տէրսին, ճէննէթին լիպասըն կիյէյիմ ու տէրսին, Պու զարիպ թէսուլի հիչ տիյնէմէսին, ծանըմ հօճա նինէմ ճամփտէ գալտը :

Իմտի թէսուլուն թիւրքիւշընի տէլիգանլըլար իշիտիննէ՝ հօճայա ու զալիմ, իւչ սատթարը գարշընտա ստզ շալար, վէ ստնա վալիտէ հէմշիրէմ ճամփի քէօշէսինտէ գալտը, խիւտանըն աշգընա պիզի գոնագ էյլէ տէյու եալվարըր, սէն իսէտի տիյնէմէշընին, սէնի էօլտիւրէն գաթիլ օլուր, “ տէյիպ, պըշագլարընը չէ քիպ հօճայտ եիւրիւտիւլըր . գօմչուլար կէլիպ հէլէ հօճայը էլլէրինտէն ալտըլար . տէլիգանլըլարա “ ճանըմ տէրտինիզ նէ տիր ” տէյու միւլարա “ ճանըմ տէրտինիզ նէ տիր ” տէյու միւլարա վալ էթտիվլէրինտէ, “ հօճանըն հարուն գատար մալի վար տըր, վէ պու զարիպլէրի միսափիր իթմէզ, իւչ սատթարը գարշընտա տուրուպ նիյազ իտէր, վէ պու իսէտի սալս բահմ էթմէզ ” նիյազ իտէր, վէ պու իսէտի սալս բահմ էթմէզ ” տէյու ճէվապ վէրիննէ, գօմչուլար սախի հիւտիմ իտիւգ, պու վիզայէթտէ սէն միսափիր

ալմաղ տա՛ քի՞մ ալլր ո տէյէրէք, աէրհալ ճամիյէ խոսպէր կէօնտէրիալ, թէսուրուն վալիսէսինի վէ հէմիրէսինի դնազա կէթիսիլէք, վէ պաւ մէրթէպէ փէրիշանլլգլորընը կէօրիննէն հօճայատա մէրհամէթ կէլիպ, հիւրմէթ վէ րայէթ խոէրէք, վալիսէսի իլէ հէմիրէսինի հարեմէ վէրիպ, թէսուլը տախի սէլամիլդտոս իրամ իթտի: Պիր կիւն իւլիթ էսնասընտա թէսուլ հօճայա և աճէպա պուրատա չալկը ճրյա հավէսքետր քիմէլէք վար մը, եօդսու իթիպար իթմէզլէք ” տէյու սիվալ իթտիքտէ . “ Ուն դափանընտա պիզիմ տէլի Մտհմուտուն գահվէսինտէ պիր թազըմ չայերէք տոկը ասմրշլար ինթիհամ օլույոլընր, ինշալլահ եարըն կիւաերիզ ո տէտի: Սապահ օլու ու, հօճա իլէ տողրու տէլի Մտհմուտուն գահվէսինէ կիտիպ օթուրտուլար, տհապալլար վէ չայերէք նէվծիվանտ ստողը կէօրիւննէն և հանկը աիյարտան օլուրուսն ո տէտիդէր . նէվծիվան տախի ո թէպչիլիյիմ ո տէյիննէն, չայիր պաշը, “ պէն թէպիրիւն ջոդ եէրլէրինի կէզմիշիմ, պանտ չու սազ ոլէ թէպրիզի մէտն ելլէ ո տէյիննէն, թէսուլ իսպը ալըգ, պագալըմ պունկարա նէ՛ սէոյլէտի:

Տիյնէյին ազաէքր թարիֆ էտէյիմ,
Աշըւըր պահարտէ կիւլիւ թէպրիզին.
Տիյլիմտէ պայրամտա աթլաս կիյէրէք,
Պօզուլմազ եէշիլ ալը թէպրիզին:

Թէպրիզին էթրաֆը տաղ աըր մէշէ տիր,
Իշինտէ օթուրան պէյ տիր փաշա աըր.

Սէքիդ պին մահէլլէ ելուզ պին քէօչէ տիր:
Զարըսը փազպարը եօլու թէպրիզին:
Փէկիվանլար քիսվէթ կիյէր եալլանըր,
Ճիւմէ պագիրկեանլար օնտա էյլէնիր.
Իւշ եիւզ ալթմըշ եիւքիւ պիրտէն պաղլանըր,
Էլտէն էլէ կէզէր մալը թէպրիզին:

Մէյէր հօճա Սինանին գօնաղը գահվէյէ եագըն լմըշ . մէրգում նէվծիվանըն խուպ ավաշուլ իշիտիպ, ուշագ կէօնտէրտի . ուշագլար վանը իշիտիպ, ուշագ կէօրտիւլէք քի, պիր մահպուպ ափէթի տէվլան տըր, խուպ սէտու իլէ սոզ չայըպ, թիւրբուլէր սէոյլէյօր . ուշագլէք կէլիպ հօճա թիւրբուլէր պիր մոհ եիւզիւ քահիլէտէ Սինանա “ էփէնտիմ պիր մոհ եիւզիւ քահիլէտէ եան աթմըշ չայըպ չպարուր . իմթիհանտէ պուրունան չայերլէրին ճիւմէսի էյլյան օլուպ չաշմըշը, ափիթապ ճէմանինէ պադըպ գալմիշարո “ տէվլան պէկիրին իւսմէիւնէ աթմըլըպ՝ քահիլանմըշ պէկիրին իւսմէիւնէ պադըլը քի, վադաա վէտէ գարար պուլտու . պադտը քի, վադաա պէօլէ պիր մահպուպ ճիւհանտէ կէօրիկմէմիշ . տէրսաաթ ճանու կէօնիւլտէն աշըդ օլուպ, կիւնտէն կիւնէ մահսապակմէինի աթմըլըմաղա պաշրատը . վէ չու ճիւման թէսուլ էկէրչի գըլըմըր տախի իսթէր իսէ վիրէյիմ աէյու ահա էյլէտին Պիլ կէլէլիմ աէրսիմիզէ : Շահ Սինէմ գօնաղըն ափվանհանէսինաէ նազ իլէ թէֆթար իւտէրքէն, թէսուրըն սէտուսը գուլազընա աքս իւտէրքէն, Ագճէ կիյին նամինտէ պիր ճարիէսինէ, “ ճանըմ ճարիէմ, չու սէտա պէնի եաթայօր . վէ հէմ բոյատէ կէօրտիչիմ մահպուպուն

սէտասընա պէյնզէյօր ո տէտիքտէ , Ագճէ զըզ
« իհթիմալ արը ո տէտի , պիզ կէլէլիմ շակրլէ-
րէ . « աֆէրիմ օղում , իքի խանէ գալտը օնու-
տա սէօլէտէ սանա Աշըգ Ղարիպ մախլէսինի վի-
րէյիմ » տէտիքլէրինտէ . ալտը :

Իփէյի Հինտտէն պիտիկիւ Կէմիր ,

Պուղտայը փիրինճի Եքելիր Կէմիր .

Փոյունու Մուղանտան Էքելիր Կէմիր ,

Կուրծիստանտան կէմիր պալը Թէպրիզին :

Փիրէր տոլուսուն իշտիմ սէօլէրիմ ,

Էնիպ աշգըն տէրեասընը պօյլարըմ ,

Աշդ Ղարիպին մէտհին էլէրիմ ,

Պէնիմ շիմափ բիւթէմլալը Թէպրիզին :

Շակրլէր « աֆէրին ո տէյուպ՝ քէլամլէրինի
թահսին վէ բէսէնա իթտիլէր . զօնադ սահիպի
իլէ Հօնա Նէվճիվանը ալրպ զօնադէ կէլտիլէր .
Հօնա տախի նէվճիվանըն հիւնի էթվարընտէն
զիյատէ խօշանըպ , քէնառուսինտէն խօնուտ վե
րազի օլմասը մինասիպէմի իլէ , տէրասաթ Նէվ-
ճիվանէ վէ վայիտէսինէ վէ Հէմիրէսինէ պի-
րէր գալթ լիպասը ֆախիրէ կէթիրտիպ խորճըխ
իլէ իթա վէ ոլ վէճճ իլէ ճիւմէսինի մէմնուն
վէ իհեա էլլէտի , պիրտէ հօնա Սինան քահ-
վէճի տէլի Մահմուտու չաղըրտուպ՝ պու « Ա-
շդ Ղարիպ նէրէլի ո տէյու սիւվալ իթտիքտէ
տէլի Մահմուտ տախի « Թէպրիզտէ հօնա Ահ-
մէտ պաղիրկեանըն օղու ըմրչ » տէյու ճէվապ
վէրինճէ , հօնա Սինան գալգըպ խանէսինէ կէլը

տի . գրզը Շահսինէմ « ճանըմ պապա պու կիւն
շու գահվէտէն կիւմիւշէ պիր խօշ սէտա իրիշ-
տի . զուզում պապանըըմ աճապա օ քիմ ի-
միշ » տէտիքտէ՝ պապասը « Թէպրիզտէ հօնա
Ահմէտ պաղիրկեանըն օղու ըէսուլ իսիշ . պու-
րտտա իսմինի Աշդ Ղարիպ զօմուշար « տէյու
ճէվապ վէրինճէ , Շահ Սինէմին ճիկէրինէ պիր
աթէշ տիւշիպ , տէր հալ պապասընէ « պէնիմ
աէվիլէթլու պապամ քէրէմ էլլէ ոլ աշըգը պի-
զիմ խանէյէ կէթիրտէ պիզտէ տի.նէ.յէիմ «
տէտիքտէ , պապասը « պէնիմտէ Փիքրիմոէն կէ-
չէյօր ո տէտի . պիրտէ Աշդ Ղարիպ հօնա իլէ
աղշամ թաամընը էաիպ , պատէհու էլլէնմէք
իւզրէ էհապալէրտէն պիր գաշ քիմէսնէ տախի
կէլիպ սէօնսէթ իտէրքէն , հէման Ղարիպ օր-
թայս տէտիքի « բէք հավմէսիմ վար պիր ասկը^ը
օլսատա պէնսէ շակրլէր իլէ իմթիհան օլսամ «
ահիպպալէր « սէնին էօլէ մարիփէթին վար իսէ
մէվլա քէրիմ տիր սէն պէյէն պիզ ֆարասընը
վէրէլիմ» տէտիքէրինաէ , հէման սահիպի խա-
նէ գալգըպ հարէմէ կիմտի , պիր ատէա քաշ-
միրի շալ ըրգարըպ , « ալ օղում » տէյուպ վէր-
տի , պիրտէ Աշդ Ղարիպ տիվիթ գալէմ չըգա-
րըպ , « հօնանըն պէրկիւզարը Աշդ Ղարիպին
սադըըլ տըլ » տէյու շալըն իւզէրինէ իլիշաիր-
սադըըլ տըլ « տէյու շալըն իւզէրինէ տէլի Մահմուտէ
վարըպ , մատտէի իսմիշարէ էթտի . տէլի Մահ-
մուտ տէտի , « պագ օղում քէնտինէ կիւվէնէ-
պիր իսէն սակընը տա , պանա օնտան հիշ զա-
պիր իսէն սակընը տա , պապա օնտան հիշ զա-
պիր կէլմէզ . հէմ պէն օնլարտան օսանտըմ «
տէտիքտէ , պապամ տօղուրան գըսրագ ութան-

սլն ա տէյտ Աշբդ Ղարիպ ճէվապ վէրինծէ ,
հէման առկըլը առըպ՝ Աշբդ Ղարիպին ազգնը
իւսիթ պաշա վաղ իթակիէր . պատէհու շահիր-
էր կէլիպ , պադ աշբար քի սաղարընն իւսմիւն-
տէ պաշտա պիր սազ ասըլը . պունլար ինֆա-
ալ էտիպ , տէլի Մահմուտէ “ պու սազ քիմին
տիր . պու վիլայէթտէ պիզտէն իւսմիւն քիմ
վար քի պիզիմ’ սաղըն իւզէրինէ սազ ասմիշ
վէ պիզի իսէ պի մատրիփ սըրասընտան չըգար-
մըշ ” տէտիքտէ , Տէլի Մահմուտ “ տիւն պու-
րատէ սազ իլէ թէպրիզի մէտն իսէն Աշբդ Ղա-
րիպ ասաը ” տէտիքտէ . շտիր պաշը “ պագընար
շու քահապէ քիւլիանիէ . պիզ անտ մէրհամէթ
վէ տիյարը զարիպ տիր տէյտ . հիւրմէթ վէ րիո-
յէթ էթալիք . վէ հաթտա տախի իսմինի Աշբդ
Ղարիպ թէսմիյէ գըլարդ . օ պիզի պէօլէ թահ-
գիր էթմիշ , կէցյա քէնտիսինի հէրկէլէտէ աթ
սանմըշ ” . շաիր պաշը արը “ չաղրըն շու արշա-
ղը իմթիհան օլայըմտա սաղընը պաշնաա դրա-
լըշ ” տէյիպ տարըլըալ աթէշ փիւսկիւրմէտէ
իրէն , Աշբդ Ղարիպ կէլսի , կէօրտիւ քի շաիր
պաշը բիւր զաղէպ քէնիլմիշ գաբըլմոյօր , հէման
Աշբդ Ղարիպ , “ ուստա նէ չապալայօրսուն , էլ
էլսէն իւսմիւն տէլլիլ մի արշա չըգընծա ” տէ-
տիքտէ , պունլարտո “ պիզ եկասի քիմույիզ պի-
շէր սէօլ սէօլէսէր սէնի ճիհանտէն չըգարը-
րըշ ” աէտիլէր . Աշբդ Ղարիպ արթլդ պունլա-
րըն պէյիսուտէ քէլսմէրինէ դոլսդ ասմայըպ ,
հէման սաղընը ալլպ էօնտէն պաշատը .

Է

Տիյնէյին ուստալար սիզէ խապէր սծրոյշըմ ,
Աձասա սազը սիզ նիճէ չալարսընըզ .
Կէօքտէքի ելլուզզար պէնիմ տավարըմ ,
Սիզի չօպան իթսէմ նիճէ կիւտէրսինիզ .
Օ նա՞սըլ քիլէ տիր տօլար պօշանըր ,
Ռիւզկեար էստիքէն եէր տէօւնիր ,
Եմիրէր եէշիլ քիմտէն գուշանըր ,
Խապէր վէր քի գալըն պաշըն ազրըսզ .
Աշբդար ասմըշար տիւրիւ լիպանըն ,
Գըսմէթին արարքէն պուլարն .
Գըրդ մէքիզ չէհրին իքի գալէսին ,
Գանթարսըզ միզանսըզ նիճէ թարթարսընըզ .
Օ քիմ տիր քի շու իզրայէլի եօրան ,
Օ քիմ տիր քի տէրեա իւսմինստէ տուրան ,
Նիճէ ճանլարըն իմտատընա էրէն ,
Սիզ օնուն մէքեանըն նէ՞րտէ տուշարսընըզ .
Ղարիպին սիվալը ակյնէր հէփիսի ,
Օ նա՞սըլ պինա տըր գուտրէթ ետփուար .
Աշիքեարէ տիր օն իքի գափուար .
Սիզէր անտէն հէլաէթ պիր կիւն կէչքրինիզ .
Պէօլէտէն սէօլէյիպ , պատէհու շաիրէրէ
“ պույարուն ճէվապընը վէրին ո ակյու թէքիփէ
գալդըշընտա , շաիրէր պիրեպիրինին եփողիւնէ
պագա գալըլլար , եանի ճէվապէ մուգատտէլ
օլամայուպ սուս օլտուլար , հէման գահիլէնի տէ-
լի Մահմուտ սազլէրինի ալըպ , Աշբդ Ղարիպին
եանլնա գոյտու . Ղարիպէ “ պիր տախի պու-

յուրուն ո աէլիննէ , Ղարիպ կինէ ալտը պադա .
լըմ նէ՞ աէտի :

Եյք արի՞մ սէնիզ պունտան իտին հիսօէ ,
Էլսիզ սազ չալմաղա քէման տէտիլէր .
Կէօթ երգիւնտէքի եըլտըզ իւսթիմէ .
Անիտէ պիլմէսի եաման տէտիլէր .

Մէյտանը հիւնէրտէ էնտիրմէք մէրամ ,
Արայան գըսմէթին պուլուք հէփ թմամ .
Դըրգ սէքիզ հաֆթա տըր իքիսի միւտամ ,
Ազըլ թէրազիսի միզան տէտիլէր .

Պու տիւնեա գաչ քէրրէ տոլտօւ պօշանտը .
Իրգկեարլար էստիքնէ եէրէ տէօշնաի .
Էմիրլէր եէշիլէրի կիյտի գուշանտը ,
Ճիպրայիլ տիր ճէննէթտէն չըգարան տէտիլէր .

Էզրայիի էմիր Այեար աըր եօրան ,
Խըզըր ու էլեաս տէրեա իւսթիմտէ առաքան .
Հագդտան գուլլարա իմտատա էրէն ,
Անըն մէսքեանըն իւմբան տէտիլէր .

Տիյնէյին Ղարիպտէն սիզ պու նիտայը ,
Թեաֆը նունտան հիւտա գուրտու պինայը .
Յն իքի գափու տըր սօրմա տիւնեայը ,
Կօմրիւմիւզ կէշմէքտէ հէման տէտիլէր .

Ղարիպին պու լաթիփ սէօզէրինէ ճիւմէսի
ա աֆէրին ո տէտիլէր . արթըր չակիրլէր պիրէր
ա հէ աաղըլմայա պաշայըննա , Ազըր Ղարիպ
Մահմուտէ շունլուր չազըր սազէրինի

Ելլէրինէ վէր , պէն օնլարա հատլէրինի պիլախր-
տիմ , վէ անլէրտէ հատլէրինի պիլտիլէր ո տէ-
տիքտէ տէլի Մահմուտ սազէրինի թէսիմ էյ-
լէտի : Պիր միւտտէթտէն սօնրա հօնա Սինան
տէլի Մահմուտը չաղըրտուպ , աճապա շու Ա-
շըր Ղարիպի պիզիմ գօնաղա տավէթ իթսէք
կէլիր մի . վէ պիզէ պիրազ սազ չալարագ էյ-
լէնտիրիր մի , տէտիքտէ , տէլի Մահմուտտա
և պազըր իւսթիւնէ , պիր տէփա քէնտիսինէ էմ-
րինիզի իփատէ իտէյիմ ” տէյտուպ , Ազըր Ղա-
րիպէ կէլիպ քէյֆիյէթի պէյան իլլէտիքտէ , Ա-
շըր Ղարիպ տախի ” բէք կիւզէլ կիտէրիմ ” տէ-
տիքտէ , տէլի Մահմուտ տախի կէլէնէյինի կէ-
լիպ հօնա Սինանա խապէր վէրիննէ , հօնա Սի-
նան վիէք մէմնուն օլարագ , “ եարըն սահաթ
իւշտէ իքէն պէրապէր պույտրուն ” տէյտու ճէվապ
վէրտի . օրատան հարէմէ կիտիպ շահ Սինէմի
չաղըրըլպ ” եալրըն սահաթ իւշտէ եէնի չայիրի տա-
վէթ իթտիմ գօնաղա կէլէնէք տիր ” տէտիք-
տէ , զիյատէ մէսըրուք օլուպ , կէլէնէյի եօլա-
դարըլ վիէնճիրէյէ պիր գաֆէս աստըրըլպ եօլու-
նա միւնթաղիր օլուռ . պիրտէ գօնագ սահի-
պի հօնա վէ տէլի Մահմուտ վէ Ազըր Ղարիպ
զուհուր վէ շահ Սինէմ մորուրէրինէ բէնչէրէ-
տէն կիւզէլ նազարէթ իթտիր . սնիլէրտէ գօ-
նաղըն միւզէյեէն պինա գըլընմըլ քէօչկիւնէ վար-
տըլար . պիր մըգտար գահմէ ալթըլ լրգարը-
լուպ էկըլ էյլէտիլէր , քէօչկիւն էօնիննէ պիր
լուպ հավուզ օլուպ , Ազըր Ղարիպ էյնի եայ-
ալեա հավուզ օլուպ , Ազըր Ղարիպ էյնի եայ-
գամագ իչուն հավուզ օլուն քէնարընա վախըրդ-
տա , հավուզտա պիր շապիր բէյտա օլուռ . մէ-

կէր շահ Սինէմին նուր ձէմալի սույտ աքս էթմիշ . պիր աէ Աշըգ Ղարիալ պաշնը գալուրը զարէնքիւէ , շահ Սինէմի կէօրիննէ , ադլը պաշննտան կիստիպ . և է՛յ զալիմ պանա աջդ կիէ զուրպէթի իխթիյար իթտիրտին „ տէլիս , կէօյնխնտէն պիր ահ չքրուպ , երինի երյց այբու քէօչիէ կիրափ . քահմիլէր իշիլիպ քէյփէր կէտիրաէն սանրա . հօճա Սինան և է՛յ օղում շիմտի իշ ամսա զալոր և տէսի . պառէնու Աշըգ Ղարիալ լուր սազը պատարմ նէ տէտի :

Տէրեա քէնարբնտա սէմէք թուժարքէն ,
կէօրինտիւ կէօպիւմէ մայէ գաշէրին . շացիս
Տէրեայը գարայը գալալար շափդըն , առ բայ
Պէյնդէր իւչ կիմլիք պյա գաշըրին : ձի նաև
Հիւանիւն պու ճիհանէ վէրտի նուր զէգգի .
Կազ կէլիննէ արթար պիւլպիւիւն զէգգի ,
եագուը տէրունմիմ ձէմալըն շափդը ,
Աղջմը օղբաթտը զայա գաշէրին :

Պաշնա տէօնտիյիւմ էյ էնի իրֆան , նաև առ
Զէշմիմին աշըգ տըր միսալի իւմնան . առ զիս
Եարէլքրին պէնի հէր կիսն էյ ճիվան ,
Պէյնդէյօր դուռութու նայէ գաշէրին : ով ձիս
Գաշէրին պաղիկեան կէօպէրին հօճա , զայր
Պաղըշն կիւլիսման րուփէրին իւմէ , բայց
Սէվինտիր Ղարիալի պարի պիր կէնէ , առ ակր
Ամլանըն տիւկինի եօյս գաշէրին :

Հօճա Սինան զոյէթ արիփ իտի . Աշըգ Ղարիպին պու տէօղէրինտէն գըզըն բէնծիրէտէ ոլ-
տըղնը վէ մէճիսէ , նազար պուրունտուզունու
ֆէհմ իտիպ , խառէմէթէրէ գըզըն բէնծիրէտէն
գաղգւասընը խէֆինէ թէֆհիմ էթտի . հատէ-
մէլէրտէ թըզը Խարէթէլէ բէնծէրէ էօնիւնտէն
գալուրտըլար , շահ Սինէ կէրու չէթիլննէ ,
Աշըգ Ղարիալ կինէ սազը ելինէ ալտը :

Գաշէրին գուրուլու եայ օլմուշ է՛յ ճան ,

Պիր քէրրէ րահմ իթսէն սրանա սէն չյ ճան :

Պէն ղարիալիմ չոգ չքմիշիմ սէրէնամ ,

Տէնտիւրտի կէօպէրիմ չայէ գաշէրին :

Տէյիպ սազը պլագալ . հօճա Սինան և ա-
փէրիմ օլլում . իշպու տէնէկինտէն փէք հազ
էթտիմ մունտան ոներու տափի չօգ մուհապ-
պէթ վէ ճիւմլիշէր խէրիղու տէտի . ագչամ
տախի քարիպ օլմանը իլէ հօճա վէ տէլի Մահ-
մուռ վէ Աշըգ , վէտու էափի օրատան գալգ-
տըլար . և Պէն պիր փարչա վալսումի կէօրէյիմ
տէ , շիմոի գահմէյէ կէլիրիմ և տէյի , Աշըգ
Ղարիալ եօյտա օնլարտան պարըլապ , միսափիր
օլտուզու . հօճանըն խանէսինէ կիթմէրտէ իրէն ,
եօլ խակէրինտէ վալստէմինէ րամթ կէլուի . “ վա-
լստէ նէտ տիր պու հալ , տէսութտէ ” , սէնին տէ-
միդանը օղուն կէլուի կէլուի , պանս էջիմ խայր
իթանը օղուն կէլուի կէլուի , հօճանըն զէվճէսի գը-
իթմէլ օլսու “ տէյու , հօճանըն զէվճէսի գը-
զըմ իլէ պէնի տէօխւալ վէ գափուտուն տըշտ-
ըլ էթտի “ տէսափրաէ , Ղարիալաէ ” զօր իլէ մի-
ութիւլիյն նիհայէթի իշթէ պէսիլ լէշղալէթէ

միւճիպ օլուր . սիդ պուրատա պիր աղ հըֆլ
օլուն ո տէյիպ , հէման Աշբդ Ղարիպ հօնա Սի-
նանըն խանէսինէ կէրիպ , քերֆիյէթի հօնա Սի-
նանա նազըլ իտինճէ , վոր օնլարը չափուգ
ալ կէթիր ո տէտի . Աշբդ Ղարիպ վարտը վա-
լիտէսի իլէ հէմիրէտինի ալտը կէլտի , հօնա Սի-
նան պունլտրա պիր միւթազիլ խանէ պախչ
իտիպ , տէօշէտիոլ տայրաւըդ պունլարը տէրու-
նինէ գօյտու . օնլար օրատա տուրա առւրուն .
Աշբդ Ղարիպ չալըպ չաղըրմագտա օլուն . պիր
կիւն հօնա Սինան թիֆիլզ իշինտէ նէ գատար
հաճի վէ հօնա վար իսէ տավէթ , վէ ֆիլան կիւն
վէ ֆիլան ստանթաէ կէլմէլէրինի պէյան վէ ի-
շարէթ էթափ . շահ Սինէմ տախի Աշբդ Ղարի-
պին կէլէնէյինէ վուգաւհ օլունճա , մէնիրէ պա-
գար պիր բէնճիրէտէ օթուրտու . Աշբդ Ղարիպ
վէ սայիր ահպապէր գօնազա տախիլ օլտուլար .
թաամէր օլունուպ . գահվէլէր իշիլտիքտէն սօն-
րա . էնպապէր Աշբդ Ղարիպէ և էյ օղում շիմ-
տի իշ սանա գալոր ո տէտիլէրինաէ , ալտը Ա-
շբդ Ղարիպ պագալըմ նէ տէտի .

Պիր սէող իլէ պէն տուղազա թութուլտում ,

Պու ղարիպ էսէրտէ եագտը նար պէնի .

Հասրէթիք նարինէ եանարմ քիւ օլտում ,

Ահօւ կէօղիւմ նէ հալտէյիր կէօր պէնի .

նէ սաօրա թագտթըմ վար նէ տիլտէ գարար ,
կէնիւլ մէննուն օլմուշ լէյլասըն արար .

Գոզ կէջրոսէմ սէնի եար էլլիր օտրար ,
նէօրինճէ աղտուլ էյլորի ար պէնի .

Պէն սատըդ աշբդըմ հիմէ պէմէշէմ .

Հէրճայի տէյիլիմ եիւզէ կիւզմէշէմ .

Պէն զարիպիմ պու սէմտատէն տէօնմէշէմ .

Սաֆտէրունում աշդ եօլունտա կէօր պէնի .

Աշդ Ղարիպ իտի կէնիւլ ուղրուսու ,

կէմէշ իմէ պու սէվտոնըն աղրըօ .

Սանա պէն սէօյլէյիմ սէօղին ազրուսու ,

Աւ էֆէնտիմ կէլ էֆէնտիմ սար պէնի .

Պէօլէ տէյիպ ուազը եանը պաշընա գո-
տու . էնպապէլէր , * պու գատարնըդ մը ո տէ-
տիվէրինատէ , պիրազ ֆաոլ տախի էթափ . օն-
տան գահվէլէր իշիլիպ , հէր քէս տաղըրլաբդ-
տան սօնրա , շահ Սինէմ Ադէ գըշէ , ո շիմար
Աշբդ Ղարիպաէ կիաեր . վար աշազիտէ պէք-
էտէ չվիր կիզինէ պանա ալ կէլ ո տէափ .
Ադէ գըշ տախի * պաշ իւսթիւնէ ո տէյիպ ,
եօլունտա տուրուպ , Աշբդ Ղարիպ կէլէրքէն չ-
վիրիպ ազրու Շահ Սինէմէ կէթիրափ , շահ Սի-
նէմ ափր Ղարիպի կէօրիւնէ տիւնեալէր օնուն
օլուպ , ո ա'հ էֆէնտիմ սէֆտ կէլտինիզ պու-
յուրուն ո տէյիպ եանընա ալտը , սարմաշ թո-
լաշ օլուպ պիրպիլինինաէն ալքնան չէֆթալի-
նին հիսապը միւնքին տէյիլ . վէ ոլ գատար
սէվիշտիլէր վէ էօփիւչտիւլէր քի պէյնէրինաէ
զուհարա կէլէն միւհապպէթ ու միւտաեթին տէ-
րէնէսի խարինճի տախի պէյան արր . Ղարիպ
կիաենէք օլուուլունտա . * էֆէնտիմ սէն
կիաերսին էմնա . պէօյլէ սթէշի հասրէթաէ եան-
մոյա թագաթ գալմազ . եարըն պարի վալմազ . եարըն պարի վալմազ .

նի փէտէրիմէ պէնի իսթէմէ յէ կէօնտէր, պապամտա մասրահաթը պանո իֆատէ էտէր. պէնտէ սիզ պիլիրանիղ քէրիմ, պո. ճէվապրմտան պապտա՛ քէրիլիէթի աղնար. անու փէք կիւզէլ. օլուր աէտիքտէ, Ղարիպտէ տէրստաթ վալիտէսինէ կէլիալ մատաէյի իֆատէ էժէտի. սապտա օլունծա վալիտէսի հաղորդանըպ տօլրունա հօնա Սինանըն գնաղընոս վարըպ գարշարնա տիքիլտի. հօնա Սինան « հէմիրէմ խըմէթին նէ իոէ սէօլիէ աէտի. խաթուն տուսի « էֆէնտիմ խիւտանըն էմիր զէ բէսուլուն գավի իւզէրինէ քէրիմէնիղ Շահ Սինէմի օղուս մա Աշրդ Ղարիպէ իսթէրիմ « աէտիքտէ. հօնա Սինան տախի « փէք կիւզէլ օլուր հէմիրէմ ամ մա: զըզըմ սիզէ զիյատէ աղըր օլուր « աէտի կինտէ խաթուն, « մէվլա քէրիմ ափր գաղանըշ լարադ վէրիլիր « տէտի. վէլ հասր հօնա Սինան դըրդ քէսէ միդտորի մէտորիփ կէսուտէրտէ. վալիտէսի կէլիալ իչպու քէրիմէթի Ղարիպէ նոսդւ իսթունէ, Ղարիպ տախի « զորլութէթէ կիտէր զազանըր վէրիրիմ վէ ալըրըմ « աէցու ճէվապ իյէտի, պիրտէ պու սէօղ լիսանէ եսցըլըպ, աէսի Մահմօւտուն գալողընա կիթտի. տէրի Մահմուտ տախի քահիմէսինտէ, տէվամ խոէն էհպապ էլրէ. « Աշրդ Ղարիպ հօնա Սինանըն քէրիմէտ սինի իսթէմիշ. օտա վէրմէք միւրտա էյլէմիշ էմմա. զըզդ քէսէ մէսարիփ կէսութէրմիշ. շու չօճուդ Ղարիտ իկու պիր չօճուդ աըր. կէլին շունուն շու իշինի պիթիրէրիմ « աէտիքտէ. հէման ահիպապ տու քէսէ օլուպ, հէշ պիրի պիր մըդտար աքչէ իթասը իլէ, ոլ մըդտար

ճէմ վէ թէտարիփի խուսուսընա սիւրէթ պուլուն մըշ. վէ տէր հալ տէլի Մահմուտոն չէրմէնէմը. սինէ վազ օլունմուշ օլուուգտէ, աճէլէ Ղարիպ պի ճէլոլէ պիր ասէմ կէօնտէրտիլէր « Ղարիպ պի ճէլոլէ պիրաքապ մէնիսէ կէլոտի. Ղարիպէ « էյտախի տէրաքապ մէնիսէ կէլոտի. Ղարիպէ անմիւրատ էյլէմիշսին. օտա վէրէճէք օլուշ. անմիւրատ տիւյիւն իշն սէնտէն գըրդ քէսէ ագճէ ճագ տիւյիւն իշն սէնտէն գըրդ քէսէ թաշրա մաթլուպ իյլէմիշ. սէնտէ օ զըրդ քէսէ թաշրա կիտէրտէ գաղանըր, պատէհու կէլիր գըզը ակիտէրտէ գաղանըր, պատէհու կէլիր գըզը լըրըմ տէյլի նիյէթ իմմիշսին. օ պիր ուզուն լըրըմ տէյլի նիյէթ իմմիշսին. միւսթէրիհ օլ, վար սայէսինտէ օտա վէրիլիր, միւսթէրիհ օլ, վար սայէսինտէ օտա վէրիլիր, միւսթէրիհ օլ, վար սայէսինտէ պադ « տէնիլուկիտէ Ատիյիւն թէտարիփինէ պադ « տէնիլուկիտէ Ատիյիւն թէտարիփինէ պադ « տէյլու ճէվապ վէրշըդ Ղարիպ « իսթէմէմ « տէյլու ճէվապ վէրշըդ Ղարիպ « նիշն « տէյլու սիվալ էթակելէրինտէ, վատի. « Աշրդ Ղարիպ հօնա Սինանըն պիտէնիղ էհպապլէլու բայէթ խուսուսընդապա պիտէնտէ էհպապլէլու էթակելէմ. լաքին ինսանըրդ հալի տա գուտուր էթակելէմ. լաքին ինսանըրդ հասթալըդ սազըդ պիզիմ իշն տիր, շայէթ հասթալըդ սազըդ պիզիմ, օլ վազըթ տախի էյլէն հասթա օլուրտամ, օլ վազըթ տախի իսթէյէճէկինի թումէք իշն ահիպապ պինի իսթէյէճէկինի կիթար իոէ, հասթալըդ ալէմինտէ հէլպէթտէ կիթար տէմէյէճէղիմ, զաիր սօնրա հաղ գըմտա պագ քիւլսանիէ սարտըդ սարմալատըդ պտամ էթշու քիւլսանիէ սարտըդ սըրասընա կիրտիմ տէտիքտէ, շիմոի ատամ սըրասընա կիրտիմ տէտիքտէ, իսթէտիղիմլ զէմանտէ կէլմէմէկէ պաշու, տէյէրէք պանա կիւնէնէճէրէրի պահիր լատը տէյէրէք պանա կիւնէնէճէրէրի պահիր օլմաղա արթըդ պու խուսուստան պանա ավգ

պույուրուն . պէն կինէ ահարմ խւզրէ զուրպէթ-
տէ թէտարիք խտէլիմ , վէ ոլ վէճն իլէ ահարմը
եէրինէ կէթիրէ յիմ ” տէյու նիյազտէ օլտու . օն-
լարտա այրըլըգ չէշմէսինէ դատար պիրլիքտէ կի-
տիպ օրատա վէտալաշմաղա դարար վէրիպ , ա-
զիմ տիար օլտու . էսնաի բահտէ պիր խսթիար
ատէմէ բաստ կէլիպ , “ օղում հա՞նկը ճանիպէ
ազիմէթ խտէյօրուն ” տէյու իխթիար սիւալ էթ-
տիքտէ . “ ախէրի տիարէ կիտէյօրում ” տէաի
սէպէպինի սիւալ էթաի իսէ . “ ճանըմ պապա-
ճըզմ հօնա Սինանըն գըզընը ալմագ խսթէափմ ,
պիզտէն գրգ քէսէ ագճէ մէսարփիփ խսթէտի .
ոլ ագճէնին թէտարիքի իջւն ազիմէթ խտէրիմ ”
տէտի “ օղում գըզ իլէ ահտ ու աման էթտէն
մի ” տէտիքտէ , “ էթմէտիմ էմմա սէօզ մէօզ
գափի տիր ” տէտի . օղում գըզ գըսմընա գըրգ
քիշի թաշ աթար ալմաղ , անճագ պիր քիշի
ալըր՝ սէնին հագգընտա խայըրլըսը կէրիւ տէօ-
նիւպ վատէ քէս , ախըր քիմսէ սահիպ օլուրսա
ճէվապ վէրախն ” տէյինճէ . “ վագաա եօլունտա
տըր սէօզ ” տէյուպ հէման ալտէթ իմտի : Շահ
Սինէմին գափուսունա կէլիպ իչէրի կիրմէք միւ-
րտատ էլլէտի իսէտէ , գափունիէր գօյմատըլար
շիմտի Ղարիպ , ճանըմ պէն Աշըր Ղարիպիմ Շահ
Սինէմին եանընա վարաճաղըմ նիէթ էթտիմ
տիարի ախէրէ կիտէճէյիմ , կիտիպ կէլմէնին .
կէլիպ պուրմամագ վար . պիր հէլալլաշայըմ ” տէ-
տիքտէ իչէրի սալը վէլսոփէր . պիրտէ պազէյէ
կիրտիքի նէ՞ պատարաըն . Աղճէ գըզ ինճիլինա-
լինա պինմիշ կէզէր եխրիւր . հէման ոլ տէմ եա-
մէտէտ աէյէրէք , սաղը էլինէ ալտը պագալըմ
նէլէր սէօյէտի :

Սէնի կէօրտիւմ օլտու ագլըմ փէրուշան ,
կրիտի եիւրէյիմին եաղը Ա.գճէ գըզ .
Պէն էօզ միւրատըմը ալտըլըմ զէման ,
թանըմազսըն սաղը սօլու Ա.գճէ գըզ :
Աշդ իլէ տիւշմիւշիւմ պէն պու սէվտայա ,
եալվարըըմ կէճէ կիւնտիւզ մէվլայա .
Զիւնքի մէճնուն օլտում սաչը լէյլայա ,
Պիր զէման պէքէյիմ տաղը Ա.ճէ գըզ :
Կէրտանընտա թանէ թանէ Փիւֆիւփ ,
Քի՞մէ աղնատայըմ պէն պու միւշկիւփ .
Աշըմազ կիւլէրի էօթմէզ պիւլպիւփ ,
կէչմիշ պու պաղչէնին չաղը Ա.ճէ գըզ :
Պէն զարիպիմ տէրտիմ եազ գալէմ իլէ ,
Պիր եէրէ ձէմ էտէլիմ տիւզ էլիմ իլէ .
Պէնտէն Շահ Սինէմէ չօգ սէլամ էյէ ,
Պէն պուրատա պէքէյիմ պաղի Ա.ճէ գըզ :

Պէօյէ սէօյէյիալ , “ աման Ա.գճէ գըզ պէն
զուրպէթէ կիտէճէյիմ . Շահ Սինէմի չաղըը պիր
ահտ ու աման խտէլիմ , կիտիպ կէլմէմէք , կէլիպ
պուրմամագ . վար ” տէյինճէ , Ա.գճէ գըզ “ նիչին
էֆէնտիմ ” տէտիքտէ , “ Շահ Սինէմին պապասը
տէտիքտէ ” տէտիքտէ , “ ական պէնտէն գըզ
պիյիւնիք պէնտէն գըզ քէսէ խոմէմիշ , ոլ
տիւյիւնիք պէնտէն գըզ քէսէ խոմէմիշ , ոլ
աղչէյի գաղսնմագ իչին կիտէճէյիմ տիյարի
գըզ ” տէյի ճէվապ վէրինճէ . Ա.գճէ գըզ
զուրպէթէ ” տէյի ճէվապ վէրինճէ , պիր տիւնքի
տախի աէֆէնտիմ սէն զէվգինտէ ոլ , պիր տիւնքի
տախի աէֆէնտիմ սէն զէվգինտէ ոլ , պիր տիւնքի

Ագճէ գըզ իշերիյէ կիբափ, Ղարիպին տախիս ույ-
դուսու դալէպէ իտէրէք, պիր սէրփիյէ տայտ-
նըպ “ ույդույա տալուը . պիրտէ Ագճէ գըզ իշերի
կիբափ, Շահ Սինէմին եանընա վարըպ առուրտու .
Շահ Սինէմ տախիս ույդուտան ույանմըշ պուլու-
նուպ, Ագճէ գըզը կէօրիւնճէ . “ գըզ կինէ պիր
սէօլէյէճէյին վար . նէ տիր սէօլէ պագալըմ”
տէտիքտէ . “ էֆէնտիմ շիմտի պաղչէյէ էնտիմ .
կիւլէր աշըլմըշ, պիւլպիւլէր ֆիշանէ պաշլամըշ,
եանըգ եանըգ էօթէյօրլար տէյինճէ , “ ա’ գըզ
պանա նիշին խապէր վէրմէսին, պիրազտէն պա-
րի կիտէլիմ” տէտիքտէ . Ագճէ գըզ “ պիրազ-
տէն կիւլէր սօլար, պիւլպիւլէրին խօշ սէտալէ-
րի պիթէր ” տէտիքտէ, Շահ Սինէմ տէրագապապ
իւղէրինէ պիր էօրթիւ ալըպ, Ագճէ գըզ իլէ էլ
էլէ թութուչուպ, նազ ու բէֆթար իտէրէք աօղ-
րուճա պաղչէյէ կէլտիլէր . աշաղա եօդարը կէ-
զինիպ տուրուր քէն, Ագճէ գըզ պագարքի Աշըգ
Ղարիպ պիր սէրփիյէ տայանմըշ ույդույա տալ-
մըշ . Ղարիպի ույանաըրմագ դասափ իլէ, Ագճէ
գըզ Շահ Սինէմէ “ ահ էֆէնտիմ շիմտի պիր
սազ օլատա Ղարիպին պէյիթէրինտէն պիրաղ
չէյ սէօլէսէք ս տէտիքտէ, պիր սազ էմի էթտի .
վէ տէրհալ սազ կէլտի . վէ Ագճէ գըզ Ղարիպի
ույանաըրմագ իշին պագալըմ” նէ տէտի :

Սարայտան էնտի եիւրիւտիւ,
Ույան ավճը ավըն կէլտի .
Շագիը ալէմի պիւրիւտիւ,
Ույան ավճը ավըն կէլտի :

Սիւան զիւլֆիւն տէօքմիւշ եիւզէ ,
Կիւզէլէրի սիւզէ սիւզէ .
Սարայտան էնտիրտիմ տիւզէ ,
Ույան ավճը ավըն կէլտի :

Ելի այաղը գընալը ,
Կէօքսիւ թուրունն մէմէլի .
Եանաղը չիֆտէ պէնլի ,
Ույան ավճը ավըն կէլտի :
Գալտըրըմլար ուժագ թաշը ,
Աշըգըն կէօզիւ եաշը .
Ալ գուշանմըշ եէշիւ պաշը ,
Ույան ավճը ավըն կէլտի :

Սարայտան էնտի նազ իլէ ,
Սէօնպէթի տիւրլիւ սազ իլէ .
Գըրգ ինճէ պէպի գըզ իլէ ,
Ույան ավճը ավըն կէլտի :

Հավուզ պաշընտա օթուրուր ,
Տէսթինի սույա պաթըրըր .
Կէօրէնլէր ագլըն շաշըրըր ,
Ույան ավճը ավըն կէլտի :

Աշըրմ պաղչէնին դափուսունու ,
Էօնիւմէ գաթըրըմ հէփսինի .
Տույտո՞ւն մու եարին գօգուսունու ,
Ույան ավճը ավըն կէլտի :
Ագճէ գըզըն պու սէօզ նէվինտէն պիր սըրը օլ-
առուղունու Շահ Սինէմ սէզտի . “ գըզ սէն պու
պաղչէյէ սազըն պիր քիմսէ սազլամայասըն , զի-

ըս սէնին պու քէլսմէլինն անի իրմա էտէր . պու
պէ լիթէրի սէօլէմէտէն սէնին միւրատըն նէ օլ-
սա կէրէք տիր , սէօլէ պանա ” տէտիքտէ , Ադ-
ճէ գըղ ” էֆէնտիմ , պու սապտհ պազէյէ էն-
տիմ , Սշըգ Ղարիպ օնտայըտը , սիզի իսլէտի .
պէնտէ սիզի չաղըլսմայա կիթտիմ , սիզի կէօթիւ-
րիւնծէյէ գատար , սէրվիյէ տայանմըշ ույգոյա
տալմըշ , ոյանտըրմագ իշին պու պէ լիթէրի սէօ-
լէտիմ ” տէյինծէ , հէման Շահ Սինէմ գըղէրի
իշէրույէ սափոր , վէ ագճէ գըղ սազը կինէ է-
լինէ ալտը :

Պաշըն գալուրը պագ հէր եանա ,
Ույան հէյ կիւլ եիւզիւ Ղարիպ .

Տէրտինտէն օլտում տիվանէ ,
Ույան հէյ կիւլ եիւզիւ ղարիպ :

Ալթուն պիլէզիք գօլունտա ,
ձէվահիր քէմէր պէլինտէ .

Սինէմին կէօգիւ եօլունտա ,
Ույան հէյ կիւլ եիւզիւ Ղարիպ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Իքի կէօգիւմ Ագճէ կէլին ,
Ղարիպ ույանմազ ույանմազ .

Սշդ իլէ օլտում տիվանէ ,
Ղարիպ ույանմազ ույանմազ :

Իշմիշիմ Գըրգլար թասընտան ,
Կիյմիշիմ Աշդ լիպասընտան .

Սէրվի աղաճը կէօլկէսինտէն ,
Ղարիպ ույանմազ ույանմազ :

Պէօլէ սէօլէր Ագճէ կէլին ,
Նէ՞ տիր պու ղաֆէթտէն հալին .
Գալգ կէօթիսին նազլը եարին ,
Ղարիպ ույանմազ ույանմազ :

Սինէմ է'յ տէր աշ կէօգիւմիւ ,
Շիմտի էօթիրիմ եիւզիւնիւ .
Թէրէ ղարգ էթմիւ եիւզիւնիւ ,
Ղարիպ ույանմազ ույանմազ :

Պէօլէ կիւզէլ սէօլէրտէն կինէ ույանմա-
տը . պիրտէ Ազ ճէ ղըղ եանընա վարըպ սէսէն-
տի . հէման կէօգիւնիւ աշըպ ” Հա՞նի սէվտիղիմ ”
տէտիկտէ . Ագճէ ղըղ ալի թարիք իւլ լաթի-
ֆէ ” պէն սանա ոյումա տէմէտիմ մի . պաղ-
չէտէ իտի ոյանտըրմատը կինէ կիթտի ” տէ-
յինծէ , հէման Ղարիպ տէլեացը ղէմէ տալտը վէ
սազը ալպա , պագալըմ նէ՞ տէտի :

Նէ' հիքմէթ տիր պէն հայրաթտա գալմըշըմ ,
Եար եանըմա կէլմիւ նիճէ տույմատըմ .
Պիր աճայիպ ղաֆէթէրէ տալմըշըմ ,
Եար եանըմա կէլմիւ նիճէ տույմատըմ :

Օնուն իչին պէնիմ պուրտա գալմըշըմ ,
Այըպլսմա պէնիմ մէնուն օլտուլում ,
Աշդ իլէ տէրեւ ոը ղէմէ տալմըշըմ ,
Եար եանըմա կէլմիւ նիճէ տույմատըմ :

Պիր սէվտա տըր տիւշտիւ ղարիպ պաշըմա ,
Նազար էյլէ կէօտտէն ագան եաւըմա .
Պու կինն գավուշմուշում նազլը էշիմէ :
Եար եանըմա կէլմիւ նիճէ տույմատըմ :

Ղարիպ տէր քի տէրտէ չարէ պուլայտըմ,
Եարիմ իէ պէն թէնհաճէ գալայտըմ.
Ահտ ու ամանիմի իճրա գըլայտըմ,
Եար եանըմա կէլմիշ նիճէ տույմատըմ:

Պունլարը տէյիպ պաշլատը աղլամալա . պիր
տէ Շահ Սինէմ տայանամայրալ գարշըսընա չըդ-
տը . պիրտէ Շահ Սինէմի կէօրիսնճէ եխլիլիպ ,
Շահ Սինէմ տախի գարշըլայրպ , սարմաշ տոլաշ
օլուալ խայլի սէվլշտիէր . անտէն Ղարիպի քէօշ-
կէ չըդարար . պիրազ դահվէ ալթը էթակբաէն
սօնրա , Շահ Սինէմ “ Էյ էֆէնտիմ իշիթտիմ
քի սէն զուրպէթէ կիտէճէք օլմուշուն ” տէ-
տիրտէ , Ղարիպ “ սիզի իսթէմէլէ վալիտէմի բէ-
տէրինիզէ կէօնտէրափիլիմտէ , տիսյիւն մէսարիփի
իշուն գըրդ քէսէ ագճէ մաթլուալ է.լլէմիշ . իշ-
թէ ոլ ագճէլի գազանմագ իշուն կիտէճէլիմ ”
տէտիրտէ : Շահ Սինէմ հէման սանտըզ աշըպ ,
հօնիւնէ ալմուն օլարագ երդտը : Ղարիպ “ օլ-
մազ պէն քէնտիմ գաղանըպ սէնի էօլէ ալ-
մալլյըմ , եօխոտ պիր կիւն օլուր սէնի պիր շէյ-
տէն տոլայը պէրքի կիւնէնտիրիթիմ . սօնրա պա-
նա , սէն պէնի գա՞չ քիսէ մասրափ էթտին տէ
ալտըն տէրախն . ոլ զէմոն պէն տէ մահզուն օ-
լուրում , անըն իշին իսթէմէմ ” տէյու ճէվապ
վէրտի . Շահ Սինէմ “ աման էֆէնտիմ . ճանըմ
էֆէնտիմ , օ մադուլէ քէլամը պէն լիսանըմա
ալմամ . քէրէմ պույուրուն , պէնի պու խուռուս-
տա ղէմնաք իթմէյին , մէսրուր իտին , շու ալ-
թունլարը ալըն ” տէյու հէր նէ գատար իսլամ
իթտի իսէ տախի , սէօղ կէջիրէմէտի , նիհայէթ

Ղարիպ “ կէլ էֆէնտիմ , սէնինլէ պիր ահա ու
աման իտէլիմ . զիրա Մըլըրս կիտիպտէ կէլմէ-
մէք , կէլիպտէ պուլմամազ վար տըր ” տէյիպ
սազը էլինէ ալտը , պագալը ” նէ տէտի :

Պաշընա տէօնտիյիւմ կիւլ եիւպիւ Սինէմ ,

կիտէմ եար էնկլէնէմ պէրքի կէլմէյէմ .

Պու այրըլըգ պիզէ Հագդտան տէյիւլ մի ,
կիտէմ եար էնկլէնէմ պէրքի կէլմէյէմ :

Տէօն պէրի տէօն պէրի եիւպիւ կէօրէյիմ ,
Ալ եանագլըրնա գուրպան օլայըմ .

Պիր էմանէթիմ վար սանա վէրէյիմ ,
կիտէմ եար զուրպէթէ պէրքի կէլմէյէմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Տէմէ կիտէրտէ օլմազ հագիզէթ ,

Վար Ղարիպիմ սազըգ իէ կէլսին .

Վար տըր պիրիրիմ սէնտէ մուհասպէթ ,

Վար Ղարիպիմ սազըգ իէ կէլսին :

Գուրպանըն օլայըմ աման հէյ Ղարիպ ,

Սէն սին պէնիմ տէրտի սէրիմէ թապիպ .

Լայը գմը տըր պէնի պունտա պըրազըպ ,

Վար Ղարիպիմ սազըգ իէ կէլսին :

ԱՇԸ ՂԱՐԻՊ

Եազըլմըշ աննըմա աշգըն էզէփ ,

Կիւզ կէլինճէ պազըլար տէօքէր ղազէլի .

Պէն րում տէյարընտա սէնտէն կիւզէլի ,

Սարամ տօսթ էյլէնէմ պէրքի կէլմէյէմ :

Գորգմա Սինէմ սէնտէն քէսմէմ կիւմանի ,

էլա կէօղ իւսթիւնէ գաշը քէմանի ,

ԵՀԹԻ ԿԸԼԱ ՔԷՍԹԻՄ ահա ու ամանի,
Սարամ տօսթ էկլէնէմ պէքի կէլմէյէմ:

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Դարիալ պու սէօղէրին հագգա եարամազ,
Սէօղիւնտէ տուրմայան իկիտ օլամազ.
Ելտէ կիւզէլ չօդ տուր սանա եարամազ,
Վար Դարիալիմ սաղըդ իւէ կէլսին:
Կիթմէ Դարիալ կիթմէ եօլլար չամուր տըր.
Սէնին գարա պաղըն թաշ տըր թիմուր տըր.
Եէտի եըլ տէտիյին խայլի էօմիւր տըր,
Վար Դարիալիմ սաղըդ իւէ կէլսին:

ԱԼՏԸ ԴԱՐԻՊ

Պաղտատ ըմք գօչ իկիտին վէթանը,
Արամազար զարիալ էլտէ եաթանը.
Կիւլ եէրինէ թագըլմա կէլ թիքէնի,
Սարամ տօսթ էկլէնէմ պէքի կէլմէյէմ:
Վար օթուր եէրինէ զիւֆիւնիւ տիւզէթ,
Հիւմա գուշու կիսի քէնտինի տիւզէթ.
Եէտի եըլ տէյինձէ եօլումու կէօղէթ,
Սարամ տօսթ էլլէնէմ պէքի կէլմէյէմ:

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Եիւրիւ Դարիալ եիւրիւ գալմա եօլումտան,
Իղին վէրտիմ տիւրէմէտիմ կիւլիւնտէն,
Պիր պէրկիւզար վէրէմ սաշը թէլիմտէն,
Վար Դարիալիմ սաղըդ իւէ կէլսին:
Պիւզիւիւմ Դարիալիմ տուրմայըպ կիտէր,
Եափտըլըմ սէրայլար օլտու հէփ հէտար.

Սինէմին սէօղիւնտէ վա՞ր մը տըր սէջար,
Վար Դարիալիմ սաղըդ իւէ կէլսին:

ԱԼՏԸ ԴԱՐԻՊ

Դարիալ տէր քի պէնիմ հալիմ եաման տըր,
Եիւճէ տաղըր պաշը թօղ տըր տիւման տըր.
Պու այրըլդ պիզէ հայի գէման տըր,
Կիտէյիմ տօսթ էկլէնէմ պէտիք կէլմէյէմ:

Պէղլէ տէյինճէ, Շահ Սինէմ կինէ կիթմէ-
մէսինի նիյաղ վէ րէճա իյլէտի . Լուքին թէյսիր
իթմէտի . “ էպէթտէ նիյէթինի պօղմամ . էօլմէք
վար տէօնմէք եօգ ” ճէվապընը զաթիճէ վէրին-
ճէ , Շահ Սինէմ “ էյ վահ ” տէյիալ խաթրընա
չէ պիր վէսվէսէ կէլտի քի “ պու ճիվան տիւ-
չէոյլէ պիր վէսվէսէ կէլտի քի “ պու ճիվան տիւ-
յարը թումէ կիտէճէք , ոլ թարափլարտա պէնտէն
կիւզէլ պիր փէրի լուսաթ կէօրիւր տէ օնա չար-
փըլըպ վէ անը ալըպ պէնտէն վազ կէչէրոէ , պէ-
նիմ հալիմ նէ շէքիւ օլուր ” տէյէրէք , քէնտիսի-
նի էնտիչէ սահրասունա տուլուր , վէ ոլ էփեար
իլէ Սինէմ սաղը էլինէ ալուր պագալըմ նէ տէտի :
իլէ Սինէմ սաղը էլինէ ալուր պագալըմ նէ տէտի :

Գուրապանըն օլայըմ աման հէյ Դարիալ,
Ճանըմ Դարիալ կիթմէ սաղըն թումէ սէն ,
Կէղտիյին եէրէբատէ ունութմա պէնի ,
Եարիմ Դարիալ կիթմէ սաղըն թումէ սէն :

ԱԼՏԸ ԴԱՐԻՊ

Էյէր Մէվլա էօմիւր վէրիրսէ ,
Աղէմէ սէվտիյիմ կինէ կէլիրիմ ,
Էճէլ չէրաչթինի նուշ իյէմզաէմ ,
Աղէմէ սէվտիյիմ կինէ կէլիրիմ :

ԱԼՏԸ ՍԻՆԵՄ

Մէվլա եէրիշտիրէ պիզի օ տէմէ ,
Ղարիպ տայանամամ պէն պու սիթէմէ .
Էկէր մալ իսթէր իսէն վէրիր խիւտամըզ ,
Ճանըմ Ղարիպ կիթմէ տիյարը Ռումէ սէն :

ԱԼՏԸ ՂԱՐԻՊ

Գորգմա Սինէմ կիտէր կինէ կէլիրիմ ,
Կէլիրտէ սէվտիյիմ սէնի ալըրըմ .
Գըսմէթ իսէ Հալէպտէ պէն գալըրըմ ,
Աղէմէ սէվտիյիմ կիտէր կէլիրիմ .

ԱԼՏԸ ՍԻՆԵՄ

Կիտիպ զուրպէթ էլէ եխովիմ սօլտուրմա ,
Կիզի սըրըրմ եատ էլէրէ պիտիրմէ .
Տիւշմանլարը սագըն պանա կիւլտիրմէ ,
Ճանըմ Ղարիպ կիթմէ տիյարը Ռումէ սէն :

ԱԼՏԸ ՂԱՐԻՊ

Թիֆիզ չէհրի ասը պիզիմ եէրիմիզ ,
Օքատան ուչտուգ վէրան գալոը եէրիմիզ .
Պէն կիտէրսէմ Սինէմ նէ՞ օլուր հալիմիզ ,
Աղէմէ սէվտիյիմ կինէ կէլիրիմ :
Պէօյէ տէյինձէ , Շահ Սինէմ աղլամայա պաշ-
լատը . Ղարիպ տախի կէօղէրինտէն միսալի իւմա-
ման րէվան օլան գանլը եաշէրէ թագաթ կէօ-
թիւրէմէ յուալ , օ հալ իւղը եինէ ալոը Սինէմ ,
պադալը նէլէր սէօյէտի :

Կիտինձէ սէվտիյիմ զուրպէթ էլէրէ ,
Ֆիրագինէ պէնի էօլտիւրմէ սագըն .
Չիւնքի կիտէյօրսուն չագուգ կէլ է՛յ չուխ ,
Կիւփնիւն րէնկինի սօլտուրմա սագըն :

Սէնտէն այրը տիւտիւմ հալիմ եաման տըր ,
Եըզըլտը հաթրըմ կէօյնիւմ վէրան տըր .
Ղամէ տայանմազ զիրա պու ճան տըր ,
Ահ իլէ սաչըմ եօլոուրմա սագըն :

Սէնսիզ պանա տար օլուր մէքեանըմ ,
Սէօյէմէտէն գալըր զէպանըմ ,
Ճանըմ Սինէմի սէն է՛յ ճիվանըմ ,
Զէօհրէյի զամէտ տօլտուրմա սագըն :

Աշդ Ղարիպ գ օյնունտան Խըզըրըն վէրտիյէ
թառը չըգարըպ , “ սէնտէ նըշանըմ օլուն ” տէ-
յու Սինէմէ վէրաի : Սինէմ տախի կէօմէյինին
պիրիսինի Աշդ Ղարիպէ վէրաի , վէ կըի կէօ-
պիրիսինի Էօյի էօփիւպ , վէտա իյլէտի : Օրատան տօղ-
րու վալիտէսինէ կէլիպ էլինի էօփիւպ , պիր մըդ-
տար թաամ իթմէյէ պաշատը իսէ տէ , պիր վէճէ
իլէ եէյէմէյիպ պօղաղընա գալըր ըտը . վալի-
տէսի “ օղում նիշին եէյէմէյօրսուն ” տէյու սի-
ւալ իթտիքտէ , վալիտէսինէ պունլարը տէտի :

Գուրպանըն օլոուրզում աման եա սինէմ ,
Կիտէմ զուրպէթ էլին կէզէմ պիր զէման .
Պիր կիւգէլն սէվտասը վար պաշմուա ,
Կիտէմ զուրպէթ էլին կէզէմ պիր զէման :

ՎԱԼԻՏԷՄԻ

Սէն եիւրէյիմ տօլտուրտուն պէնիմ ,
Ղուրպէթէ կիթմէքէ աղէթտին պիզի .
Ագլըմը պաշմուան ալուրտըն պէնիմ ,
Ղուրպէթէ կիթմէքէ աղէթտին պիզի :

ՂԱՐԻՊ

Ճանըմ անա լութֆ էթ աղլէթմէ պէնի,
Էյէտիմ Հագգա էմանէթ սէնի.

Չաղըըն կէլին անըտա կէօրէյիմ,
Թըզգարտաշըմ կէօգիւմ նուրի հա՞նի:

ՎԱԼԻՏԵՍԻ

Մանա օղլում էտէն պուլուն խիւտատէն,
Ղարիպ վալիտէնին պաղըը խուն օլուու,
Պիրագ պէքէ օղլում հէմչիրէն կէլէ.
Օնունտա չշմի գան իլէ տօլուու:

ՂԱՐԻՊ

Կէլ պէնիմ հէմչիրէմ աղլէթտին պէնի,
Կէօրէյիմ տիւնեա կէօղիւ իլէ պէն սէնի,
Պիրատէրինէ գըլ տոււա սապահ ազշամ,
Հըֆդ էտէ քէտէրտէն Հագ պու թէնի:

Վէտա էտիպ կիտէրքէն, հէմչլիկսի աղլոյա-
րագ պու պէյիթլէրի սէօլէտի:
Գուրապանըն օլուուլում կիւլ եիւզիւ գարտաշ,
Կիտիպ զուրպէթ էլէ աղլէթմէ պիզի,
Համ իլէ օլուու ալէմ պաշըմա տար,
Կիտիպ զուրպէթ էլէ աղլէթմէ պիզի:

Պշնի սէնտէն այըրան գահը օլուու,
Տիէրիմ Ագչէ գըզ աթէշտէ եանսըն.
Սէրայը Շահսինէմ եէրէրտէ եաթսըն,
Կիտիպ զուրպէթ էլէ աղլէթմէ պիզի:

Նիչէ պիր աղլէյիմ ալէմ իչին պէն,
Ճիշէրիմի աշգ օթունա տաղլէյիմ պէն.

Պիրատէրսիզ ճիհանը նէյէյիմ պէն,
Կիտիպ զուրպէթ էլէ աղլէթմէ պիզի:

Ղարիպ հէմչիրէսինին Շահ Սինէմէ Ոգճէ գը-
ղա ինթիղար իթալիյինէ տայյանմայը, հէմի-
րէսինէ ճէլապ օլարագ շոնլորը սէօլէտի:

Ինթիզար էյէմէ էյ կէօզիւմ պաճը,
Սաղ օլուու Սինէմին սարայը թաճը.

Եկրէյիմէ գօտուն պիր ինճէ աճը,
Կիտէմ զուրպէթ էլէ կէզէմ պիր զէման:

Պատէհու սաղը սուվարա ասըպ, վալիտէսի-
նէ տէտի քի “էյէր” պու սաղըմ տուվարուան
տիւպ՝ պիր թէի գրըլաճագ օլուր իսէ, էօլ-
տիւյիսիւ անտէն պիլէսին “վէ անտէն վէտա
էյէյիպ գահչլէյէ կիթտի:

Ղարիպին պիր մուհիպ տօսթու օլուպ, իսմինէ
Սէքիյէ տէրլէր իտի. եօլուա օնա բասիթ կէլիպ
Սէքիյէ տէրլէր իտի. եօլուա օնա իֆատէ իթտիքուէն սողըա.
Եօլուա օնա իթտապ էտիպ “էյէր զուրպէթտէ պանա
օնա իսիթտապ էտիպ “էյէր զուրպէթտէ մալլումին տիր,
պիր հալ օլուրաս, քէյփիյէթ մալլումին տիր,
պիր գըզըն ախյիւնիւնէ սադըն կիթմէյէսին “տէ-
շու գըզըն ախյիւնիւնէ սադըն կիթմէյէսին “տէ-
շու գըզըն ախյիւնիւնէ սադըն կիթմէյէսին “աթէմ
սէնին իչին գըզը կիւն չըգմայը եաս ու մաթէմ
իսիթտապ էտիպ “աթէմ սէնին իչին գըզը կիւն չըգմայը եաս ու մաթէմ
իտէրիմ “աթէմ սէնին իչին գըզը կիւն չըգմայը եաս ու մաթէմ
իտէրիմ “աթէմ սէնին իչին գըզը կիւն չըգմայը եաս ու մաթէմ
ապատէհու գահչլէյէ կէլուի. Տէլի Մահ-
տէյիպ, պատէհու գահչլէյէ կէլուի. Տէլի Մահ-
տէյիպ, պատէհու գահչլէյէ կէլուի. Տէլի Մահ-

Ղուրակէթ էլտէ պաշ եաստըղա կէլէնտէ .
Ղաեէթտէ եաման օլուր իշի Ղարիպին .
Կէլէն օլմազ կիտէն օլմազ եանընա ,
Սիյահ թօպրաղ իլէ թաշը Ղարիպին :

Եազըգ օլտու չու Ղարիպին ատընա ,
Տօյմազ օլմազ լէդէթինէ տատընա .
Հէր կէլտիքէն եարանլէրի եանընա ,
Տինմէզ ասլա չէշմի եաշը Ղարիպին :

Ղուրակէթ էլէ Ղարիպ կիթտի պիլինմէզ ,
Աղէյինճէ չէշմին եաշը սիլինմէզ :
Ղարիպ նէ՞ տիր հալին տէյու ոօրուլմազ ,
Պուլունմազ եարի էշի Ղարիպին :

Գանտէ կիթտէ կիւլմէզ Ղարիպին եիւզիւ ,
Քիրվի տիր եագասը եաշը տըր էէօզիւ .
Աչամազ քիմաէ օ կիզի սէօզիւ ,
Մուհապակէթ տիր հէման սըրտաշը Ղարիպին :

Ղարիպ էյ տէր պէն Ղարիպէ քի՞մ պագսըն ,
Անամ եօգ քի կէլիպ հէօզիւն .
Սինէմ եօգ քի մէզարըմա թաշ տիքսին ,
Պիր չալը տըր մէզար թաշը Ղարիպին :

Մէօղ թէմամ օլտուդան սօնրա , Ղարիպի
չէշմէ պաշընա գատար կէօթիւրիւպ , տուա վէ
սէնա իլէ վէտալաշտըլար . Ղարիպ եօլա լէվան
օլուպ , էրզրումէ ասխիլ օլուպ պիր գահվէ-
յէ էնտի , վէ պիր հաֆթա գատար օնտա չալըպ
չաղըրտը իսէ , փէք ազ հասըլաթ օլտուդուն-
տան , “ պուրալարտա տուրմազ օլմազ տէյիպ ”

կիթմէյէ դալդընճա . գահվէճի “ օղլում ” , պարի
պիր ազ էրզրումէ մէտէն էյէտէ սօնրա Մէվլա
սէլամէթ վէրէ ” տէյինճէ Ղարիպ տիր ալու է-
լինէ սազը :

Տիյնէյին աղալէր թարիփ էտէյիմ ,
Սէյլէնիր ձիհանտէ շանը էրզրումուն .
Եէտի լութմ չար քէօշտէ պուլումմազ ,
Սէյլէնիր էլէրտէ շանը էրզրումուն :

Խօշ տուր հէլէ պէզայէթտէ հավասը ,
Տէօրթ եանընտան կէլիր պիւլափւլ սէտասը .
Վար տըր օնտա էրէնլէրին տուասը ,
Պէնզէր կիւլ հէր եանը էրզրումուն :

Իշպու էրզըւմնէն մէտնի թէմամ օլուուգ -
տան սօղըա , սազը ալըպ եօլա լէվան օլուպ ,
շան սօղըա , սազը ալըպ եօլա լէվան օլուուգ . էմբափը կէ-
չալէպ չէնրինէ տափիլ օլուու . էմբափը կէ-
զէրըէն Ա.ուլան ջէտէ օլուունուն գահվէմինէ կէ-
զէրըէն Ա.ուլան տայայրպ , պիր գահվէ պիր
լիպ , սազը եանընա տայայրպ , պիր գահվէ պիր
նարկիլէ իշիպ , պատէհու ֆինճանըն իշինէ պիր
տակտէն գօտու , գահվէճինին սէվինճինտէն տ-
ալթուն գօտու , գահվէճինին սէվինճինտէն տ-
այգլարը եէրէ տէյմէզ իտի , պիր կին գահ-
վէճիյէ “ պէնլ օլումազ էյլէ ” տէյու թէքիփ էյ-
վէճիյէ “ պէնլ օլումազ էյլէ ” տէյու գահվէնին հէփսի տօ-
ւտիկտէ , “ օլուում ” պու գահվէնին հէփսի տօ-
ւտիկտէ , միւշթէրիսի վար , պէշի ադշամ տէօրտիւ-
գուզ միւշթէրիսի վար , “ իտարիսի խուսուսու-
սապահ կէլիր ” տէտիփաէ . “ իտարիսի խուսուսու-
սապահ կէլիր ” տէտիփաէ . գրթագ օլուու :
Մէվլա քէրիմ տիր ” տէյիպ , զրթագ օլուու :
Ղարիպ ” տէօրթ պէշ պաթման գահվէ ալ ”
տէյու պիր միգասը ազճէ վէրտի , ագշամ օլ-
տէյու պիր միգասը ազճէ վէրտի , ագշամ օլ-

մուր քիրէն վէ սայիր լէ վաղիմաթ թէտարիքի
լէ, մօմիոր եագրայ, քէնտիոփ վէ թապիրէր ի-
տմէլէր չալլշարագ, սապահա դահազ վէ
յի սրվայր զիյնէթլէտիլէր. ճէզիլ կիւլում զի-
զարֆիլէրի սիփա, սապահա եագըն օճաղը եա-
չըպ, կիւլիմէրի եանաշոըրբապ, վէ քէնտիսի
տախի նարկիլէյի դուրուպ, դահիլէնին քէօշէ-
սինտէ խթիրահաթ իւզրէ իրէն, դահիլէնի կէ-
լիպ պէոլէ կէօրինէն հայրէթտէ դալար, հէ-
ման Ղարիպ “տիշխնմէ պատա” տէյիպ վէ
պիրէր դահիլէ կէթիրիպ իշափիլէր. պատէհու զա-
րիպ սազընը էլինէ ալըպ պագալըն նէ տէտի:

Ճօշ էլլէտի տէլի կէօնիւլ,
Սանա կէլուիմ Հալէպ չէհրի,
Այրը տիւշտիւմ վէթանըմտան,
Սանա կէլուիմ Հալէպ չէհրի:
Այրըլում զօնչէ կիւլումտէն,
Պու ճիհանտէ պիւլպիւլիւմտէն.
Քեաքիւլէրի սիւմպիւլիւմտէն,
Սանա կէլուիմ Հալէպ չէհրի:
Այրըլում նազը եարիմտէն,
Եիւզիւմ կիւլէյուպ զարիմտէն.
Կէչիպ օլանձա մալիմտէն,
Սանա կէլուիմ Հալէպ չէհրի:
Քիմի մօլլա քիմի հաճը,
Ղարիպ օնլարա տուածը.
Թէրք կյէտիմ անամ պաճը,
Սանա կէլուիմ Հալէպ չէհրի:

Իշպու պէյիթլէրէ Ղարիպ սող չալմաղա

պաշլայընճա , գահվէտէ օթուրաճագ եէր զալ-
մայլըլ , իրի թապիիէ տախի միւհթաճ օլուու-
լար, տէօրիթ նէֆէր թապի չալլշրըլար իտի .
Ղարիպ սող չալմայր թէմամ էտիպ , տհապապ
տախի տաղըլլըր իրէն, չէքմէնէյէ քիմի ալթուն,
քիմի զուրու պըրագըպ ճիւմէսի կիթաթիլէր ,
դահիլէնի չէքմէնէյի ալըպ պագտը քի , իշի ալ-
թուն իլէ տօրու , հէման պիրիսինի ալըպ վէ չար-
շըտան պիր էյի եաթագ սըրթլայըպ , Ղարիպին
ալթընա կէթիրիպ եայտը :

Պիր կիւն Հալէպ փաշասընըն վէքիխարճը չար-
չույա չըգըպ գահիլէյէ կէլտի , կէօրտիւ քի պիր
խուպ սէտալը չայիր էյի չէլէր օգույօր . հազ
էտիպ կիտէնէյի վագըթ սիր աղ ալթուն պը-
րագըպ կիթաթ փաշանըն իրի չայիրէրի վէքիլ-
խարճէ բասթ կէլիպ “նէրէտէն կէլիյօրսուն”
տէյի սիւալ եթակլէրինտէ , “դահիլէյէ Ալըգ
Ղարիպ իսմինտէ պիր չայիր կէլմիշ , չալըպ չաղը-
րըյօր , սէտասը զայէթ կիւզէ վէ սիզին կիպի
չայիրէրի ճէպինտէն չըգարըր ” տէյինճէ , շո-
յուրէրին կէրէյի կիպի կիւճինէ կէլիպ , հէման
օրատան Ալըգ Ղարիպին հատտինի պիլտիրմէք
իջն տօղլու գահիլէյէ կէլտիկէր : Ալըգ Ղարիպ
“պոյուրտունլար , սէօլէյէնէքլէրի պիր իուէ ,
տիյնէյէնէքլէրի պէշ տիր ” տէյիպ տիւշիւնմէ-
յէ պաշլատը : Ղարիպին դահիլէտէ Տէլի Սէլիմ
նամինտէ պիր տօսթու վար իտի , պու Ղարիպէ
“նէ տիւշիւնիցօրսուն ” տէյու սիւալ եթակլ-
տէ , “պէ հէյ ճանըմ , շիմտի պունլարը պիր
սէօլ իլէ մաթ եթմէք պիր չէյ տէյիլ ամմա ,
պիր չօճուգ կէլմիշ Հալէպ փաշասընըն չայիրէ-

ըինի. մաթ էթմիշ տէլու , փաշա թարաֆրնտան
պիր քէտէր կէլմէմէսինի միւլոհազա էտէրիմ „
տէլու ճէվապ վէրտիգոտէ , Տէլի Սէլիմ վէ դահ.
վէտէ հազրը պուլունոնլար “ գօրգմա օղում ,
պիդ սաղ իքէն սանա քէտէր կէլմէզ , հէման
սէն մարիփէթինի ինրու է.լլէ „ տէլիպ , Աշրդ
Ղարիպի պունլորըն սանտալիյէսինին իւղէրինէ
օթուրթտուլար վէ դօնուշուր իքէն շայիրէր սա-
խի զուհուր էտիպ , դահվէտէն իշէրի կիրտիլէր ,
կէօրտիլէր քի քէնտի սանտալիկէրինաէ Աշրդ
Ղարիպ օթուրոյոր . ագըլլորը պաշարլմտան կի-
տիպ , “ պիդիմ սանտալիյէմիզէ օթուրմագ սէ-
նին հատաի՞ն մի տիր „ տէլու պիր չոգ սէօ-
լչշափէր . Տէլի Ոէլիմ , պակըն դարտաշար էլ
էլտէն իւթիւն տիր , պու եր մէյտանը տըր ,
հիւնէրինիզ վար խէ ինրա էտիպ իմմիհան օ-
լուն , պունտա համբը կէօնիւլ դալմազ :
Պէտք ունեցաւ մէնու շնուր էւ նէ հուրուն սուխուն էն-
տէտէւ նէտէւ , մէղնունինձէ շայիր “ տէ.լին պա-
գալըմ ” տէ.լինձէ , ու աէմ շայիրէրին պիրի
պար :

Նէ՞ տիր պունտա կէլտին սէն պու մէյտանէ ,
Պու մէյտանտէ էրքեան օլուր եօլ օլուր .
Սանքի շահնէմ սալսամ ալշաղէ ,
Պու խուսուստա գավկա օլուր զօր օլուր :

Ուստամ պէնլիք իլէ կիրմէ մէյտանէ ,
Պէնլիք իտէն սիզին կիպի սէրթ օլուր .
Աշըգլք տէտիյին գըլտան ինձէ տիր ,
Քէնտինի գուրթարան պիլլահ մէրտ օլուր :

Զիքը էթմիշ կիպի կէլտին ճօշա ,
Նէ՞ տիր պու սէնտէքի ահկեամ ու էնտիչէ ,
Պու աթէշտէ այագլարըն թութուշա ,
Զօգ աչըլմա՛ սէօլէյէն տէլլաւ օլուր :

ԴԱՐԻՊ

Ուստամ քեամիլ իսէն օթուր եէրինէ ,
Տարըլըրսան օթ թէփէրիմ տէրինէ .
Պիր աշըգ խօր պագարսա փիրինէ ,
Փիրինէ խօր պագան աշըգ միւրտ օլուր :

ՇԱՅԻՐ

Է՛ չօճուղ սէնմիսին պիզի տիլէյէն ,
Պիզէ եարտըմճը տըր պիզի եարատան .
Մէլամէթ առուլուր հըֆզը լիսանէ ինսան ,
Խապէր տղնա հէր չիշէքտէն պալ օլուր :

ԴԱՐԻՊ

Կէլ ուստամ կիւճէ քէնտինի սալմա ,
Պիր մէճլիս խալգը սանա կիւլտիւրմէ .
Պաշընը սալսայըպ պուրնուն գաշըմա ,
Լինէր սօլրա եկորէյինէ տէրտ օլուր :

ՇԱՅԻՐ

Էրէնլէր էլինտէն տօլու իչտի՞ն մի ,
Պուլսնըգ չայլարը ագըպ կէչտի՞ն մի .
Պու մէյտանէ կիրմէ սէրտէն կէչտի՞ն մի ,
Պու աշըգլք պաշգա պաշգա հալ օլուր :

ԴԱՐԻՊ

Պէն Ղարիպէմ չըգմամ տօլլու եօլումտան ,
Քէմ քէլսամ չըգարմամ ալա տիլմտէն ,
Գուշ օլսանըգ գուրթուլմագուընըգ էլիմտէն ,
Ուչարսանըգ կէօգինիւզէ տէրտ օլուր :

Աշըգ Ղարիպ “ պադըն ուստալար , սիզ սէօյ-
լէտինիզ , պէն ճէվապ վէրտիմ , պիրազ տա պէն
սէօլէյիմ սիզ ճէվապ վէրին ” աէյիպ ալտը :

Տիյնէյին ուստալար ճէվապ սօրայըմ ,
Պու աշըգլըգ քիմոտէն իձատ օլմուչ տուր .
Պաշընըգա օմազ իշէր գապլարըմ ,
Օ քի՞մ տիր քի զամոտէն ազատ օլմուչ տուր :

Ուստամ պիլի՞րմիսին իլմին պաշընը ,
Նէ իլէ քէսէրէր գանտիլ պաշընը .
Օ քի՞մ տիր քի քէստի քէնտի թաշընը ,
Պունու պիլէն աշըգ ուստատ օլմուչ տուր :

Հանկը չէհիր տիր պիր կիւն կիւնէշի կէօրէն ,
Օ քի՞մ տիր քի վուրուտ տէրեայը եարան ,
Ինձիլոտէն ինսանա նասիհաթ խտէն ,
Իրֆան օլան պունա իրշատ օլմուչ տուր :

Պու զարիպ սէօյէտի սիդէ սըրընը ,
Գուտրէթի եէզոանէ պուլտում քէմալի .
Կիլէլինտէն իձատ էթտի էզէլի ,
Կէօր քի տիւնետ նի՞նէ ապատ օլմուչ տուր :

Ոէօգ թէմօմ օլուպ Ղարիպ “ պայտրուն
ուստալսը ” տէտիքտէ , շայիրէլ շաշըրըպ պիրի
պիրինին եւովէրինէ պատա գալտըլար , վէ “ ա-
շըգլըմ , պիզ օ գատար օգտամատըգ ” աէյիպ սազ-
լսըլընը Ղարիպին եանինա տայաթարլար , թէր-
րար Ղարիպ քէնտի սիւալընըն ճէվասլընը վէրտի :

Էյ ուստալար սիւալիմին ճէվապը ,
Աշըգլըգ ատէմտէն իձատ օլմուչ տուր .

Տինլէն մաւհապաէթիմ իթմէն հիճապի ,
Օլ եէտի զամոտէն ազատ օլմուչ տուր :

Իլմին պաշը պու տուր էյլէմէք սապի ,
Գունափիլ թաշընը քէսէն օլ իսմի կափան .
Քէնսափ պաշըն քէսէն կէօթտէ պուլութ տուր ,
Ճէպրայիլ հէր իլմէ ուստատ օլմուչ տուր :

Տէրեա տըր ոլիր րէզ կիւնէշի կէօրէն ,
Ասայի Մուսա տըր տէրեայը եարան .
Պայգուչ Սիւէյմանէ նասիհաթ վէրէն ,
Իշթէ պու ճիւմլէյէ իրշատ օլմուչ տուր :

Եինէ Աշըգ Ղարիպ աշոթը սինալի ,
Աշգ տէրեասըն իշալ պուլտու քէմալի ,
Կիւրզ իլէ գըլըճ ասա տըր էզէլի ,
Տինեա պունկար իլէ ազատ օլմուչ տուր :

Փաշանըն ճանը էյլէնմէք իսմէյիպ , գավաս-
լարա “ շայիրէլի շայիրըն ” աէյու էմի էտիպ ,
Ստէրհալ գանձէտէն կէօթիւրտիւլէր . վաշա շա-
տէրէլէր “ պու կիւն փէք ճէլալըմ ” վար , պիրազ
յիւրէլէ “ պու կիւն փէք ճէլալըմ ” տէտիլբաէ , շայիր-
ընըն տէ տէֆիլպամ օլոյըլը ” տէտիլբաէ , շայիր-
էր սիւթիւթ իթտիլէր . վաշա “ նիշի՞ն սիւթիւթ
էր տէտինիպ ” տէյինճէ , ճէման շայիրէլ եէր էօ-
էթտինիպ ” տէյինճէ , ճէման շայիրէլ եէր էօ-
փիւպ , “ էփէնտիմ Այալան Տէտէ օղունուն գահ-
փիւպ , պիւ շայիր կէլմիչ , պու կիւն օնուն իլէ
վէսինէ պիր շայիր կէլմիչ , պու կիւն օնուն իլէ
կէօլիւշմէյէ կիթտիք , Տէլի Սէլիմ , սիզ պէնիմ
շայիրիմի պասմալա կէլմիշտիգ տէյէրէք , սա-
շայիրիմի պասմալա կէլմիշտիգ տէյէրէք , սա-
շայիրիմի պասմալա կէլմիշտիգ տէյէրէք , սա-
շայիրիմի պասմալա կէլմիշտիգ տէյէրէք , սա-

Եւ . դավվասլար անհնտէ գահվէյէ կէլիպ , վէ
Տէլի Սէլիմ իլէ Աշըդ Գարիպի ալըպ փաշանըն
հոգուրունա չքտարութեալ . փաշա դազապ իլէ Տէ-
լի Սէլիմէ պագրպ , “ սէն պէնիմ շայիրլէրիմին
սաղարընը ալըպ գօվմուշուն , սէպէպի նէ տիր ,
տէյի սիւալ էյլէտիքտէ , Տէլի Սէլիմ “ էֆէն-
տիմ , սիզին շայիրլէրինիզ տավտ իլէ դահվէյէ
կէլիպ իմժիհան օլոպ մաթ օլուուլար , աշտ-
ւարըն բէսմի տոէմթէրի իւզիէն , պու չօճուգ տա
սաղարընը էյլէրինաէն ալտը . շիմտի եօլուուզ
տըրլար ” տէյինձէ , փայտ տարըլպպ , քէնափ շա-
միրլէրինի վիլոցէթլէրինէ սիւրիփոն էթտիրիպ ,
պատէհու Ղարիպէ “ նէրէլիսին ” սէտիքտէ ,
“ Թէպրիզլիյիմ ” տէտի . փաշա “ պիր զէման
էյլէտէ տիյնէյլիմ ” սէտիքտէ պիրլէ պիրազ մէտէ
էյլէտէ տիյնէյլիմ ” սէտիքտէ ալտը :

Տիյնէյին աղաւէր թարիփ էտէյիմ ,
Եաման միւչքիւլ օլուու իշի թէպրիզին ,
Շէօլէ կէօրտիւմ կէօքտէն աթէշէր եազար ,
Եագտը տաղարընը թաշարընը թէպրիզին :

Թէպրիզին չվրէսի , պիր մէթին դալէ ,
Պիրիքիս կիւչշէր էտէճէք օլու .
Թիմիսի էսիր օլուու քիմիսի քէօլէ ,
Կէօրիւլմիւշ մի դարէ տիւչի թէպրիզին :

Նէ պազիրկեան գալու վէ նէ տէ հօճա ,
Գարէլըր կիյտիէր գըրդ կիւն գըրդ կէճէ ,
Բէլլէլըր եափըլու պէտէնլըր իւճէ ,
Գանէր կէօթիւրտիւ լէշի թէպրիզին :

Սըդ Ղարիպ չքէր ահ իլէ զարի ,
Էօլէ ճէնկ օլմամըլ տիւնեատէ տախի .
Վէ անըն պէյ իլէ կիյանը շահի ,
Օնլարէ կէօրիւլտիւ իշի թէպրիզին :

Ղարիպին սէօլէլիփ փաշանըն փէք խօշունա
կէլիպ ” մէմիէքէմտէ սէվկիւլին վա՞ր մը ” տէ-
յինձէ , “ քիմսէմ եօգ տուր ” տէտի . “ ոթան-
մա սէօլէ ” տէտիքտէ , եինէ “ քիմսէմ եօգ
տուր տէյիպ , սաղընը ալտը :

Սրգուէյիպ ըգտըմ զուրպէթ էյլէրէ ,
Սլլարըմ սըզարըմ քիմսէմ եօգ տէյի .
Եազըդ պանա տիւչում տիլուէն տիլէրէ ,
Սլլարըմ սըզարըմ քիմսէմ եօգ տէյի :

Կէնձ եաշըմտա թէրք էյլէտիմ վէթանըմ ,
Ղայէթտէ զայիփ օլուու պու թէնիմ ,
Շիմտի պու պէլու օլուու մէպեանըմ ,
Աղէրիմ սըզէրիմ քիմսէմ եօգ տէյի :

Դալըջըմ հայրաթտէ տիւչմիւլիմ ,
Ճանըմ գուրպան օլուու մէրտ օղու մէրտէ .
Սիւալ էյլէ պանա վաթանըն նէրտէ ,
Աղէրիմ սըզէրիմ քիմսէմ եօգ տէյի :

Սըդ Ղարիպ եանըդ եանըդ սէօլէսին ,
Էնիպ աշգըն տէրեասընը պօյասըն .
Հագ սէնի տէվէթէ տայիմ էյլէսին .
Աղէրիմ սըզէրիմ քիմսէմ եօգ տէյի :

Փաշա Աշըդ Ղարիպտէն փէք հաղ էտիպ , գո-

նաղընտա այրընտ պիր օտա թային էտիննէ , 8է-
լի Սէլիմ լրադ օրմայըսկ՝ կիւնտիւզ գահվէտէ ,
կէճէ փաշանըն եանընա ահէնկ էթմէյէ գարար
վէրտափիէր . պիդ կէլիլիմ սայիր պիր մատաէյէ :

Հօճա Սինանին Շահվէլէտ նամինաէ պիր ա-
մուճասը օղու պիր պազիկեան վար իտի , հօճա
Սինան գըզընր օնա նըշանլամիշ ըսոր . “ մալիմ
գատար մալ ճէմ էյէտէ , գըզըմը վէրէյիմ ” տէ-
յիպ , Շահվէլէտ տախի սբադիկեանըզ իլէ չին-
ափ , Եէմէնի , վէ Շամի աօլաշը , Հալէպէ օղ-
րալը , եխքէրինի Գուպաէ հանէ եըզըպ , քէն-
տիսի Արալան Ցէտէ օղունուն քահվէսինէ կէլտի .
Ղարիպ պունու կէօրիսապ , “ նէրէլիսին ” տէտիք-
տէ , Շահվէլէտ տախի “ Թիֆլիզաէն օլուրու Պ ” տէսի . “ նէ վագըթ կիւէճէըսինիլ ” տէյու սի-
վալ էյէտիքտէ , “ իւ կիւն զարֆընատ կիտէ-
րիմ ” տէտի . Ղարիպ պիր մէքթուպ եուզըպ , իւ-
զէրինէ “ Թիֆլիզաէ հօճա զուրադինաէ Աշըդ Ղա-
րիպին վալիտէսինէ վիսուլ պուլու ” տէյու եա-
զըպ , եէտի եէրինտէն մէօհիւրէյուպ պազիր-
կեանա վէրտի . Շահվէլէտ եխքէրինի եխքէյիպ ,
եօլա րէվոն օղուու , վէ Թիֆլիզէ եագրն պիր սահ-
րայա էնիպ , չառըրլար գուրուու իսթիրահամթ էսո-
նասընտա , մէքթուու թօրպասընը գարըշարըրը ի-
քէն , Ղարիպին մէքթուպու էլինէ կէշափ , աչըպ
կէօրտիւ քի Շահսինէմ եազըլը . օգույուպ մաս-
լահամթէ վուգուփ օրուննէՇահվէլէտին ազլը
պաշնտան կիտիպ , միւրահազա էթմէյէ պաշատը .
պունուն մայէթինտէ բէլ օղան նամինաէ պիրիսի
վար իտի . պա . մասլահամթը աղնայըպ , էֆէնտիմ ,
պու էնտիչէ իտէճէք պիր շէյ տէյիլ ափիր տէյիննէ ,

Շահվէլէտ “ էյէր դ օլայընը պուլուրսան պէշ գա-
թըր վէրիլիմ ” տէտի . բէլ օղան տէրագապ
պիր կէօմէք գանա պաթլըլըպ , վէ Թիֆլիզէ
պիր կէլիպ՝ մէքթուպու վալիտէսինէ վէրտի . Վալիտէ-
կէլիպ՝ “ ողում նիճէ տիր ” տէյիննէ ,
սի օգույուպ , “ օղում նիճէ տիր ” տէյիննէ ,
բէլ օղան “ կէօրտիւլիւմիւզաէ սալ իտի , լոգին
պիզիմ արտաբըզուսն ըզգըպ , եօլուա հարամիլէլ
թէլէփ էթմիշ տէյու խապէր ալուղըմըզուա ,
կէրոյէ տաէմէլէր կէօնտէլիպ , գանլը կէօմէյի
կէթիրափիէր ” տէյիլիպ , կէօմէյի վէրտի . Վալի-
կէթիրափիէր ո գատար աղլասըլար քի
տէսի վէ հէմիլիկսի ո գատար աղլասըլար քի
պայըլըպ ափւշտիւլէր . ալուր վալիտէսի :

Հասրէթի քեար էթտի ճանէ օղումուն ,

Ֆըրգէթի քեար էթտի ճանէ օղումուն ,

Ղարու էօլուիւմ կիրիֆթարը էլէմ ,

Բըրութի քեար էթտի ճանէ օղումուն :

ՀԵՄՇԻՐԵՍԻ

Էյէմիշ ըըլուէթ գարնտաշըմ պէնիմ ,

Նարի հասրէթէ եանար ձիսմ ու թէնիմ .

Տուափ ահըմ գափիլատը ալէմէրի ,

Շիմտի սահրայի զամ օլուու մէսքեանըմ :

ՎԱԼԻՏԻՍԻ

Խաթըրը էթտի իհաթէ նար օղուլ ,

Պանա շիմտէն սօղրա տիւնեա տար օղուլ ,

Խիթիյար էթտին տիյարի լուրպէթի ,

Վա՞ր մը սէնտէն իւրիւքեար եա' օղուլ :

ՀԵՄՇԻՐԵՍԻ

Ագըպէթ սալուն պիզի Փիրեատէրէ ,

Պագմազ օլուու ճիսմիմիզ տիւնեալէրէ .

Սէնտէն այրըլմագ ա՛հ գարընտաշմ,
Սալու պիզի լէլլա կիպի սահրալքէ :

Պոնլալը սէօլիքիքտէն սօնրու , վալիաէսի
“ գար զըզըմ , Շահ սինէմէ դարիպին վէֆալթը-
նը սէօլէ , պարի օնուն այազը պազը գալմա-
սըն , գատէր պէօլէ իմիշ ” տէյու գըզը կէօն-
տէրտի . ղըզ վարլապ Շահ Ոխնէմէ մաստէյի ի-
ֆատէ էտինճէ , Շահ Ոխնէմ “ պու խապէրի քիմ
կէթիրտի ” տէտիքաէ , “ Շահվէլէտ կէթիրտի ”
տէյու ճէվապ ալրինծա , “ խալթ էթմիշ խըն-
զըր , պէնի ալտուն տէյու հիլէ էթմիշ տիր ,
հայտէ պէրապէր կիտէլիմ ” տէյուպ , սողազա-
չոգ արլար , վէ վալիաէսի իլէ պիր քէօչէտէ տու-
րուպ Շահվէլէտի չաղբառլափ , Շահվէլէտ քէլ
օղան իլէ կէլալիլէր Շահ Ոխնէմ ” հօշ կէլախն հօճա-
նշըդ Ղարիպ սա՞ղ մը , էօլտիւմին ” տէտիքաէ ,
քէլ օղան աղասընտան էվիէլ ” պէ հէյ ճանլում ,
սէօլէտիմ իջէտ , Մէլլա րահմէթ էյլէսին ” տէ-
տիքաէ , Շահ Ոխնէմ , “ էյէր սէօղլէրին խիլափ
խոէ , իքի կէօգին քէօր օլու՞ն մու ” տէտի . քէլ
օղան ախշինիւպ , եինէ ” վէֆաթ էթտի ” տէ-
յինճէ , ճիմիչուի պիրտէն աղասիայա պաշատըլար :

ԱԼՏԸ ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Պաշընա տէօնտիւյիւմ կիւլ եիւզիւ Սինէմ ,
Աղէ սինէմ աղէ նիճէ օլտու Ղարիպ .
Կիմտիւզ սէվտասընա եանտըլըմ ,
Աղէ սինէմ աղէ նիճէ օլտու Ղարիպ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Գուրպանըն օլում կիւլ եիւզիւ նիճէ ,
Նիճէ աղէմէյիմ եարիմ կէլմէտի .

Պէն տիւշտիւմ պու աթէչէ եանարըմ ,
Նիճէ աղէմէյիմ եարիմ կէլմէտի :

ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Կէօր քի Փէլէք պիզէն նէ իշէտի ,
Զալիմ տիւշման գարումուզու թաշատը .
Գան գուրուտու ձան չըգմաղա պաշատը ,
Աղէ Սինէմ աղէն նիճէ օլտու Ղարիպ :

ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Ղարիպ պէնի նէ կիւնէրէ կէթիրտի ,
Պին տէրտիմի պիր տէֆթէրէ եազտըրը .
Զալիմ տիւշման գարա հապէր կէթիրտի ,
Նիճէ աղէմէյիմ եարիմ կէլմէտի :

ՃԵՄՇԵՐԵՍԻ

Եինէ տիւշտիւմ պու կիւն ահու Փիղանէ ,
Նիճէ հանի պէնիմ Ղարիպ գարնտաշըմ .
Գարտաշ հասրէթի իլէ օլտում տիվանէ ,
Նիճէ հանի պէնիմ Ղարիպ գարտաշըմ :

ԱՃԷԿ քիմէր տէօքտիւ օնուն սույունու ,
Քիմէր սարտը օնուն սէրփի պօյունու ,
Տօյա տօյա էտէմէտիմ տիւյիւնիւ ,
Նիճէ հանի պէնիմ Ղարիպ գարտաշըմ :

Ղարիպ գալմըւ նիշէ տիւշման իշինտէ ,
Էօլտիւրէնէր գալմըն հիճրան իշինտէ .
Կէօմէյինի կէօրտիւմ ալ դան իշինտէ ,
Նիճէ հա՞նի պէնիմ Ղարիպ գարտաշըմ :

Պու պէտիթլէրի սէօլիքիքտէն սօնրա . Քէլ
օղան սողագ օրթասընտա երդրլըպ ճանը չը-

տը , եանի գօրդառւզու ինթիզարա օղբառը , կէ-
լէն կէշէն կէօրիսպ՝ “ պէլանը պուլուչուն նա-
տան քեափիր ” տէյիպ լէշինէ թիւքիւրտիւլէր ,
Շահվէլէտ կէլիպ “ պու մագուլէ քէլամար նէ-
յէ լազըմ , Քէլ օղանըն վասէսի թէմամ օլ-
մուշ կիթմիշ , վարըն սիզտէ իշխնիզէ կիտին , տէ-
յու խալգը տաղբթալ . պատէհու “ սէն պէնիմ
նշանլըմ տէյիլիմին , հէլսէթաէ պէն սէնի ա-
լաճալըմ ” տէյի Շահ Սինէմէ պուլաշալը . Շահ
Սինէմ տէ “ պէն տէ եօլիր տէ սէնին կիպի մուր-
տարա քէնտիմի լայրգ կէօրմէմ ” տէյինէ , պա-
զը թէլէփ տարկիսինաէ պուլունանլէրէ ինֆաա-
լանէ ինթիզարէ եանաշալը , պիր վէճն իլէ կէօ-
նիւնի իտէմէտիլէր . մէճիս տաղլարդան սօն-
ըա , Շահվէլէտէ “ պէ հէյ ճանըմ , գարը գարը-
նըն շէյթանը տըր , պէշ օն դուրուշ վատ իտէ-
րէր պիր գարը պուլտա կէօնտէր ” տէտիլէր Շահ-
վէլէտ տէ վագաա իքի եիւզ դուրուշ վաս իտէրէր
պիր գօնա գարը պուլուպ , Շահ Սինէմէ կէօն-
տէրուի , գարը վարըպ , աղ շէյթան գարա շէյ-
թան գրզըն ագլընը չալար , նշան ալըպ նշան
վէրտիլէր , վէ վատէ քէստիլէր . պէշ օն կիւնտէն
սօնըա Շահվէլէտ գօնա գարըյը պուլուպ , “ սա-
նա իքի եիւզ դուրուշ տահա վէրէյիմ շունու
պիր նիքեանըն շարէսինի պուլ ” տէյիպ գօնա
գարըյը կինէ կէօնտէրտի . գարը շէոյլէ պէօյլէ
էտիպ , Շահ Սինէմի ետունաշաթալ , չիւնքի Շահ
Սինէմ իլէ Ղարիպին պէյնլէրինաէ գարար պու-
լան եէտի սէնէ մուգավէլէ վէ մուահէտէնին
թէքմիլ օրմոսընա իքի մահ գարըպ , օ իքի մահ-
տէն մոտէ գըրդ կիւն տախի մէօնլէթ ալընա-

րագ , եանի կիւվէյի կիրէճէյի կէճէյէ գատար
Ղարիպ զուհուր իտէր իսէ , կինէ Ղարիպէ վէրիւ-
մէք իւզրէ ահալէր օլընարագ , նիքեան մասլա-
հաթընա գարար վէրիւթի . պիր կիւն պէշ կիւն
մինվալ իւզրէ կէշիպ մէօնլէթլէր թէքմիլ զ-
պու մինվալ իւզրէ կէշիպ մէօնլէթլէր թէքմիլ զ-
մազա պիր գաչ կիւն գալտըր , նէ կէլէն վար նէ
կիւն . Շահվէլէտէ “ վար արթըգ տիւյիւն թէ-
կիւն . Շահվէլէտէ “ վար արթըգ տիւյիւն թէ-
կիւն . Շահվէլէտէ միւլաշէրէթ էլլէ ” տէնիլտի , Շահվէ-
տարիքինէ միւլաշէրէթ էլլէ ” տէնիլտի , Շահվէ-
լէտ թէտարիքինէ կէօրիպ , տիւյիւնէ շուրուն
էլլէ յէլէտի . վէ օլ կիւն Շահ Սինէմ թէտմիլ գըրա-
կէլ քէրիմէնի ալտէ , սէնին իլէ շէհիրտէն թաշ-
րէ շըգալըմ կէլէնտէն կիտէնտէն խոալէր սօրա-
լըմ իւմիափիզի քէսմէյէլիմ . զիրա Շահվէլէտէ
թէսմիլ օլաճալըմ եօդ տուր . էկէրչի իւսմիւմէ
վարաճագ օլուր իսէ , պէճէր հալ քէնախմի թէ-
վէփ իտէրիմ ” տէյիպ , իւշ քիշի գալգըպ շէհիր-
տէն թաշրէ րէվան օլուրլար . պիր տէ պադտը-
լար քի թէսլրիզին չայըրլըզընտա չստըրէր դու-
լար պիր ազիմ քէվան գօնմուշ . Շահ Սի-
նէմ ուղագաան չատըրլէրի թամաշա էլլէլիպ պիր
Պազիրկեան կէօվիւնէ իրիշիպ , “ աճապ շունտան
պիր խասլէր ալա պիտէ իսակի ” տէյիպ եալաշ
պիր ետալէր տա պիտէ իսակի ” տէյիպ իթտիլէր .
եալուշ չատըրլէր ճանիպինէ աղիմէթ իթտիլէր .
Պազիրկեան սունլարը կէօրիւնէ , տիլէնճի զանն
Պազիրկեան սունլարը պիր մըգտար աղ ճէ իրուալ էյ-
էտիպ պունլարա պիր մըգտար աղ ճէ իրուալ էյ-
էտիպ իսէ տէ , պունլարա . “ պիզ տիլէնճի տէ-
լիլիզ . պիր զայըպըմիլ վար աղա հազրէթլէրին-
յիլիզ . պիր զայըպըմիլ վար աղա հազրէթլէրին-
յիլիզ . տէն օնու սիւգալ իտէճէյիզ ” տէտիլէրինտէ .

Խատրմ վարըպ Պազիրկեանէ իփատէ կյլէլինճէ ,
“ վար ոէօլէ կէլինլէր ” աէյի խատըմը թէքրար
կէօնտէրտի , կէլիպ խապէր վէրինճէ , սրոնլար-
տա իլէրի վարըպ , չառըրըն քէնարընա գարտր
էլլէտիլէր , հէման Ղարիպին վալիտէսի վարըպ
տիզ չէօթիպ , իշպու թիւրբիյիւ նիտա իլէտի :

Պիր կէօգիւմ վար աղալէրէ ճանլէրէ ,
Կէօզտէն օլտում օղուլ օղուլ տէյէրէք .
Գուրպան օլամ խապէր վէրէն ճանլէրէ ,
Կէօզտէն օլտում օղուլ օղուլ տէյէրէք :

Պիր եանըմ եարըմըշ օճագ թաշընա ,
Եագամ տայանմայօր չէմիմ եացընա .
Կէօղիւմ կէօրմէղ կիթսէմ տաղլէր պաշընա ,
Կէօզտէն օլտում օղուլ օղուլ տէյէրէք :

Հօճա անըմըզըն եազըսը աճը ,
Պու եէրէրտէ օլտուգ խալգըն կիւլիւնձիւ .
Ճանըմ հօճա սանմա պիզի տիլինձի ,
Կէօզտէն օլտում օղուլ օղուլ տէյէրէք :

Պէն տէրտվյիմ կիձէ կիւնտիւզ աղէքրիմ ,
Ղարիպիմ խապէրի սէնտէն խսթէրիմ ,
Պունտան սօնրա պու տէվրանի նէյլէրիմ ,
Կէօզտէն օլտում օղուլ օղուլ տէյէրէք :

Ա.ՏԸ. ՀէՄՇԵՐէՍի

Գուրպանըն օլայըմ Պազիրկեան պաշը ,
Կէքէրիմ եօլլարըն գարնտաշըմ կէլմէզ ,
Կիձէ կիւնտիւզ հասրէթվյին չէքէրիմ ,
Կէքէրիմ եօլլարըն էօզ ճանըմ կէլմէզ :

Եէտի եըլ տըր եօլլարընը պէքէրիմ :
Գուրպանըն օլայըմ տիյնէ սէօզէրիմ ,
Ճիկէրձիկիմ քէպապ իտիպ թուզլարըմ ,
Պէքէրիմ եօլլարըն գարտաշըմ կէլմէզ :

Ճօճա կիտէրիսէն գարտաշ էլինէ ,
Սագընըլ ալուանմա Բագիպ տիլինէ ,
Գըյամէթտէ եափըզըրըմ էլինէ ,
Պէքէրիմ եօլլարըն գարտաշըմ կէլմէզ :

Եաման օլուու շու տաղլարըն իւճէսի ,
Տէրունիմոէ վար տըր գարտաշ աճըսը ,
Սինէմ նշանը տըր պէնիմ պաճըսը ,
Պէքէրիմ եօլլարըն գարտաշըմ կէլմէզ :

Ճաճ Աինէմ՝ պազիրկեանա “ պու գատար
աիյնէտինիդ պիր ճէվապտու սիզ իհան պույու-
րուն պիզիմ տէրտիմիդէ պիր տէրման օլուն ” տէ-
տի . Պազիրկեան տախի սպէ ճանըմ պէն շայիր
տէյիլիմ քի սիզէ սոզ իլէ ճէվապ վէրէլիմ ” տէ-
տի . Ճաճ Աինէմ “ իւշ իխլաս իլէ պիր ֆաթի-
տի . Ճաճ Աինէմ “ իւշ իխլաս իլէ պիր սու իշ
հէ չէրիփ օդուտաւ շու թուստան պիր սու իշ
Մէվաս սանտատա աշըկլլգ իհան իտէր , սէնաէ
կիւրուհի աշըգտնէ իտիսու օրուրտուն ” տէտիք-
տի , շարթընի պուլատէ թասա տօլտուրուալ , գա-
տէ , շարթընի պուլատէ թասա տօլտուրուալ , գա-
տէնա գանա իշտի , անլէրաէ աշզ օլուն ” տէտի-
էր . վագտա նուշ իտինճէ աշզ տէրեասընա տալ-
ըր . վէ ալուը Պազիրկեան :

Սինէ Ահմէտ հօճա տըր պէնիմ ատըմ ,
Սիզի կէօրտիւմ արշա չըգտը Փէրեատըմ .
Եփմէլ սոյիլ սանըպ խէթա էլլէտիմ
Խապէր Վըր օղունու պուլայըմ կէլմին :

ԱԼՏԸ ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Կէմիւն նէրէտէն պազիրկեան պաշը ,
Սլըսըն սաթարսըն տիւրիւ գումաշը ,
Ազըթալըմ կէօղիւմտէն գան իլէ եաշը ,
Կէօղիւմտէն օլտում օղուլ օղուլ տէյէրէք :

ԱԼՏԸ ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Կէմչիմ սորարսան թէպիվ էլինտէն ,
Ալըպ սաթալըմը տիւնեա մալինտէն ,
Մէօլէ նինէ քէլամ կէլսին տիլինտէն ,
Խապէր վէր օղունու պուլայըմ կէլսին :

ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Գա՞նլըսընը սէօյէյիմ չօդ պէնիմ տէրտիմ ,
Տօգուզ այ բահմիմտէ անը կէօթիւրտիմ ,
Շիմտի հայլ՞ֆ պէն օղունու իթիրտիմ ,
Կէօրմէզ օլտում օղուլ օղուլ տէյէրէք :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Օլուրսա մալ իլէ սաթըն ալայըմ ,
Չէքէյիմ ալթընա քէօհան աթըմը ,
Օղունուն իսմի նէ՞ տիր պէնտէ պիլէյիմ ,
Խապէր վէր օղունու պուլայըմ կէլսին :

ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Թէլէք պիր թաշ վուրտու պէնիմ պաշըմա ,
Պագմամըսըն կէօղտէն ագան եաշըմա ,
Ղարիպին հասրէթի տիւշտիւ փէջիմէ ,
Կէօղտէն օլտում օղուլ օղուլ տէյէրէք :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Եխութիմ պարհանէմ չեքափիմ գաթարըմ ,
Տէրի՞ թարութա տաղըտայըմ թաթարըմ ,

ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Ուզուրունա պարխանէմին հէփսի սաթարըմ ,
Պուլայըմ օղունու տուրմասըն կէլսին :
ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Խօճա պու պէլուէնին չօդ տուր հաճըսը ,
Եիւրէյիմոէն չըգմազ էվլատ աճըսը ,
Պիրիսի Շահ Սինէմ պիրի Պաճըսը ,
Մէօլէ Ղարիպիմէ տուրմասըն կէլսին :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Պանա տէրէքր պունու պիլ Ահմէտ հօճա ,
Եազրդ պէնիմ էօմրիւմ կէշտի հէփ հիչէ ,
Արայըմ օղունու պէնտէ պուլունճա ,
Կէօնտէրէյիմ Ղարիպի տուրմասըն կէլսին :

ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Մէնսին Պազիրկեանըն խաս վէ ալեասը ,
Պաշընա թաղըմը արթուն չիէսի ,
Մալընըն զէքեաթը եօլ սատաքասը ,
Մէօլէ Ղարիպիմէ տուրմասըն կէլսին :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Եիւրէտիպ պարխանէմ պունտան կիտէյիմ ,
Էթրաֆը ալէմի ճէվէլան իտէյիմ ,
Գօճա նինէ ահտ ու աման կիտէրիմ ,
Կէօնտէրէմ Ղարիպի տուրմասըն կէլսին :

Պազիրկեան իլէ վալիտէ պէյիթլէրի թէմամ
իտիպ , Շահ Սինէմէ “ պիդտէ պույուրոն պա-
գալըմ ” տէնիլտիքտէ , Հէմչիրէ “ պէ՞ սէօլէյէ-
ճէյիմ ” տէափ . Շահ Սինէմ “ հէլպէթտէ պէն
սէօլէրիմ ” տէափ . հասրը պէյիլէրինտէ միւ-
նազաա չողալընճա , Պազիրկեան Շահ Սինէմէ

« սէն կէրի տուր չէմիրէ սէօլէսին օ արատան
քդուն, սօնրա պիղ սէնին իլէ ահէսթէ ահէս-
թէ սէօլէրիլ „ տէյուպ , տէֆի նիզա էյլէտի :

ԱԼՏԸ ՀԵՄԵՒՐԵՍԻ

Հօճա պէնիմ տօղրու տուր էօղիւմ,
Պու տըր հօճա պէնիմ սանա նիյազըմ,
Ղարիպ տիր գարտաշըմ հէմ իքի կէօղիւմ,
Սէօլէ գարտաշըմա տուրմասըն կէլսին :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Ղարիպի պտւլսւրամ օլուրում հաճը ,
Սլքմէ սասպր իլէ անա պաճը ,
Տաղէր թաշէր օլսուն պանա տուածը ,
Պուլայըմ Ղարիպի տուրմասըն կէլսին :

ՀԵՄԵՒՐԵՍԻ

Ալայըմ կիտէյիմ արթըդ պաշըմը ,
Ագըթտըմ կէօղիւմոխն գանլը եաշըմը ,
Ճանըմ հօճա սէն պուլ էօզ գարտաշըմը ,
Սէօլէ գարտաշըմա տուրմասըն կէլսին :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Հիշ քիմսէլը պիլմէջ պէնիմ հալիմի ,
Խարճ էլլէյիմ էլտէ օլան մալիմի ,
Եկթմէ զմէ սաթարըմ պաշտոն շալիմի ,
Պուլայըմ Ղարիպի տուրմասըն կէլսին :

ՇԱՀ ՍԻՆԵՄ

Պաշնա տէ օնտիւրիւմ կիւլ եխողիւ հօճա ,
Սէօլէ Ղարիպիմէ տուրմասըն կէլսին ,
Եէտի երլ տըր հասրէթլիցին չէքէրիմ ,
Մէ ոյէ Ղարիպիմէ տուրմասըն կէլսին :

Շահ լինէմ պէօղիէ տէյիննէ , Պազիրկեան
թէգէրքիւր էտիպ , “ պաղալըմ շու Շահ Սի-
նէմէ լոմթիփէ կէնա պիր սէօզ աթայըմ սա-
հին աշդը մը տըր տէյիլ մի տիր պիր թէճըի-
պէ էտէյիմ ” տէյիպ , ալուը :

Պիր օղլում վար սէնի օնա ալայըմ ,
Նէյէյիալ արարմըն օ խայըրաըզը ,
Սանա կիւզէլ կիւզէլ տիւիւն գուրայըմ ,
Նէյէյիալ իսթէրսին օ խայըրաըզը :

ՇԱՀ ՍԻՆԵՄ

Սէօղիւնիւ պիլմէտին Պազիրկեան հօճա ,
Ուղրունա չէքմիչիմ խայլի իսթէննէ ,
Թէվա՞ մը տէյիշտիրմէք ալթունու թուճա ,
Սէօլէ Ղարիպիմէ տուրմասըն կէլսին :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Աղլամա սըզլամն էյ անա պաճը ,
Պուլայըմ Ղարիպի տուրմասըն կէլսին ,
Եխույնէ զմէ գոյտուն պիր իննէ աճը ,
Պուլայըմ Ղարիպի տուրմասըն կէլսին :

ՇԱՀ ՍԻՆԵՄ

Եազըմը աննըմա պու գարա եազը ,
Տիյնէ հօճա սանա օլան նիյազը ,
Պիւրիւնտիւմ գարէլը չալ իննէ սազը ,
Սէօլէ Ղարիպիմէ տուրմասըն կէլսին :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Աթըմա պինէյիմ պէն տէ կիտէյիմ ,
Կէլնտէն կիտէնտէն թէֆթիւ իտէյիմ ,

Իսմինի պէյան էյլէ պէնտէ պիլէյիմ,
Կէլնտէն կիտէնտէն թէֆթիշ իտէյիմ:

ՇԱՀՅՈՒՆԵՄ

Եէտի եըլ տըր պէնիմ եարիմ զայրալ տըր,
Հօճա սըրլարըմը տէսէմ այըպ տըր,
Շահ Սինէմին եարի Ղարիպ տիր,
Սէոյլէ Ղարիպիմէ տուրմաւըն կէլին:

Գէյիթէր թէքմիլ օլտոգտան ոօնրա Շահ
Սինէմ Պաղիլկեանէ և տոնան Հօճա նէ օլուր իսէ
սէնտէն օլուր և տէյիպ, չոգ նիյազ էթտիքտէ,
Պաղիլկեան, “ Գըլըմ” սէն դասավէթ վէ էլէմ
իւզիք օլմա . Պիմէնսիհի էլքէրիմ պէն օնու պու-
լուր կէօնաէրիրիմ, վէ հէմ սանս մոգտատէմ
սէօլէտիյիմ լաթիփէ իտի, պէնիմ նէ օլլում վէ
նէ տէ գըլըմ վոր, պէն միւճէրդէտ պիր տաէ-
միմ, սէյահէթիէ մէշզուլում ” տէտիքտէ, Շահ
Սինէմ ” պագ հօճա էկէր պու եօլսա պէշ զու-
րուշ խարճ խաէրսէն սանս օն զուրուշ վէլէյիմ
վէ հէմ պու թասըր վէ պու մէօհիսրիւ ալ հէր
Վարտըլըն եէրտէ պու թաս իլէ էսհայիպ մէն-
լիսէ շէրպէթ տաղլթ, հէր քիմ պու թասա սա-
հապ օլուրսա եագաուրնտան թութ, իշթէ Ա-
զգ Ղարիպ օ քիմէ տիր ” տէտի, Պաղիլ-
կեան վէսա էտիպ, պուրիսանէօինի եխրէտիպ
եօլա բէվան օլուր . կէլ վէման կիթ զէման շէհ-
րի էրզրումի պուլսու . էրզրումուն կիրուհինէ միւ-
քէմէլ պիր զէյափէթ թէրթիպ իտէրէք, ճիւմ-
լէսինի տավէթ էտիպ . պատէ իւլ թասու շէր-
պէթ սըմարլայըպ, շէրպէթ օլ թաս իլէ հէր
քէսէ վէրիլիպ, ճիւմինի նուշ էթտի իսէ տէ,

թասա պիր քիմսէ սահիպ օլմաւը . մէնիս տա-
զըրմոց ոըզըն, Պաղիլկեան ” է՛յ էնի մէնիս ի-
շինիզաէ Աշրդ Ղարիպ իսմինտէ պիր քիմսէ վար
իսէ, Մէփրա աշգընա տեսազա գարգ պըն ” տէյու-
նիտա էյլէտի . պիր քիմէնէսաէ հարաքէթ վա-
գու ոլմաւը, սնուէն սօնրա եխրէրինի եխրէ-
տիպ, եօլա բէվան օլուր . պու մինվուլ իւզրէ
շարթի մէզքիրէ րիսայէթտէն հայի օլմատըլլ
հալտէ, Հինա ու Եէմէնի Շամ ու Շէրէֆի տո-
ւաշըլ, պիր մահալուէ պուլմագ վէ ահս ու
վատի իւզրէ նայիլ մագուսառ մէրամ օլմագ
մուգատտէր օլմաւը . պիր Էյեւամտան սօնրա եօ-
լու հալէպէ օլրաաը . Ըսպին գըլող գաթար-
տան էլինէ պիր գաթար . գաթար . պիր կիւն
Հալէպին պազչէ արտապընտա կէզէր իքէն շէօ-
լէ խիւլսա խաէր իտի քի, “ էկէրչ Աշրդ Ղա-
րիպի պէն սորտատա տա պուրամազ իսէմ, հա-
լիմ միւշկիւլ օլուր . սօնրա Շահ Սինէմէ ճէվապ
վէրմէք փէք զօր օլուր ” տէյիպ սուրուրքէն,
պիր աէ պագտըր քի պիր թարաֆտէ պէշ օն չօ-
նուգ պիրիքմիշ ճէվիզ օյնարլար . Պաղիլկեան
տախի թասնաշա իշխն ևանլարընա վարար սէյիր
էտիպ տուրուրքէն, իշէրինտէ աէ ճիւմիէսինտէն
զուգ չիւլիւ պիր չօնուգ ճիւմիէսինի եէնտի , չօ-
նուգ լարըն պիրինտէ պիր ճէվիզ պրադ մատը Պա-
ղիրկեան հէյրան օլրադ պագա գալլննա, չօ-
նուգ Պաղիրկեանտէ զուհուրա կէլէն հայրա-
նի ինթիգուլ էտիպ ” Հօճա նէ պագարուն ” տէ-
տիքտէ ” սէն պու չօնուգ լէրին ճիւմիէսինին քիւ-
չիւլի օլու պտա պէոյլէճէ ճիւմիէսինի եէնտիլի-
չիւլի օլու պտա պէոյլէճէ ճիւմիէսինի եէնտիլի-
չիւլի թէաճիւպտէն պագարըմ ” տէտի . չօնուգ
նէ թէաճիւպտէն պագարըմ ” տէտի . չօնուգ

“ հօնըմ հօճա աղըլ եաշտա տէյիլ ակր պաշտա տըր . Աշրդ Ղարիպ տէ քիչիք պիր շէյ էմմա , Փաշանըն շարիլէրինի պիթիւն պիթիւն պատ- տըրը , շիմոփ շափր պաշը օրու “ տէյիննէ , Պազիրկեանըն ագլը պաշնտան կիտիպ . աման օդու սանա պէշ ալթըն վէրէյիմ տէ , պանտ Աշրդ Ղարիպի կէօսթէր , տէյիննէ չօճուգ տէր հալ սէյիրտիպ Արսան Տէտէ օղլանուն գահվէ- սինտէ պուլու , վարլըպ եանընա օթուրուպ , սէնի Փիլան մահալտէ պիր Պազիրկեան խաթէյօր , գալգ կիտիլիմ “ տէտիքտէ հէման գալգըպ Պա- զիրկեանըն եանընա կէլտիլիր “ իշմէ սէնի իս- թէյէն ատէմ պու տըր տէյու կէօսթէրիպ չօ- ճուգ պագշիշի ալըպ իշմէ կիթտի . պիրտէ Աշրդ Ղարիպ “ պույրտուն էֆէնտիմ հօճամ ” տէյիպ ալըպ գահվէյէ կէօթիւրտի . “ հօշ կէլտինիզ է- ֆէնտիմ սէֆտ կէլտինիզ քէրէմիէր կէթիտինիզ , տիյիպ , էնվայի իթիփամտէն սօնրա Պազիրկեան տէտի քի “ պէնիմ գահվէտէն մուդտատէմ շէր- պէթ իշմէք տատէթիմ տիր , վէ քէնտի էլիմ իլէ էլմէք մէրագըմ տըր , վէ խնախմուէ շէքէրիմ տա- խի վար տըր . հէման սիզ րուխուաթըր քէրէմ ի- տինտէ շու քէօշէյէ շէրիլիմ քէյփիմ իւղրէ շէրպէթի էդէյիմ նուշ իսէլիմ , պատէհու սէօհ- պէթ վէ մուհապպէթէ քէրէմիյէթ վէրէլիմ “ տէ- տիքտէ , Աշրդ Ղարիպ “ փէք կիւզէլ օլուր “ տէ- յիպ , պիր քէօշէյէ շէրիլիպ եանընա պիր մըգ- տար սու վէ քետսէ վէ գաշըգ գօյուպ , շէրպէ- թի քէնտիթէիի էզիպ , պիր թասընը քէնտի նուշ էթտի . պատիհու մահուտ թասը տոլտուրուպ , մահուտ սէօհիրի տափի իշմէ վազ իլէ Աշրդ

Ղարիպէ սունտու . պիր տէ Աշրդ Ղարիպ շէր- պէթի նուշ իտիպ , վէ խիթամընաէ սէխմէ պիր շէյ տօգտնտու . էլինէ ալուր պագտը քի , քէն- տի մէօհիրիւ ափր . պիր տէ թասս արգդաթ էթտիքտէ , պագտը քի , Հաղրէթի Խրզըրըն վէր . միշ օլտուղու թաս տըր . հէման մէօհիրիւ իլէ թասը գօյնունա գօյու . Պազիրկեան Ղարիպէ ախլ խալլի թացըտէ եանի գըրտա սօյապիթիմ , սէն պիզի գահվէ աէրտնինտէ սօյայօլալն . պու . նէ հիքմէթ վէ թէածնիւպ օլունածտգ շէյ ափր “ տէ- տիքտէ , Ղարիպ տախի “ սէն հօճա սու թասը պէնիմ իշմէ կէթիրմիշուն աղնատըմ , վէ զիւտէ- սի իլէ մէմնուն վէ մէսրուր օլտում . հէման միւլ- քի արէմաէ սաղ վէ վար օլուըն “ տէյու չօգ տուալէր վէ սէնալէրտէն սօնրա , սողը էլինէ ալ- ալ Պազիրկեանէ սուղ ալըմ նէ տէտի :

Պաշնա տէօնտիւյիւմ Պազիրկեան հօճա ,
ձանըմ Հօճա նի՞ճէ կէօրտիւն Սինէմի .
նէ կիւնտիւզիւմ կիւնտիւզ նէ կիմէմ կիմէ ,
Աման Հօճա նի՞ճէ կէօրտիւն Սինէմի :

Հօճա նիմէ չըգտըն թիփլիզ պաղընա ,
կթտի՞ն մի նիկեահը սոլու սաղընա ,
Հօճա նի՞ճէ կիրտին տօսթուն պաղընա ,
Աման Հօճա նիմէ կէօրտիւն Սինէմի :

ՊԱԶԻՐԿԵԱՆ

Հագ սանա կէօնտէրսին հըզըր ու էլետար ,
Աղմէր սըզէր կէօրտիւմ նազըր Սինէմի ;
Պիզուէ վար տըր օնլարըն խօշ տուասը ,

Աղլար սըզէր կէօրտիւմ նազը Սինէմի :

Պազիրկեան օլտուղում պիլիպ կէլտիէր ,
Ճիկէրճիկիմ տէլիք տէլիք տէլտիէր .

Անան Պաճըն պիրտէն ազըմ ալտըլար ,
Աղէր սըզէր կէօրտիւմ նազը Սինէմի :

ՊԱՅԻՊ

Պազը հիւսնիւ տիւրիւլի՞ւշ մի կիւլէրի .

Պիզէ մէսքեան օլտու Հալէպ չէօլէրի .

Սէյլէյօր մը Շահ Սինէմին տիւլէրի ,

Պիզէ մէսքեան օլտու հալէպ չէօլէրի :

ՊԱՅԻՐԿԵԱՆ

Դայու էթմիշէր Դարիպ սէնի արարլար ,

Սէնի էօլմիւ տէյու պանա սօրարլար ,

Անան Պաճըն Սինէմ կիյմիշ գարալար .

Դարալար կիյմիշտի կէօրտիւմ Սինէմի :

ՊԱՅԻՊ

Թիֆլիզին էթրաֆը հօձա պազէ՞ր մի ,

Հօշ էտիպ ըրմադլար ագար չաղիչ՞ր մի .

Հօճա պէնիմի իշխն Սինէմ աղիչ՞ր մի ,

Աման հօճա նիճէ կէօրտիւն Սինէմի :

ՊԱՅԻՐԿԵԱՆ

Սէն սին ճիվանէքրին խաս ու զայէթ ալեասը ,

Եափար աէնին հէփ անէքրին տոււասը .

Սինէմ քէնտի վէրտի պանա պու թասը ,

Դարալար կիյմիշ իտի կէօրտիւմ Սինէմի :

ՊԱՅԻՊ

Պիզիմ էլէր պահար մը տըր եազ մը տըր ,

Սահրատա չաղրշան թուրնա մը տըր գազ մը տըր

Շահ Սինէմ կէլին մի տիր գըզ մը տըր ,

Աման հօճա նիճէ կէօրտիւն Սինէմի :

ՊԱՅԻՐԿԵԱՆ

Պէն կէլնտէ սիզին էլէր եազ ըտը ,

Սահրատա չպարշան թուրնա տէյիլ գազ ըտը ,

Շահ Սինէմ տէ կէլին տէյիլ գըզ ըտը :

Աղէր սըզէր կէօրտիւմ նազը Սինէմի :

ՊԱՅԻՐԻՊ

Ղարիս իտէր եիւրէյիմտէ եարալէր ,

Աղմամ կէլնտէ սէվտա բարէլէր .

Անամ Պաճըն Նինէմ կիյմիշ գարալէր ,

Աման հօճա նիճէ կէօրտիւն Սինէմի :

ՊԱՅԻՐԿԵԱՆ

Նինէն պանա չօդ էյէտի նիազը ,

Արշա չպար Շահ Սինէմին ավազը .

Աղէմէքտէն կէօրմէկ Նինէնին կէօզիւ ,

կէօզտէն օլմուշ աղլար կէօրտիւմ Նինէնի :

Պէյիթիէր թէմում օլունճա , Ղարիպ Հօճա-
յա տէտի . “ա’հ Հօճա պանա պու սէօզիլիի կէ-
թիրէնէյինէ , քէշկէ իրի տիրհէմ զէհիլ կէթիլիէ-
յիտին . պէնտէ նուշ իտիպ տիւնեա զէմինտէն
գուրթուլայլում հօշ պիր շէյ օլուրուտու .” տէ-
տի . Պազիրկեան տախի “օղում , գըրգ գաթար
եիւքիւնտէն անճագ պիր գութար մալ գալար ,
վէ օ պիր գաթար տախի օրատա ֆէրուխթ ի-
տիպ , (եանի սաթլալ) պիր մըգտար հէտինէ
տիպ , Փաշանըն հուզուրունա վարըպ թագ-
տիւգիւլ , Փաշանըն հուզուրունա վարըպ թագ-
տիմ էլէտափ . Փաշա “պոյուրուն Հօճա ” տէ-
տիմ էլէտափ . Փաշա “պոյուրուն Հօճա ” տէ-

լիֆ էթափ կինէ օթարմաւը . Փաշա աղնատը քի պիր տիէկի վար . “ Հօճո օթար մաթլուտաւն բէտատ օլունմազ ” տէյինձէ , ո գէման օթարուազ նուշ գահվեսէն ասնրա , Փաշա “ նէ՞ տիր մագսուտաւն ” տէտիքսէ , “ էթէնսիմ չու սիզին շախր պաշը Աշըդ Ղարիպին , կէրիր իքէն վիլոցէթինէ օղատրմ . շատրըմտա օթարուր իքէն , ալիւ Վայիտէսի իլէ Պաճըր վէ նրշանւը Աշըդ Ղարիպ քէօլէնիզին աթէշի հասրէթի իլէ հէզար ֆէրեատ ու Քիզան վէ գուրպան վէ նալան օրարագ , շատըլուտան իշշրիյէ կէլպա ահ ու վահէրի եխուրէյիմի խուն էյլէտի . շունու չըրազ խախապ պիր մըդաւար խարձլըդ իհան վէ վիլոցէթինէ կէօնտէրմէտէ ախըր ագիմ վար տըր ” տէյինձէ , Փաշա “ Ղարիպի շազըրինու տէյու էմր էթափ . Ղարիպ տիր հոգուրա կէլափ , Փաշա “ մուգտատէմէր արէն սանա աթ վէրէյիմ վէ սիրահ վէրէյիմ վէ խարձլըդ վէրէյիմ արթըդ սէնի վիլոցէթինէ կէօնտէրէյիմ աէմէտիմ մի , նիշըն օ զէմոն պէնտէն կիթմէտին , վարըն շունուն պաշնը քէսին ” տէյու ճէլլատէ էմր էթափ . շիմտի հազըր տա պուրանան աղտուիր վէ Պազիրկեան , “ Իթէնտիմ էվվէտ ոէ էվվէլ պիզիմ պաշըմըզ քէսին աէ , պատէհու Աշըդ Ղարիպ պէնտէնիզի քէսին ” տէյու ճիմէսի Փաշանըն այազընա զափանըա նիյազ վէ րէճա էթափիլըր . Տէլի Սէլիմ պու խապէրի իշխուպ , ևանընս պէշօն տէլի տախի տահան գաթարագ , “ էկէրփի Փաշա րէճամըզը ախյնէմէյիս աէ , սէօլիսնտէ էսրար էւ տիպ , պու իշի ինրա խակըսէ , պէնտէ Հալէպին ալթընը իւսթիւնէ կէթիրիմ ” տէյու , Փաշա զա-

բոնսունա կէլտի , Փաշա տա էօլախորմէյի թէրք եւ ըոնսունա պէլտի , “ սէնի շու Պազիրկեանէ վէ րէճաճը աղալէ , “ սէնի շու Պազիրկեանէ վէ Շէլի Սէլիմէ պաշըլըշատըմ . Էլրէ վէ պէլլէրէ վէ Տէլի Սէլիմէ պաշըլըշատըմ . ըմքին պու սահաթ Հալէպտէ տուրմայըզ շիմափ ըաքին պու սահաթ իւսթիյինի տայար խէժմ , պիր քիմսէնին բէճասըլլիշտիյինի տայար խէժմ , պիր քիմսէնին բէճասըլլիշտիյինի տայար խէժմ , պէնէր հալ սէնի թէլէփ իսէնը թութանըլըզ , պէնէր հալ սէնի թէլէփ իսէնը թութանըլըզ , պէլլէր պու Ղարիպ տիր սազըը ըիմ ” տէտոփտէ , տէրադ սալ Ղարիպ տիր սազը զուծազլամը :

Էփէնտիմ գըլ մէրհամէթ հալիմէ ,
կէլսին տէյի ըսմարլամըլ եար պէնի .
Իյէ իհասնէ միւրվէթ հալիմէ ,
կէլսին տէյի ըսմարլամըլ եար պէնի :

Եինէ պահար օլուու թուրնա տիւզիւլտիւ ,
Իշիթտիմ Սինէմին պազրը պիւզիւլտիւ .
Շահ Սինէմտէն պիզէ մէքթուպ եազըլըլ ,
կէլսին տէյի ըսմարլամըլ եար պէնի :

Ղարիպ էլտէ նէ՞ տիր սէնիմ բէնձլիկիմ ,
եազըդ օլուու կէլտի կէչտի կէնճլիկիմ .
Փաշա պէյիմ պանա վէրսին խարճլըզմ ,
կէլսին տէյի ըսմարլամըլ եար պէնի :

Աշըդ Ղարիպ սէյօլէր տէրտինի տիլոտէն ,
Պէն չարէ խաթէրիմ տէրտիմէ սիզուն ,
Շիմտի Սինէմի ալտըլրտըլ էլտէն ,
կէլսին տէյի ըսմարլամըլ եար պէնի :
Պէ. իթլէր թէրմիլ օլունձա Փաշա իմրախօ-
րինը չազըրրպ , “ շու Ղարիպէ պիր աթ վէր քի-
րունը չազըրրպ , “ շու Ղարիպէ պիր աթ վէր քի-
րունը գոշչա հիքը էթուն ” տէտի , շիմտի իմ-

բախօր “ ֆէրման էֆէնահիմն ” տէյուպ պառնս
պիր ըէս աօնանմըշ աթ չէքտի քի , հիւսնիւ զիյ-
նէմի դէպան իլէ թարիֆ միւմքին աէյլլ ափր .
հէման Ղարիպ Փաշայր էթէքլէտի : Փաշա էմի
պոյուրասու քի , Ղարիպ սէտանը պիր տախիւ տիյ-
նէյէլիմ տէտիքտէ , ալոր Ղարիպ :

Շիքեայէթիմ վար չարիփ Փէլքտէն ,
Ֆէլք իլէ տիւշման օլտում աղէրիմ ,
Գօրգարըմ քի հասրէթ կիտէմ եարիմէ ,
Տիւնեատա շաշգըն օլտում աղէրիմ :
Պիզիմ էլլէր Տաղիստան տըր վիրան տըր ,
Հէր միւրատը գատըր Մէվլա վիրէն տիր ,
Շիմոի եօլար իզէր գըլ տըր պուրան տըր ,
Արզուքէի վէթան օլտում աղէրիմ :
Եիւրէյիմէ պիր նար տիւշիւ քի սըզլոր ,
Մէրհէմ էէրիշարին պէ հէյ զազիէր .
Տէլի կէօնիւլ սիլասընը արզուէր ,
Գանատը պազը գուշ օլտում աղէրիմ :
Իկիտ օլան սըրը անտէ կիզէյէ ,
Ճիյէրձիյիմ քէպապ էտիպ թուզլայա .
Տէլի կէօնիւլ սիլասընը արզուլայա ,
Կէլտիզիմ փիւշման օլտում աղէրիմ :

Փաշա “ օղում սէլամէթ օլո ո տէյիպ , Փա-
շանըն էթէյինի էօփիւպ , Պաղիրկեան իլէ գուպ-
պէ խանա կէլտիլէր . Ղարիպին Գուլպիէ խան-
տէ գաղանմըշ օլտուզու եէտի տօլապ ալթո-
նու ալրապ , պիր տօլապընը Պազիրկեանա վէ պիր
տօլապընը հէյպէսինէ տօլտուրուպ , վէ պիր տօ-

լապընը տախիւ ծահ Սինէմէ էսվապ տիւզտիւ .
Աշըգ Ղարիպին Հալէպտէ եէտի տօլապ ալթու-
նու վար տըր , վէ էլեէվլմ օտասընը տախիւ քիմ-
սէ աշտմաղ տէյիի մէշնուր տըր , պատէհու գահ-
վէյէ կէլիպ Արուլան ցէտէ օղու իլէ հիսապընը
կէօրիպ , հէր նէքի կէշմիշի վար իսէ տէ պազը-
լոյըլ , վէ ահպապ իլէ տախիւ հէլալլաջըլ , սա-
ղը պիրտէն գուճաղլատը , վէ ,

Նամէ կէլտի վէթանըմտան ,
Վագթը տըր վարայըմ կիտէյիմ .
Գանլը եաշէր կէօղէրիմտէն ,
Ագտը վարայըմ կիտէյիմ :
Էյ միւրիվլիթ քէրէմ քեանի ,
Թուլունա չօգ տուր իհսանի ,
Ղուրպէթ էլին գահըր պէնի ,
Երգտը վարայըմ կիտէյիմ :
Տիւշտիւմ պիր գանլը զալիմէ ,
Քիմէ րահմ իթմէզ հալիմէ .
Եէտի եըլ տըր եար եօլումա ,
Պագտը վարայըմ կիտէյիմ :
Աշըգ Ղարիպ պիլիր քէնտին ,
Իկիտ օլան տէօքէր գանըն ,
Ֆէլքը պօյնումա քէմէնտին ,
Թագտը վարայըմ կիտէյիմ :

Պէյիթլէր թէմամընտա “ վար Մէվլա սէլա-
մէթ վէրէ ” տէտիլէր . օրատան աժընու պինիպ ,
եօլ եիւզէրինտէ պիր չէշմէ վար ըտը , օ չէշ-
մէյէ կէլիպ ստապահ նամազընը գըլուզգտան սօն-

րա , կիւնէշ տախի տօղուպ , Հալէպէ տօղրու
նազար էթափի քի Հալէպ մահզուն վէ մէլիւլ զէ¹
աղլէր կիպի տուրուր , “ էյ գանլը Հալէպ , սա-
նա տա իրի խանէ սէօլէյիմ տէ թաշ թաշ իւս-
թիւնէ դալմասըն ” տէյլիպ , սազա էլ էթափ , պա-
դողըմ նէլէր սէօլէտի :

Իշոէ կէլափմ կիտէյօրում ,
Շէն օլասըն Հալէպ չէրի .
Չոգ թուզ էքմէյինի եէտիմ ,
Հէլալ էյլ Հալէպ չէրի :
Սանա տէրլէր Արապիսթան ,
Տէօթ թարաֆըն պաղ վէ պօսթան .
Խապէր սալտը պանա ճէնան ,
Տուրմագ օլմազ Հալէպ չէրի :

Սանա չօգ իկիտէր կէփր ,
Նիճէսի էյլէնիր դալըր .
Չօղուտա նամիւրատ օլուր ,
Պէն կիտէրփմ Հալէպ չէրի :

Աշգ Ղարիպ տիւշտիւ եօլա ,
Խըզըր եարտըմճըսը օլա .
Կէօրիւնտիւ կէօզիւմէ սիլա ,
Սէն դալ պունտա Հալէպ չէրի ,

Պու պէյիթլէր տէ թէմամ ” օլուու գտաւ , աթը-
նա պինիսլ եօլա բէվուն օլուու , պէշ օն կիթ-
ափտէն սօնրա , կիւնլէրաէ պիլու կիւն աթը չաթ-
րուուր , Ղարիպ դալուր փիւրատէ . կիւնէ պահրը
էփքեալէ տիւշիպ , ահ ու փիղան իտէրէր ալտը
սազը էլինէ պագալըմ նէ տէտի :

Պիր պագըշլա չար քէօչէ յի կէօրէնցըր ,
Ղարիպիմ սիլայէ կէօնտէրին պէնի ,
Պու զալիմ տէրտէրի պանա վէրէնլէր ,
Ղարիպիմ սիլայէ կէօնտէրին պէնի :

Պիր եանտան զէմ կէլիր պիր եանտան Փիրագ ,
Գալմըշմ եօլարտա սիլատան եըրագ ,
Եօլէրին պէքճիսի ոլ չէմնի շըրագ ,
Ղարիպիմ սիլայէ կէօնտէրին պէնի :

Գալմըշմ միհնէթտէ եաեան պասայըմ ,
Հիտայէթ Մէվլատէն քիմէ՞ քիւսէյիմ ,
Թէրպէլատէ եաթան Հասան Հիւսէյին ,
Ղարիպիմ սիլայէ կէօնտէրին պէնի :

Պիր եանտան զէմ կէլիր պիր եանտան տիւկան ,
Գալմըշմ եապանտա հալիու փէք եամսն ,
Եէթիւ իմուատըմա Խըզըր էլ աման ,
Ղարիպիմ սիլայէ կէօնտէրին պէնի :

Շամա էնէր տէրլէր հազրէթի իսա ,
Զիարէթ էտէնլէր պուլմազ մը սէֆա ,
Թուր տալընտա եաթան հազրէթի Մուսա ,
Ղարիպիմ սիլայէ կէօնտէրին պէնի :

Կէզտիմ զրգապէթի գոլարըմ պաղը ,
Պիր քիմսէմ եօգ տուր սէօլէյիմ հալի ,
Եէթիւ իմուատըմա հազրէթի Ալի ,
Ղարիպիմ սիլայէ կէօնտէրին պէնի :

Ղարիպիմ սէօլէրփմ ագաւան գարատան ,
Պէնի Հադ գուրթարա իշպու պէլատան ,
Օն սէքիզ պին ալիմլէրի եարատան ,
Ղարիպիմ սիլայէ կէօնտէրին պէնի :

Պէօլէ տէլիս էթրաֆընա պագալը քի պիր քիմ
սէտէն փոխաէ եօդ , հէման հէյպէսինի ալրապ աճ
վէ պի իրած իւչ կիւն վէ իւչ կիծէ կիտիպ , աէօր-
տիւնծիւ կիւնիւ վագթի զուհուրառա էօնիւնէ պիր
արիմ սու շրջըպ , կէցճէք պիր թարաֆընը պու-
լումատը , հէման հէյպէսինի պիր դայանըն արա-
սընէ սօդուպ , պաշտոր աղբամայա սրդամայա վէ
սազմը ալըպ իշտու պէյիթէրի չաղըրմայա պաշ-
տոր :

Գատըը Մէվլա պու տուր աէնտէն տիւէկիմ ,
Ֆէլք պէնի թաշա չալոր նէյլէյիմ ,
Պէն ալզէրիմ մուրատըմա էրմէտիմ ,
Ֆէլք պէնի թաշա չալոր նէյլէյիմ :
Էմէլ կէրտի պաշ ուձունտա տիքիլորի ,
Թաթլը ճանըմ ուձուզ ուձուզ սաթըլոր ,
Ֆէլք պէնի պու կիւնլէքէ կէթիրտի ,
Ճիսմ ու թէնիմ դայըփ օլու նէյլէյիմ :
Եչմէտիմ չու Թիֆլիզին սույունու ,
Շահ յինէմին կէօրէ պիլոչմ պօյունու ,
Գըսմէթ մի տիր պանա աճուալ տիւյիւնիւ ,
Կէօպէրիմ գան իլէ տոլառու նէյլէյիմ :
Պէն նէ՞րէտէ գալորմ վբթան նէրէտէ ,
Ուզագ տիւշտիւմ խանէմ գալոր նէրէտէ .
Գօ տէսինլէք Ղարիպ էօլիւշ պուրատէ ,
Հասրէթի գըյամիթէ գալոր նէյլէյիմ :

Պու տէօլէրտէ թէնտիմ օլուպ , էթրաֆընա պա-
գընոր կինէ քիմանէ եօդ , իմուստ վէ իւնանէտէն
դաթի իւմիս իլէ , պիր կիծէ տուխի եօլ պուլո-

մայլըպ պէյհուտէ կէզինաի , կինէ սազլնը օ էֆ-
քեար իլէ ալտը պագալըմ նէլէք սէյլէտի :

Կիմէ կիւնտիւզ չըղըըըըմ եարատան մէտէտ ,
Աշըգլարըն ճէվրինի եարատան մէտէտ ,
Էվիէլ թանըմատըմ չիմոի թանըտըմ ,
Խսմինին հիւրմէթինէ եարատան մէտէտ :

Պու պէ.լիթաէ թէնտիմ իթակաէ , արդասընա
տէօնիւպ պագալը քի պիր գըր ամթլը բէյտա օ-
լուպ , մըզրաղընը սիլքէր կէլիր . Ղարիպ կէօրին-
նէ տիւչարը խէվիփ օլուպ պաշտորը աղլամայտ .
“ Ե.յ վահ պու կէլէն ատէմ պէնի պու թէնհա
մահէլէրտէ հէրաք իսէր . աման եա թապպ պէնի
ոէն հըֆղ էյլէ ո տէյի նիյազաէ իքէն , ատէմ կէ-
լիս շաթուը . ” պէօլէ թէնհա վէ մէխիւփ եէր-
լէրտէ նէ՞ կէզէրտին ” տէյիննէ , Ղարիպ տախի
“ ըէֆիքէրիմի եիթիրտիմ վէ եօլումու տախի շա-
շրըտըմ վէ սույու կէչէմէտիմ . շիմոի պէօլէ սէր-
սէրի կէզէրիմ ” տէտիքաէ , ամթլը “ սէնին արգա-
տաշըն եօգ արը . սէն հանկը մահալ ատամը-
ուն սէօլէ ” տէտիքտէ , Ղարիպ “ էրգոււմըլըլըմ ”
տէտի . ” վէր չու էլինի պանս ” տէտիքաէ , Ղա-
րիպ աղնատը քի ամթընըն իւզէրինէ ալաճագ .
“ ճանըմ պապա պիր միգտար սապը էյլէ չու
դայատա կիզլէտիյիմ պիր հէյպէմ վար ալը-
լըմ ” տէյիս , չար չափուգ կիտիպ հէյպէսինի ալըպ
կէլտիքտէ , ամթլը էլինտէն թութուպ , տէրադապ
թէրքիսինէ ալըպ , “ դափա կէօղիւնի ” տէյիս ,
պատէնու “ աչ կէօղիւնի ” տէտիքտէ , պիրտէ
կէօղիւնի աշուը քի , քէնտիսինի չէնըի իրզում-
տէ պուլուշ . ” պիրտաէք սէլամէթ օլա ” տէյիպ ,

կէօգտէն նիհան օլուու : Ղարիպ էրզրումէ կիրտիքտէ , պագտը քի էջլէն էղանը օդունույօր . նամազընը գըլուպ , պիր մըգտար գահմէ ալթը էթտիքտէն սօնրա , հէյպէսինի օմու զունա վուրուպ , եօլա բէվան օլուու . կիտէր իքէն էսնայի ըահտէ , կինէ պիր ատամ փէյտա օլուպ , պագտը կէօրտի քի կինէ պիր գըլ ալթլը տըր . Ղարիպէ խիթապ էտիպ “ է , ճիվան պէն սանա հանկը տիյարըսըն ” տէյու սիւլալ իթտիկիմտէ , պանա “ էրումկոյում ” տէտին , նիշին խիլափ սէօդէ միւրթէրիպ օլուուն ” տէտիքտէ , պու տէփա տախի “ Գարպըլըմ ” տէտի . կինէ “ վէր էլինի ” տէյիպ հայվանըն արգասընա ալրպ “ գափա կէօդիւնի ” տէյիպ , կէօդիւնիւ եռումտուգտա “ աչ ” տէյիպ , աշուը քի քէնտինի գարատէ պուլուու . “ զար օլլում սէլամէթ օլա ” տէյիպ , զայլ օլուու . հէմտն Գարսա կիրիպ , պիր մըգտար զաֆրա պասուրըպ , իքնտի վագթը օլուպ բաք տպտեստ ալըպ , նամազընը գըլուգտա , հէյպէսինի օմուզլայուպ , եօլա ըրգտը . պիրտէ պագտը քի կինէ օգըլ զուհուր իթտի . խիլափ սէօդէրինտէն տօլայը խէվիէ թապի օլուպ , իշթէ շիմտի վատէ թէքմի տիր , պու տէփա հէլպէթ պու ատամ պէնի էօլտիւրիր . “ աման Բապպիմ ” սանա սըլլընալմ ” տէյու աղամագտա իքէն , կինէ օ աշտէմ եէթիշիպ “ պրէ իկիտ , նէ տիր պու սէնին էթտիղին , պանա գա՞չ տէփա տըր օյուն էտէրսին , տօղրու սէօյէ նժ թարափտէն օլուրսուն , եօգուա “ էնի շու մըզրաղէ սափլարըմ ” տէտիքտէ “ աման պապա պէն սանու սէօդիւն տօղրուսունու սէօյէթիմ ” մի , թիֆլիզտէն օլուրում ” տէյինճէ ,

կինէ ալթըն թէրփիսինէ ալըպ , քէվալիք կէօգիւնիւ գափատըպ աշտըգտա , պիրտէ քէնտիսինի թիֆլիզին պաղլէր պաշընտա , թօգմագ թէփէսինտէ պուլուու . “ էյ օդում սէնին վալիտէնին սանա հասրէթլէ աղլէմէտէն կէօդէրի ալիլ օլուու , շու ալթընըն այտու ալթընտան պիր ավուճ թօփրագ ալտէ , իւչ իխլաս պիր ֆաթիհէ չէրիֆ օգուտա վալիտէնին կէօդէրինէ սիւր աշրըը ” տէյիպ , զայլ օլուու . օրատա խըզըր օլարզընը պիլտի . վէտիր ավուճ թօփրագ ալրպ ինստինտէ հրֆզ իթպի , վէ չէնիր տախի կէօրիւնտի , վէ խոշպւրի զիւլիփիսարի պատի սէպա կէթիրմէկէ պաշըտը . վէ տէրեսյը աշգտ ճօշտ կէլիու սազը ալտը , պագտըլըմ ” նէլուր սէօյէտի :

Իշթէ կէլտիմ հիմմէթ լըէ ,
Շիւքիւր կէօրտիւմ սէնի թիֆլիզ ,
Պագտըմ սանա տըգգաթթ իլէ ,
Շիւքիւր կէօրտիւմ սէնի թիֆլիզ :

Սիեահ զիւլիփլէր թարանտը ,
Տիլ նարի հասրէթտէ եանտը .
Սինէմին քէօչքիւ կէօրիւնտիւ ,
Շիւքիւր կէօրտիւմ սէնի թիֆլիզ :

Սինէմին զիւլիփիւ դարա տըր ,
Պօյու զամը տաղըտըր .
Պու թիֆլիզին թօփրազը տըր ,
Շիւքիւր կէօրտիւմ սէնի թիֆլիզ :

Աշըգ Ղարիպ կէլտի պէօյէ ,
Մայիլ օլուում շիրին լէպէ .

Աշք օլոռում զօնչէ կիւէ,
Շիւքիւր կէօրտիւմ սէնի թիֆլիւ:

Պէյիթլէր թէմամ օլուպ, թօվրուգ թէփէ-
տէն գուլգըպ, հէյպէսինի ալըպ թիֆլիդէ տօղ-
րու ազիմէթի էնսասընտէ եօլու պիր տէրէյէ օղ-
րայըպ, ու տէրէիքոտէ կիւլէր քիւշատ վէ պիւլ-
պիւլէր եանըգ եանըդ փէրեատ իթմէսինէ տա-
յանամայըպ, ալոր սազընը ելինէ իշպու պէյիթ-
լէրի սէօյէսի:

Եյ պիւլպիւլէր սազըն չուգուր օվատա,
Էօթմէն զարիպ զարիպ կէօնիւլ չն տէյիլ.
Պէքի էլին սէնի արար եռվատա,
Էօթմէն զարիպ, զարիպ կէօնիւլ չն տէյիլ:
Պիւլպիւլէր էօթէրէր պահար եազ կէլոփ,
Պանա պու կիւլցանըն սէֆասըն չազ կէլոփ.
Գորգաըըմ սէվոտիզիմ պէնտէն վազ կէլոփ,
Էօթմէն զարիպ, զարիպ կէօնիւլ չն տէյիլ:

Պիւլպիւլ նէ՞ եաթարսըն պահար եւրիշտի,
Գըրմըզ կիւլ զօնչսինէ գարըշտը.
Սիլատէ սէվոտիզիմ Փիքրիմէ տիւշտիւ,
Էօթմէն զարիպ, զարիպ կէօնիւլ չն տէյիլ:

Պանա Հալէպ օլոռու աշգ իէ զընտան,
Կիրէ կիւնտիւզ իտէրիմ անտէ Փիլան
Տիւշտիւմ տիւլուն տիւէ պիւլպիւլ էլ աման,
Էօթմէն զարիպ, զարիպ կէօնիւլ չն տէյիլ:

Պու պէյիթլէրի պիթիրտիքուէն սօնրա, թիֆ-
լիզէ տօղրու եօլու րէվան օլոռու, տէրունի շէն-

րէ վիսուլ պրոլուուգտատ, խանէսինին դարշըսըն-
տա պիր չշմէ վար իտի, ու չշմէրէ կէլիպ հէյ-
տիսինի էնսաբրուիքտէ, պիր ուս իշափ վէ պիր
մըգտար թէնէ ֆֆիւս իթմէքտէ իրէն, պող աը-
քի հէմշիրէսի էլինէ իրի ատէլը տէսթի պիրէն-
վէ գարէլէր կիյուիչ սույս կէլիր, հէման գտրտա-
վնը կէօրիւնէ, “ վայ պէնիմ դարտաշըմ, սէ-
ցա կէլտին ” տէլ տէմէզ, “ ինսան ինսանա պէն-
ցա կէլտին ” տէլ տէմէզ, “ քէնտիսինի թօվլայըլպ, Փա-
զէր ” տէյու քէնտիսի քէնտիսինի թօվլայըլպ, Փա-
զաթ ափգ գամիլէ եիս զիւնէ պագմայտ պաշարն-
ծա, Պարիպ ատիսի ափգ գամիլընը արթըրըպ, Հէ-
մէ պաշնոտո վաֆիր զէման պիրպիրըրինէ հայ-
րան օլոռո գլարը, պատէհու զըզ “ ու ժանը ու չէ
պահուուն, ունու էոթէ ուսու չու իւսուէ ունուուուն ”
տէտի . Պարիպ “ օնուն իշին պազ արըմ քի, պիւ-
տէտի . Խալդ ալէմ զիւնէթէ կիյինմիչ զուշան-
թիւն խալդ ալէմ զիւնէթէ կիյինմիչ զուշան-
թիւն կէզէրէր, սէն իսէ սիստհէրէ զարդ օլմու-
մըշ կէզէրէր, հէլմէթ նէ տիր, հօդ սու պիր էօլմի-
կէզէրսին, հէլմէթ նէ տիր, հօդ սու պիր էօլմի-
շիւնիւզ մի վար ողը “ տէտիքտէ, զըզ պիր սահն ”
էտիւ էթտի քի, եէր վէ կէօյ ափթրէտի : Գըզ
էթտի կէթտի քի, եէր վէ կէօյ ափթրէտի : Գըզ
“ պէնիմ աշզդ Պարիպ խաննաէ պիր գարտա-
շըմ վար ըաը, չօգ զէմանուան պէրու տիյարը
գուրպէթտէ տիր, կէշնէլէրտէ Շահվէլէտ, պիրա-
տէրիմին վէֆտիմ խալդէրի իլէ գանըր կէօնիչ յինի
կէթիրտի . շիմտի նըշանլուընը տախի ալըեօրլար,
տիյիսինինէ միս պաշբէթ օլունոտո, վէ պու կէճէ
կէճէսի տիր, հաթթիա տէրու ու էլէմ իլէ
գընա կէճէսի տիր, հաթթիա տէրու ու էլէմ իլէ
աղլամատան վալիտիսի կէօղուէն օլոու, պու է-
լէմ վէ քէտէր իլէ պու ալէմտէ ուէն գարէլէր
կէյմէյիմ տէ, եա քէմէյիր կիյուն ” տէտիքտէ,
կէյմէյիմ տէ, եա քէմէյիր կիյուն ” տէտիքտէ,

պու կիւն եախօս եարլն պու թարափա կէլմէք
իւզբէ տիր . օ խապէրի կէթիրէնին կէօզլէրի
քէօր օլսուն „ տէյիննէ , հէման դըզ գօշարագ
վալիտէսինէ կէլիպ , “ վալիտէնիյիմ , սանա չօգ
միւժտէլէր օլսուն , գարտաշմ Աշրդ Ղարիպ սաղ
ըմբէ , վէ եադ ընլարտա տախի պու թարափա
կէլմէք իմիշ . չէմէ պաշնտա պիրիսի վար իտի
պանա օ ատամ միւժտէ վէրտի . հալա չէմէ-
նին պաշնտա տըր . սիմասը տախի գարտաշման
պէնզէր . քէնտիսի օլմագ կէրէք տիր , լաքին
քէնտիսինի կիզլէյօր , չունու պու կէճէ միսափիր
իտէիմ տէ էկէրչի քէնտիսի իսէ , նիմ խւ մաթ-
լուպ տէյիլ խսէ , էթրափը իլէ քէյֆիյէթին կիւ-
զէճէ խապէրինի ալմագ միւմին տիր ” տէյիննէ
վալիտէսի բազը օլմացը “ պէջլէ շէյ օլմադ դըզ ,
գօրգարը ” սէնին պու իշտէ սիր ֆիմնէլիյին օլ-
մալը տըր . պէնիմ ախըր վագթիմուէ պաշմը
տէրտէ՞ մի օլրատաճագսըն „ տէյու գըզըն քէլա-
մընը րէտա իթափ իսէ տախի , գըզըն խպլամ վէ
աղլամառընա պիր վէճն իլէ թահամմիւլ իտէմէ-
յիպ , հէր նասուլ խսէ վալիտէսինին կէօյնինիւ է-
տիպ վարըպ տավէթ էլլիտի . Ղարիպ տախի տա-
վէթէ ինապէթլէ կէլտի , գափուտան իչէրի կի-
րիպ նէրտիպան այաղընտա տուրտու . գըզ վա-
րըպ կէլտիյինի վալիտէսինէ խապէր վէրիննէ ,
“ վար ալ կէլ ” տէտի . Ղարիպ տախի վալիտէ-
սինին եանընա կէլիպ , տէսմինի պուս էտիպ ,
օթուրտու . “ հօշ կէլտին սէֆա կէլտին միսա-
փիր ” տէտիքաէն սօնրա , պիր մըգտար թաամ
չգարըլը , գահվէլէր տախի իչէլտի . Ղարիպ
պագտը քի քէնտի էլի իլէ ասաղը սազ տու-

վարտան աշաղը ասուլմըշ տուրույօր . տէրադապ
գարգըպ սազընա սարըլըպ էնտիրիր իքէն . սւսուլ
իլէ պիր թէլինի գըրտը . “ վայ պու սազըն պիր
թէլի գըրտը ” տէյիննէ , գօճա գարընըն ագլը
պաշնտան կիտիպ , “ պէ հէյ օղուլ սազըրդ իլէ
կէլմէյէյիտին , օ պէնիմ օղումուն փէք գըյ-
մէթլի պիր սազը տըր . քէնտի էլի իլէ ասըպ
կիթտի , շիմոի սէն կէլտին գըրտըն . պէն օղ-
լումա նէ՞ ճէվապ վէրէյիմ ” տէյիննէ , Ղարիպ տա-
խի “ պէն գըրմասըմ , պէլքի զաթընտան գը-
րըգ իտի ” տէտի . “ պիդ օ սազա տօգ անմա-
տրգտան սօնրա , եանընտան տախի կէչայիխմիզ
եօգ տուր , մութլագա սէն գըրտըն ” վէ խայլի
մարազտան սօնրա “ օղում սէն պէնիմ սէօգիւ-
մէ կիւճէնմէ , պէնիմ սէն կիտի օղում վար
իտի . իսմինէ Աշրդ Ղարիպ տէնիր իտի . ախյա-
րը ախէլէ կիտէլ իքէն , իշպու սազընը պու տու-
վարա սաըպ , պանա ճէվապ էթտի քի , վալիտէ ,
էկէր պէնիմ պու սազըմ պուրատան տիշէր ի-
սէ , եախօս պիր թէլի դըրըլըր իսէ , պէնիմ
սազըղըմը վէ էօլտիյիմի . անտէն պիլէսին տէ-
տի , շիմոի սէն կէլտին օղումուն սազընը պէօյ-
լէ գըրտըն , օղում կէլիպ տէ սազընը պէօյլէ գը-
րըլըշ կէօրտիքաէ , պիլէրէ սիզ գըրըլընըզ ,
տէյին չօգ կիւճէնէնէք տիր , օլ վէճն իլէ հալիմիզ
փէք միւշքիւլ օլուր . սէնին կէլիպ տէ պու սազը
գըրմագլզըն տօղուտու սիզէ զիյատէսի իլէ էլէմ
վէ քէտէր օլտու վէ հէմ տէ պէնիմ կէօյլէրիմ
օղումուն աճլսը իլէ կէօյլմէզ օլուու ” տէյիննէ ,
Ղարիպ տախի , վալիտէսինէ , “ թէէսսիփ խզրէ
օլմա , ինշալլահ իւլ մէվլա պու կիւն սէնին օղ-

լոն կէլիր , վէ վալիտէ սանա թէծա իտէրիմ ,
շու օղունոն սազընը պանա վէր պիրաղ չալա-
յըմ , էկէրչի սազըն պիր թարափընա զէրը մըդ-
տարը քէտէր կէթիրիր իսէմ , շու հէյպէմին կէօդ-
լէրի ալթուն իրէ տօլու տոր , հէյպէմի զապի-
էյլէ „ տէտի , խաթսն տայանամուլպ սազը վէր-
տի . Ղարիպ սազա պիր էյի տիւզէն վէրիպ պա-
գալըմ նէ ճէվահիր սաշտը .

Ա.Տ.Բ. ՂԱՐԻՊ

Իշէ կէլոիմ գօնագ օլուում պէն սանտ ,
Պէն ղարիպիմ պէն ղարիպիմ պէն ղարիպ .
Պու կէնէ պէն սանա միհման օլուում ,
Պէն ղարիպիմ պէն ղարիպիմ պէն ղարիպ :

Ա.Տ.Բ. Վ.Ա.Լ.Ի.Տ.Է.Ս.Ի.Ս.Ի.

Եօլունա գուրապան օլայըմ պէն սէնին ,
Աճապ կէլի՞ր մի Ղարիպիմ պէնիմ .
Պէն օնուն եօլունա կիւլէր տէօչէյիմ :
Աճապ կէլի՞ր մի Ղարիպիմ պէնիմ :

ՂԱՐԻՊ

Եէտի եըլ կէչիրտիմ Հալէպ եազինի ,
Չալում նիճէ թամպուր իլէ սազինի .
Պէն չէքէրիմ նազըլ եարին նազինի ,
Պէն ղարիպիմ , պէն ղարիպիմ , պէն ղարիպ :

Վ.Ա.Լ.Ի.Տ.Է.Ս.Ի.Ս.Ի.

Զօդ պէքէտիմ պու եէրէրին եազինի ,
Շահին օղուումոն ուչուրտում եարինի .
Վիրմէմ սանա Ղարիպիմն սազինի ,
Աճապ կէլի՞ր մի օ Ղարիպիմ պէնիմ :

ՂԱՐԻՊ
Խոշ թութարըմ նինէ ինձիթմէմ թէլին ,
Եէտի եըլ տըր կէվէրիմ զուրպէթի էլին .
Պիւլպիւլ օլուում պէն հէր մէճիսին ,
Պէն ղարիպիմ , պէն ղարիպիմ , պէն ղարիպ :

Վ.Ա.Լ.Ի.Տ.Է.Ս.Ի.Ս.Ի.

Ղարիպին գօգուսու շիմոի եայըլտը ,
Ագլըմ կիտիպ եիւրէճիյիմ պայըլտը .
Օլլում Ղարիպ սէնտէն նէրտէ այըլտը ,
Աճապ կէլի՞ր մի օ Ղարիպիմ պէնիմ :

ՂԱՐԻՊ

Ֆէլէք պիզի նազըլ եարտէն այըրտը ,
Իշիմիզի գատիր Մէվլա գայըրտը .
Ղարիպին ուստասը ղայէթ շաշըրտը ,
Պէն ղարիպիմ , պէն ղարիպիմ , պէն ղարիպ ,

Վ.Ա.Լ.Ի.Տ.Է.Ս.Ի.Ս.Ի.

Ուլու սուլար տայիմ տուրմայըլպ ագար ,
Պէնիմ ճէյէրճէյիմ օտլարա եագար .
Շահ Սինէմ պիչարէ եօլլարա պագար ,
Աճապ կէլի՞ր մի օ Ղարիպիմ պէնիմ :

ՂԱՐԻՊ

Անա եօլլարտա չօդ սուլար կէչտիմ ,
Թէրքի տիյար իլէ ճիկէրիմ պիչտիմ .
Շիւքիւր օլու Թիֆիլ սուլարըն իշտիմ ,
Պէն ղարիպիմ , պէն ղարիպիմ , պէն ղարիպ :

Վ.Ա.Լ.Ի.Տ.Է.Ս.Ի.Ս.Ի.

Կէլմէսի եազընմըլ սէնէմ գընասըն ,
Պաշնա թազընսըն ինձու թանէսին .
Օղուլ զէկիրէտի Ղարիպ աննէսին ,
Աճապ կէլի՞ր մի օ Ղարիպիմ պէնիմ :

ԱԼՏԸ ՂԱՐԻՊ

Փէմպէ իփէյին օլուր քէլէպի,
Աշգ իլէ տօլաշտըմ սէմթի հալէպի.
Նինէ պէնզէմէզ պանա հէր չէլէպի,
Պէն ղարիպիմ, պէն ղարիպիմ, պէն ղարիպ:

ԱԼՏԸ ՀԵՄՇԵՐԵՍԻ

Տիւն կիճէ վէրիլոփի Սինէմ սաշըսը,
Եիւրէյիմէ տիւշտիւ գարտաշ աճըսը.
Ղարիպիմ գարտաշըմ տըր պէնտէ պաճըսը,
Կէօրիւնմէտի գարտաշ նիճ օլուր Ղարիպ:

ՂԱՐԻՊ

Ղորպէթ էլէրտէ տօլաշմագտա Ղարիպ:
Արամագտա հալէ տէրտինէ թապիպ,
Եարինի կէօրմէք օնա օլսա նասիպ,
Պէն Ղարիպիմ, պէն ղարիպիմ, պէն ղարիպ:

ՀԵՄՇԵՐԵՍԻ

Ֆէլէք պիր թաշ վուրտու եարտը պաշըմը,
Շաշգըն ատէմ կիպի պիլմէմ իշիմի.
Ղորպէթտէ կէօրմիշիւն հօզ գարտաշըմի,
Կէլմէտի գարտաշըմ նիճ օլուր Ղարիպ:

ՂԱՐԻՊ

Օղրատըմ ֆէլէյին պէնտէ գաթընա,
Պագմալը քիշինին ասլը զաթինէ,
Խըզըր կէլիպ պէնի ալուր աթինէ,
Եա կէլտի Ղարիպ, եա կէլէճէք տիր:
Իշպու. պէյիթէրաէն վալիտէսի Ղարիպ օլուր
աղնամատըլընտան, եինէ ալուր Ղարիպ,
Վալիտէմ ղորպէթտէն կէլտիմ,
Սէօլէ տուրմա պէնիմ սազըմ,

Աշգ իլէ պաղըըմը տէլտիմ,
Սէօլէ տուրմա պէնիմ սազըմ:

Հա՞նի թագտըլըմ թէլէքր,
Եալան օլուր հէփ օ կիւնէքր,
Գուրուլմուշ էլան տիյիւնէքր,
Սէօլէ տուրմա պէնիմ սազըմ:

Հասըլը եինէ քէնտինի վալիտէսինէ աղնատա-
մայարագ, շու մըսրալարը սէօլէքր իքէն, ախյիւ-
նին սէտասը գուլաղընա տէյիննէ, ագլը պա-
շնտան կիտէյոր իտի. եանի քէնտիսինէ զիյատէ-
շընլուն կէլտի. « ճանըմ հէմիիրէ, տիւ-
յիւնիւն սէտասը կիւշիւմէ տէյատի. պիր զէվգլի տիւ-
յիւն օլմագ կէրէք տիր, էկէր եագըն իսէ, ղարի-
պիկիտլիկիմ վար, շու պիրատէրինին սազը իշիւն
վալիտէնէ րէճա էթ տէ, շու սազը ալը վէր տիւ-
յիւնէ վարյալըմ, չալյըլմ չաղըրայըլմ» տէտիք-
տէ, գըզ տա վալիտէսինէ չօգ նիյազ էտէրէք,
րէճասը գապուլ էթտիրատի, վալիտէսինտէն սա-
րէ ալաը Ղարիպէ թէսլիմ էյլէտի, վէ էօնիւնէ
զը ալաը Ղարիպէ թէսլիմ էյլէտի, վէ էօնիւնէ
տիւշըրէք տիւյիւն խանէսինի տախի կէօսթէրտի,
վէ խանէլէրինէ ավտէթ իտէրէք, վալիտէսինէ
« շու պէնիմ գարտաշըմ վէ սէնին էվլատըն տըր»
տէյու իտտաա էթտի իսէ տէ, վալիտէսի սէնի կի-
տի գահապէ, պէնիմ կէօլէրիմ կէօրմէտիյինտէն,
սէն իսթէտիկին եօլտա, իսթէտիկին ատէմի իշէ-
րիյէ մի ալմագ իսթէրախին, օմո՛ր օթուրտու-
դուն եէրտէ, եօգսա սօղրա սէնին պաշընա գը-
յամէթէրի գօբարըըլմ» տէյիննէ, գըզ « բէք
կիւզէլ, սօնրա կէօրէնէքըին քի սէօգիւմ նէ շէ-
քիւզէլ, սօնրա կէօրէնէքըին քի սէօգիւմ նէ շէ-

տիպ , Շահ Սինէմին սարայրն ասամընը պուլտուգ-
տա , պիր թարաֆընա կիզլէնիպ , ախոյինէ նէ-
զարէթ իթմէքտէ օրսուն . շիմափ Ղարիպ տիոյիւն
դարսունան իշբի կիրափտէ , էթրափտ նա-
զոր իթտի քի , բէճալ քիալարլար պիր թարափ-
տա , պարարը չպլազլար թագլմի տա տիկէր
թարափտա օթուրմուշար , Ղարիպ տիչիւնտի-
քի քէնտիսինին իշնի կէօրէճէք անձագ պալըլը-
ըպլադ թագլմը օլուպ , քէնտիսինէ բէճալ վէ
քիպարտէն ֆայիտէ օլմաղ տէ.յէրէք , այագ թա-
գլմարընըն թարափընա կիտէրէք սէլամ վէրտի .
անէրսէ սէլամընը ալարագ եւանլարընա չազրաը-
լար վէ եէր կէօթէրէրէք , սուֆրայա օթուրթ-
տալար , հաշան Ղարիպ կէօրտի քի պիր զար
գարուլմուշ արդասլնտա Շահ Սինէմ օթուրու-
դունլարը թամաշա իտէր , Շահվէլէտ տէ պաշգա-
ղար արտընտա օթուրմուշ օյունճուլարը թա-
մաշա իտէր . լաքին Ղարիպ սէլամ վէրէրէք օ-
թուրտուզունտա , Շահ Սինէմ տիգաթլէ զարտէն
արշալը նիկեահ իտէրէք Ղարիպէ նազար էյէ-
տիքտէ շիբնէ հասրլ օլարագ , “ ինշա իւլ Մէվ-
լա եինէ Ղարիպէ վարըլըմ ” տէ.յէրէք , Մէվլա-
յէ չոդ նիյազ էթտի . վէլհասըլ ուզուն իթմէ-
յէիմ , սուփրատա օյանլար հօշ կէլտինիղ սէֆա
կէլտինիղ տէտիքտէն սօնրա “ նէ՞րէտէն կէլիյօրար-
նըլ ” վէ աղիմէթինիղ գանղը թարափէ տիր “ տէ-
յու քէնտիսինէ սիւալ իթտիքլէրինտէ , Ղարիպտէ
“ սայէյիմ ” , սայէլիք իլէ թէպլիդ էլինէ կէլտիմ ,
կէօրտիմ . քի տիոյիւն վար ճէսարէթ իտէրէք իշ-
բի կիրտիմ , էմմա փիչման օլուում , սէրտէ ղա-
րիպիկիտիք վար , տիոյիւն եէրի պիոթիւն ըիճալ

քիպար իլէ տօրմուշ քէնտիմէ կէօրէ օթուրաճադ-
մահալ օլեաալպնտան կէրույէ տէօնէր իքէն , պու-
թարափտէ սիզէրի կէօրիննէ սիզին թարափընը-
զա տօրմու կէլտիմ “ տէ.յէրիք՝ ողաճըգ արասը-
նը ողաթարդ տան սօնրա սազըն թէլինէ թօգան-
նը ողաթարդ տան սօնրա սազըն թէլինէ թօգան-
նը . ու վաղըթ սազըն սէսի այտգթագըմարընըն
աը . “ աման պիտոտէր չու սա-
գուրազընա տէ.յիննէ . “ աման պիտոտէր չու սա-
զընը չպարտաս պիր մըգտար չալտա տէֆիզամ օ-
զընը չպարտաս պիր մըգտար չալտա տէֆիզամ օ-
զընը աէտիքլէրինտէ . “ եա պէն չոդ ուսթա
աէյիլիմ օլուր քի խէթա իտէրիմ . զիրա պուրա-
տա ըիճալ վէ քիպար չոդ պէնի իօթի հնզա վէ եա-
խօտ թէթտիլ էտէրէր . սօնրա պէնի էլլէրինտէն
ալսունազընըլ ” , տէ.յիննէ . “ հէյ տիվանէ օնկարըն
պիզէ պիր շէյ սէզէմէք հատակէրի տէ.յիլ տիր .
պիզէ պիր շէյ սէզէմէք հաէն սէզէլէ հիշ խէվի իյ-
հէման սէն նէ սէզէլէ իտէն սէզէլէ հիշ խէվի իյ-
հէմէ ” , աէտիքլէրինտէ “ սիզէրտէն պու . քէլամը
լէմէ ” , աէտիքլէրինտէ “ սիզէրտէն պու . քէլամը
իոթէր իտիմ ” , տէ.յէրէք հէման սազընտ տիոդէնի
վէրէրէք պիր “ ա՞ն ” չէքիպ չու թիւրփիյիւ նի-
տա իյէտիւ ” :

ԱԼՏԸ ԴԱՐԻՊ

Պահը ղամտէ գալըլըմ էյ գաշը հիլալըմ կէլ եէթիւ ,
Գալմատը տէրտինէ պու թէնտէ մէճալըմ կէլ եէթիւ ,
Հասրէթին քեար էյէմիշ տիր ճանէ էյ միւճը սէնին ,
Ռույէթ իտէմ նուրի վէճէին մահ ճէմալին կէլ եէթիւ :

Աթէշի աշգընլա վիճուտիմ եանմատա սուլու մէսա ,
Քէնտի տէսթինէ եէթիւտիր պէնտէն կիրեապ ու սէֆա ,
Աշզըն իլէ չէքմիշիմ ըահմի մուհապէթտէ ճէֆա ,
Ճանա քեար էթտի Փիրազըն , ըուցի էլէմ կէլ եէթիւ :

Հասրէթի ըույիննէ տիւշտիւմպէն պու պտհրի Փըրդաթէ ,
Պահմ գըլ էնտիչյի հիճրիննէ տալում՝ միհնէթէ ,
Վարմըշըմ իշթէ խէյալ աշգըն իլէ հայրէթէ ,
Միւշկիւ օլոու հասըլը աէմտէ հալիմ կէլ եէթիշ :

Աշգըն Ալք Ղարիպ իստէր եիւզիւն կէօրմէք միւտամ ,
Արզը հիւսնիւննէ անը աէմտէ էյլէ շատիկեամ ,
Լութֆ ու իհսան էյլէյիպ աղէթմէ արթըդ սիւպհուշամ ,
Սէրվի գատումը կիւզիւզարըմ աղզը պալըմ կէլ եէթիշ :

— Աշգըն Ալք Ղարիպ իսթէր եիւզիւն կէօրմէք
միւտամ . — միւրասընը կիւշ իթտիկի սըրա-
տա :

Շահ Սինէմ տիգդամթէ եիւզիւնէ պազըպ վէ
էնալի ճէմյէթ տախի ափդամ իստուպ հաուըլը
Ալք Ղարիպ օլուուզունու կէրէի կիպի աղնա-
տըլար . Ղարիպաէ ա մուգատտէմն սիլէ տէտիմ
քի պէլքի պիր խէթա էյլէրիմ տէյու ” կէօյա
պիր մըգտար նազ ու իսթիզնա սիւրէթէլէրինտէ
եանի Ղարիպ քէնտիմ տէյլիմ սիզ էոլէ սէօյ-
լէյօրսընըզ կիպի շէյլէր իլէ մէճլիսէ ինժաալ մնա-
մէլէսի կէօսթէրիննէ էնի մէճլիս ” աման ճանըմ
պիրատէր կիւմէնէրէք պիզի մահզուն էյլէմէ լութֆ
վէ իհսան էյլէ սազը պրագմա ” տէյու չոդ ըէ-
ճա էտէրէք կէօյնիւնիւ էթտիկլէրինտէ սազընը
թէրըրարէն ալտըլար . պագալըմ Ալք Ղարիպ նէ-
լէր սէօլէտի :

Տիւն կիմէ տիւն կիմէ Զալէպ շէհրինտէ ,
Աշգըն տօլուսունու իշտիմ տէ կէլտիմ ,
Մալըմ մէլսալըմ վէրիպ եօլունտա ,
Սէրիմտէն ճանըմտան կէչտիմ տէ կէլտիմ :

Պէօլէ տէյիննէ՝ Շահ Սինէմ եանընտա ո-
լան ճարիկէլէրէ խիթապէն “ զանէ քէնտինի սագ-
լայա տուրուն . ” գըզլար իշիթախնի՞զ մի . պու
սէտա Ալըդ Ղարիպին սէտասը տէյիլ մի ” . տէ-
տիրտէ , գըզէր “ պէլի ” տէախլէր . պու մուա-
վէլէ Ալք Ղարիպէ սքս իտիննէ եինէ ալտը
Ղարիպ :

Էրզրումտէ էթտիմ էօլէյի էտա ,
Գըսմէթ օլոու Գարատէ իքինտի պանա .
Թիֆլուտէ օ ագչամ էյլէտիմ տուա ,
Խըզըրըն աթընա պինտիմ տէ կէլտիմ :

Պէօլէ տէյիննէ , Շահվէլէտին էթէրէրի թու-
թուչուպ , Տէլի Մահմուտա կէլիպ , “ պէնիմ գօ-
նաղըմը պաշըմա տա՞ր մը էտէճէքսին , գալդ շա-
իրինի այ տէ վար կիթ շուրատան նէ թարափա
իսթէրինտէն ” տէյէրէք Տէլի Մահմուտուն էլինէ
պիր գաչ զուրուշ տախի գըստըրընճա , Տէլի
Մահմուտէ զարուրի հիտտէթ կէլիպ , “ վայ պրէ
կիտի ուխտանմազ , պրո մուամէլէյի սէն քիմէ է-
տէյօրսուն , գափունտան տիլէնճի՞մ տէփ էտէ-
յօրսուն ” աէյէրէք գրընը չէրիպ , սէնին շիմ-
տի գծաղընը ալլժ իւսթ էտիպ սանա մըզ տա-
տի պիլուսուն պիլուսուն տէյէնճի՞մ ” տէյու Շահվէլէտին ագլը կի-
րընը պիլուսուն պիլուսուն տէյէնճի՞մ ” տէյու կէօրինմէզ
մահալուէ գարար էյլէտի . Տէլի Մահմուտ կէ-
լիպ Ղարիպէ ” իշտէ պիլուսուն պու կիւն ե-
ռւէւէր ու-ւ ե- բ-ո-ւ-չ-ո-ւ ւ-ւ ” տէյիպ , կինէ սա-
զը էլինէ վէրտի : ալտը Ղարիպ :

Ագշամ նամազընտա կէլտիմ խանէմէ,
Տույուրմատըմ սըրըըմ Պաճըմ Աննէմէ,
Խանչէրի աշգընը վուրտում Սինէմէ,
Տիւրլիւ եարէլքրիմ աշտըմ տա կէլտիմ:

Շահ սինէմ դըպսարա “ պատրն դըպսար , թաշ-
րատան կէլտիյիմնէ քէնտի խանէմէ կէլտիմ ամ-
մա քէնտիմի պիլտիրմէտիմ տէյօր , վէ հէմիրէ-
սի տախի պու սաաթմտէ Շահ Սինէմին եանըն-
տա իտի , օ տա պու քէլտիր իշխտիպ , վագտա
քէյֆիյէթ պու մինվալ իւղէ վուգուաթ պուլ-
մուշ լուը , պէն կէրէլի կիափ գարտաշըմ օքտո-
զունու օլ կէճէ աղնաարմ ամինա , “ վալիտէմէ
աղնատամտըմ ” տէյէրէք , հէման օրատան գալ-
գըպ տօգուու վալիտէսինէ կիափիպ , “ վալիտէ կէ-
ժն կէճէրի միսաֆիր իշին , պէն “ պու պէնիմ
գարտաշըմ Ղարիպ տիր ” տէտիքճէ , սէն ինատ
էթտին պիր տիւրին ինսոնմոյլըպ , վէ պանա տա-
խի օլ խուսուստա խոյլի իթիթիրա կիափի շէյլէր
էթտին իսէ տէ , իշմէ պէն շիմոի տիւյին էվին-
տէն կէիյօրսամ , շիմոի քէնտինի աշխբեար էյ-
լէտի , վալիտէմ սանա հէջուրան միւժտէլէր օլ-
սուն , օ միսաֆիր սէնին օղուն վէ պէնիմ գար-
տաշըմ Ղարիպ իմիշ ” տէյէ տուրսոն , պէրի-
տէ Ղարիպ եինէ ալուր :

Պանա սէվտիյիմին հապէրի կէլտի ,
Սէօգիւ Փիրաքի պաղըըմը տէլտի .
Եօլլարտա պանա պիլմէմ քինէ օլտի ,
Ագան սուլար կիափ ճօշտում տա կէլտիմ:

Հէփ աղալէր պէյլէր պանա կիւլիւշտիւ ,
Տիյարը ղուրպէթտէ ճիյէրիմ փիւտի .
Խըզըր պէնիմ իմտատըմա եէթիշտի ,
Գըր աթընըն իւսթիւնէ տիւշտիւմ տէ կէլտիմ:

Էկէր սաշը լէյլամ պէնի արարսա ,
Թէլ թէլ էտիպ սիյահ զիւլֆիւն թարարսա ,
Աղալէր տօղրուսունու պանա սօրարսա ,
Էղալէր տաղլէրի աշտըմ տէ կէլտիմ:

Էրէնէրին տէսթի պէնի թութմուշար ,
Եցէր տօսթլար պէնի հէփուոնութմուշար .
Իշիթտիմ Սինէմի կէլին էթմիշէր ,
Տիւյինիւն Հալէպտէ տույտում տա կէլտիմ:

Ալէմ տէր քի պէքէր գաշը քէմանըմ :
Քէսիլմէտի ասլա ահ ու Փիզանըմ ,
Եէտի սէնէ իտի ահ ու ամանըմ ,
Ահու ու ամանըմտա տուրտում տա կէլտիմ :
Գուրպան օլամ էթվարընա խույունս ,
Ճանըմ Փէտա օլսուն Սինէմ եօլունս ,
Պու ալէմտէ սէնին սէրպի պօյունս ,
Տիւրլիւ լիպառլարըն պիշտիմ տէ կէլտիմ :

Պու քէյֆիյէթլէլէ Շահ Սինէմին էսմասը եա-
նլպ , սապիէ տախի մէճալ իւլ թահամինի լիւ
նլպ , սապիէ տախի մէճալ իւլ թահամինի լիւ
գալմայլըպ , եէտի գամէ փէրտէտէն հէման քէն-
տինի թաշրա աթըլպ , ճէօմաաթա շէոյլէ խիթապ
իթտի քի , “ պազըն էյ ճէօմաաթ , շահիտ օլուն ,
պէն Աշդ Ղարիպ պէնիմ աշղդըմ տըր , պէն
պու Շահ Ղարիպ պէնիմ աշղդըմ տըր , պէն
օնուն մաշտ գըլլըմ , պու Շահ Վէլէտ իլէ հիշ
աշնալլըմ եօդ տուր ” տէյինէտ , Շահ Վէլէտ

տախի մէյստռնէ զգըրպ , “ պէն պու մասլահաթան քէֆի ետ էթտիմ , վարսընլար սէֆալէրինէ պագսընլար ” տէտիքտէ , Շահվէլէտին իշպու զու հորա կէլէն քէլամը ճէմսաթըն զէվղինէ կիտիպ Շահվէլէտէ խայլի տուա վէ սէնատէն սօնրա , Շահ Սինէմէ տախի , “ վոր գըզըմ րահաթաէ օլ , Մէվլա սիդի պիրիպիրինիդէ պազըլասըն տէտիքտէ , Աչրդ Ղարիպ տէրեսոյի մէսրուր օլարադ վատի թէշէքքիրտէ ալալը Ղարիպ :

Հիւսնիւնէ նատանտէն սէթր իթմէյէ ,
Զիւֆիւն սիյահըն կիափ նիդապ օլամազ .
Իւֆթատինէ պու կիւրզարը ձիհանտէ ,
Հիւսնիւ անըն կիափ տֆիթապ օլամազ :
Աչըլմատան զօնչէ կիւրիւն տիւրմիշիւր ,
Եռուուփ զէլեահատան տէրսէր ալմըլմ .
Պէն Փէլք այնէսինի կէօքտէ կէօրմիւշիւր ,
Եէրտէ հիւսնիւն կիափ մահիթապ օլմազ :
Սէնին վէճհին արզուլէյիս կէլէնլէր ,
Ղուրպէթ էլուէ գըյմէթինի պիէնլէր .
Տիւնեա հէօզիւ իլէ սէնի կէօրէնլէր ,
Պիտար օլուր կէօզիւնտէ ձէվապ օլմազ :
Պէն զարիպիմ արթար ահ իլէ զարըր ,
Միհնէթի տէրտինէ հէմ կիրիֆթարըր .
Թէք սէն էօլմէ պէնիմ կիւլ եիւզիւ եարիմ ,
Դուրպահըն օլայըր Թիֆլիդ խարապ օլմազ :

Եէթիշտիր պիր թարափտան զիւլալ լութինի եարիմ ,
Վանմա աթէշի աշքըն իլէ պու տիլ քէպապ օլմազ :

Շահ Սինէմէ ալի թարիգ իւլ լաթիֆէ քէննայի եօլու Աշըր Ղարիպին զըթասը :

Պաշգա տօսթ իսթէտի փէյտահ իթմէյէ ,
Եարըն պանա իթիպարը եօլ ըմըլ .
Պաշամը եօլուուզ իշէր թութմայա ,
Եարըն պանա իթիպարը եօլ ըմըլ :

Պազիրկեանտէն պէն խալէրինի ալտըլմ ,
Աշգըն կէմիսինի իւմմանէ սալտըլմ .
Սինէմի Թիֆլիզտէ պէն սատըգ սանտըլմ ,
Եարըն պանա իթիպարը եօլ ըմըլ :

Քէղալիք պիրաղ նէֆէլէնիպ Շահ Սինէմէ սիթէմի սէօզլէր իլէ եինէ պաշլսուր :

Եիւրիւ վար Եիւրիւ Եիւզէ կիւրիւնիւ ,
Նիշին ըսմարլատըն կէլ տէյու տէյու :

Եէտի եթլ տըր զուրպէթ էլին պէթէրիմ ,
Կիյմէտիմ աննըմէ շալ տէյու տէյու .
Կէլտիմ պուլտում սէնի կէլին օլմուշուզ ,
Էլէր իշին պէնի ալ տէյու տէյու .

Պիր կիւլ տիւրէպիլէմ տօսթուն սլաղնան ,
Պիր փուսէսինի ալսամ ալ եանաղնտան :
Ղարիպ տէր քի աշտըլ Թիֆլիզ տաղնտան ,
Էմսէմ տուտաղնը պալ տէյու տէյու :

Աշըր Ղարիպին իշպու սիթէմի սէօզլէրինէ Շահ Սինէմէ տայանամոյըր , պու մագուլէ էլէմի սէօզլէր իլէ պէնի մահղուն իթմէսին տէյու Ղարիպէ Ագչէ գըզընը կէօնտէրտի . Ագչէ

ԳԵՂ տափի կէլիպ Շահ Սինէմին մէրսմընը աղ-
նայըպ , Ղարիպէ պու պէ.իթլէրի սէօլէտի .

ԱԼՏԸ ԱԳՁԷ ԳԸԶ

Գուրպանըն օլամ աման էյ Ղարիպ ,
Եար սէնին կէլտիյին շիմտի աղնատը .

Սիահէրի շքարըպ կէյտի ալէրի ,
Եար սէնին կէլտիյին շիմտի աղնատը :

Սէնի օնա էօլտիւ աէյտ կէշտիչը ,
Ճիկէրճիկին տիիմ ափիմ ափտիչը .

Տէրոմինտէ նիճէ եարէ աշտըլար ,
Եար սէնին կէլտիյին շիմտի աղնատը :

Թութտուղու սէնին իշին պինցրճէ եասը .
Աղլայընձա ալէմ թութար սէտասը .

Միւժտէն սիլաի հէփ կէօյնիւմիւզիւն փասը ,
Եար սէնին կէլտիյին շիմտի աղնատը :

Շահ Սինէմէ իթմէ Ղարիպ գահրի սէն ,
Կյէրիմ բէճա սանա պունու պէն .

Զէհիր իշէր սողրա ու ալթուն պէտէն ,
Եար սէնին կէլտիյին շիմտի աղնատը :

Անան Պաճըն ղարիպ գայտուն տա կիթտին ,
Թիֆլիզի անմայըպ ունութտուն կիթտին .

Շահ Սինէմի շիմտի հէլ շազ իթտին ,
Եար սէնին կէլտիյին շիմտի աղնատը :

Պաշընա օլմուշ ըտը զընտան գօնազը ,
Աթմազ ըտը պիր թարափա այաղը .

Հազըր ըտը էլտէ գէհիր շանազը ,
Եար սէնին կէլտիյին շիմտի աղնատը :

ԱԳՀԷ ԳԵՂԸՆ պէ.իթլէրինէ ճէվապ օլարադ վէ
էօզիւր սիլէյէրէք , Աշրդ Ղարիպ պու պէ.իթլէ-
րի սէօլէտի , վէ Շահ Սինէմէ մէզպուրէ իլէ կէօն-
տէրտի :

Լաթիփէտ տիր պիւթիւն սէօզէրիմ օնա ,
Կիւձէնմէսին սազըն սէվտիյիմ պանա .

Ազի էյլէսին խաթամը օլ գումբու ,
Կիւձէնմէսին սազըն սէվտիյիմ պանա :

Իթատէ հալ հաթրընը պիւալ զըմնընտա իշ-
պու զըմլայի Շահ Սինէմէ եազըպ ԱԳՀԷ ԳԵՂԸ-
Ն Ղարիպէ կէօնտէրտի :

Էյ Ղարիպ կէօզէր իտի տիլտայիմ սէնի ,
Եէտի եըլ լսյը գ մը թէրք էթտին պէնի .

Ահուզար էյլէր Սինէմ լըյու նիհար ,
Աթէշի աշգընա եանմըլ տըր թէնի :

Աշրդ Ղարիպ տախի ճէվապ օլարադ իշպու
գըթայի Շահ Սինէմէ կէօնտէրտի :

Պի միւրվէ՞թ մի սանըրսըն սէն պէնի ,
Եէտի եըլ տըր հիշ ունութմատըմ սէնի .

Տայիմ էյլէրտի Ղարիպ ահ ու ֆիղանի ,
Իթմիշ իտի հասրէթինէ զուրպէթի :

Ղարիպին պահրը աշգը ճօշ իտիպ , Շահ Սի-
նէմին զարը ճիվարընտ կէլիպ , սազընը տիւզէն-
լըյիպ պաշտառը :

ԱԼՏԸ ՂԱՐԻՊ

Արտարմտա պուլտում սէնի պու եէրտէ ,
Գալտըր նիգալընը տուրմասըն եէրտէ .

Ճանըմ գուրապան օլսուն մէրտ օղու մէրտէ ,
Ուզանտըմ Սինէմ պէն սանա կէլոփիմ :

ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Փարմալըմտա իքէն ճէվահիր խաթէմ,
Մայիլ օլտում կէզտիմ չօգ չէթտիմ մաթէմ.
Կէլ էֆէնտիմ էօլտիւր էյլէմէ սիթէմ,
Մէրհապա սէվոլիյիմ սէն սէֆա կէլոփին :

ԴԱՐԻՊ

Խւտիւմիւզէ գատըր Մէվլա նազըր տըր ,
Գըրդլար պիզիմ իէ շմանի հազըր տըր .
Պու իշէրի իտէն ճիւմէ Խըզըր տըր ,
Արդուէտիմ սէնի պէն սանա կէլոփիմ :

ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Գատիր Մէվլա խւթիւմիւզէ նայիպ տիր ,
Կիզի սըրըմըզը աչմա այըրտ տըր .
Սինէմին եարի Ալդ Ղարիպ տիր ,
Մէրհապա սէվոլիյիմ սէն սէֆա կէլոփին :

Ծէօլիէր թէմամ օլտուգ տան սօնրա , հէման
Ղարիպ սանտըզընը տըլպա մէճմուի լիպաուզնը Շահ
Աինէմէ կէսոմէրիպ , զինէմի արդ էթտի . ամմա
պու մատոտէ Շահ Սինէմին կիւճիւնէ կիթտի . քի .
“ պէնիմ տէ չօգ շինքիւր օլսուն , էսիսապ վէ ճէ-
վահիրիմ չօգ , լաքին սէնին հասրէթ ու Փիրա-
դըն իէ պիրիսինէ իթմիպար իթմէյիպ , Փագաթ
սիյահ ճովապէր իշինտէ վագթըմէ կէշիրտիմ , սէն
շիմտի պանու լիպապնէ զինէմի արդ իտէյօր-
սուն ու տէյու , հասըլը աղլույտ աղլույտ իշպու պէ-
տիթէր իէ պագտըմ Շահ Սինէմ Ղարիպէ նէլէր
սէօլիտի .”

ՇԱՀ ՍԻՆԷՄ

Տիյնէ կէլ սէօլիւմիւ աման հէյ Ղարիպ ,
Բահաթ եիւզիւն կէօրմէտիմ եար սէն կիտէլի .
Տիբտիմ լիպաս էմմա կիյտիմ դարէլէր ,
Կիյինիպ սալընմատըմ եար սէն կիտէլի :

Եվէրինին էօնիւ եիւքսէք թէփէլէր ,
Անտէ եազմուր եաղար պունտա սէրփէլէր ,
Սանտըզըմտա տուրտու էլմաս քիսփէլէր ,
Թագընըզ կէզինմէտիմ եար սէն կիտէլի :

Եվէրիմին էօնիւ եիւքսէք գայալէր ,
Սանա խըտմէթ իտէր գուլէր թայալէր .
Սանտըզտա քիւֆէնտի չիֆթէ սայալէր ,
Կիյինիպ գուշանմատըմ եար սէն կիտէլի :

Սինէմ էյ տէր մահ ճէմալըմ աչալք ,
Զիւգիւ սիյահըմա եիւզիւմ փէչէլի ,
Եէտի ելըտա օն տէօրթ պայրամ կէչէլի ,
Գընա եազընմատըմ եար սէն կիտէլի :

Պէյիթլէր թէմամ օլտուգտա տիսիւն խալդը
թօվլանըպ , “ էյ Աշըգ Ղարիպ սէֆա կէլոփին հօ-
կէլոփին , պիզուէ սէնին կէլոփիյնտէն զիյատէ մէմ-
նուն վէ մէսրուր օլտուգ , լաքին պու Շահգէլէտէ
պու մատոտէ գատզա նէվինտէն պիզ շէյ օլտու , պու
տիյիւն մասըլահալըլ իշին չօգ աղճէտէն ըզդ տը ,
քէնտիսինէ լատրի մուճիպ պիր շէյ օլտու էմէ-
լի պօշտ կիթտի . միւգեաֆոթ օլմագ իշին Հագդ
Թատու հազրէթլէրինին էմիրի խզրէ , կէլ շու հէմ-
շիրէնի շունա վէրէլիմ սէն տէ սէօլիւմիզի գա-
լըրմտ , պու խուսուստ րազի օլ ” տէտիքերինտէ ,
Աշըգ Ղարիպ , “ սիզին խաթրընըզ իշին վէլ է-

ի օլուր վերէյիմ ” տէյինճէ , տէրստաթ շահ-
վէլքափ որպառըլոր պուլաննտըլուր , պիր զէման-
տէն սօնրու մէճլիսէ կէլինճէ , քէյֆիէթի իֆա-
տէ իթտիկէր , ո տու մէժմուն օլարագ րազը ոլ-
տու . Աշրդ Ղարիպ տախի վալիտէսինէ իֆատէ
էյլէտիքաէ , վաղիտէսի տէ րազը օլուու . կէլէլիմ
Ղարիպին վաղիտէսինին կէօղլէրինին աշըլմանընա
առայիր օլուն առուոյը սաղ իլէ իրան իթմէյէ .
ալտը Ղարիպ ,

Տէօն պէրի տէօն պէրի եիւզիւն կէօրէյիմ ,
Տիյնէ նինէմ տիյնէ Ղարիպին սէօզիւն .
Նէ՞ օլուու նինէմ սէնին չու իբի կէօզիւն ,
Սէօլէ նինէմ սէօլէտ տէրտին պիէյիմ :

ԱԼՏԸ ՎԱԼԻՏԵՍԻՒ

Օլուլ պէնիմ Հագգա տաղրու տասր էօզիւմ ,
Տիյնէ օլուլ տիյնէ պու զիրին սէօզիւմ
Սէնին հասրէթինէ կէօրմէյօր կէօզիւմ ,
կէօզտէն օլուում օլուլ օլուլ տէյէրէք :

ՂԱՐԻՊ

Ճանըմ նինէ պէն մուրատա էրէյիմ ,
Սէնին կէօղլէրինի կէօրիւր կէօրէյիմ .
Պիր իլաճըմ վար օնու սիրէյիմ ,
Գորդմա նինէ գորդմա Մէվլա քէրիմ տիր :

ՎԱԼԻՏԵՍԻՒ

Օլուլ եագաըն պէնի հիճրին իլէ նարէ ,
եիւրէյինէ վուրտուն սէտ հէզար եարէ .
կէօզփութէրէ օլուլ օլուլ կրմու չարէ ,
կէօզտէն օլուում օլուլ օլուլ տէյէրէք :

ՂԱՐԻՊ

Իւսթիւմիւզէ պիզիմ Մէվլա տըր հազըր ,
իւցէր եէտիւլը գըրգար տըր նազըր .
Պու իլաճը վէրէն ևըզըր տըր ևըզըր ,
ևէզփ իթմէ նինէ Մէվլա քէրիմ տիր :

ՎԱԼԻՏԵՍԻՒ

Փէք զիյատէ եարէլի տիր եիւրէյիմ ,
իօլմէտէն սէնի պիր քէրրէ կէօրէյիմ .
կէթիր իլաճընը հէման սիրէյիմ ,
Ումարըմ աշըլըր ա՛հ օլուլ կէօզիւմ :

ՂԱՐԻՊ

Ումարըմ պիզլէրէ բահմէթ սաշըլըր ,
Մէվլա զըսմէթ էտէր զէմզէմ իչիլուր .
Սըթզըն պիւթիւն էյլէ կէօզիւն աշըլըր ,
ևըզըր վէրտի պունու Մէվլա քէրիմ տիր :

ՎԱԼԻՏԵՍԻՒ

Պիզիմ Մէվլայէ տօղրու տըր էօզիւմիւզ ,
հալդ եանընտա գըզարմասըն եիւզիւմիւզ .
Պու միւժտէնէ եօդ տըր օլլում սէօզիւմիւզ ,
Պու կէօղլէրէ սէնի ճանըմ կէօրէյիմ :

Եօդալուա պէյան օլունտու զու խզրէ Խըզըր
ալիէ իւլ սէլսմին ալմընըն այտալը ալթընտան
ալտըլըր թօփրտղը Ղարիպ հէյպէսինտէն շըգա-
րըր , պիր ֆինճան իշինտէ պիր ազ սու իլավէ-
սի իլէ գարըշտըրըր . վալիտէսինին կէօղլէրինէ սիւ-
րիւնճէ , պիիզի խիւտու կէօղլէրի աշըլըպ էվլէլ-
քինտէն ալեա ըուշէն կէօրմէյէ պաշլատը . տէր-
հալ Ղարիպ տէ սազը էլինէ ալտը , պագալըմ վա-
լիտէսինէ նէլէլ սէօլէտի :

Կէօզէրին աշըլտը օլուռն միւպարէք,
Հէր նէքի եազմըշ տըր հագդի թէպարէք,
Վէրտի պու իսաճը բիր ու միւպարէք,
Սըտգ իւց կէթիրոտիմ նինէ պէն սանա:

ՎԱԼԻՑԵՍԻ

Շիւքը օլուռն պիզէ բահմէթ սաշըլտը,
Նւսթիւմիւզէ հիւլէ գօնի պիչիլտի.
Եաշըն ուզուն օլուռն կէօզիւմ աշըլտը,
Շիւքը կէօրտիւմ շիւքը Ղարիպիմ սէնի:
Խէլսա օլուռուգ շիւքը վէմտէն եարատան,
Էքսիք օլմա Ղարիպ ջրգմա պուրատան.
Տէրման վէրտի պիզէ պիզի եարատան,
Շիւքը օլս Մէվլայա աշըլտը կէօզիւմ:

Շիւմաի գօմչուլոր պիր եէրէ ճէմ օլուպ Շահ-
վէլէտէ Ղարիպին հէմիլիէսինի նիքետահ իթտի-
էր, եէտի կիւն եէտի կիծէ ախիյին օլուպ պո-
տէնու իդֆափ փագը օլուու: Խիւտանըն հիքմէ-
թինէ ազգլէր վէ Փիքիրէր էրմէզ, տիւյիւն
քիմի իշիւն գորուլուու վէ սօնրա գըսմէթ քի-
մին օլուու. վէ ու ճէմիյէթ տոսըլմագողըն Ա-
շըդ Ղարիպէ տախի Շահ Սինէմին ագա մատ-
տէսի իճրա օլունուպ, տուա վէ սէնատէն սօն-
րա շէրպէթլէր իշիյիպ տավէթլի պուլունանլարա
ինապ խոէն հէտիյէ պէհիէլէրի տախի իթա գը-
լնաը, պատէնու Աշըդ Ղարիպ մէճիսէ խի-
թապէն, “ շիւնքի մուգատատէմէրտէ ախիրլի լի-
պասէր պիչտիմ աէ կէլոտիմ ” տէմիշ խակիմ, պի-
նասիպ իսէ սիզլէր տէ պիր քէրրէ նազար պու-
յուրուն ” տէտիքտէ, “ փէք կիւզէլ վէ մինասիպ ”

օլուր ” տէյի ահալիցէ մէճիս ճէվապ վէրիննէ ,
լիպատէլէր կէօրինիւպ թահսին վէ փէսէնտ օ-
լունտու վէ պատէհաւ գըրգ կիւն վէ գըրգ կիճէ
տիւյիին գուրուլուպ , ջըդլան թաամի նէֆիսիյէ
հաստու պէյան օլմատըլընտան մաստաս , զու-
հաստու պէյան օլմատըլընտան մաստաս , զու-
հուրա կէլէն զէվի ու սէֆա վէ ահէնկ սայիր
ճէմիյէթլէրտէ կէօրիրմէմիշ տիր . գըրգ կիւն վէ
ճէմիյէթլէրտէ կէօրիրմէմիշ տիր . գըրգ պիրիննի ճու-
գըրգ կիճէ թէքմիլինտէ , գըրգ պիրիննի ճու-
մասա կէճէսի չոգ տուալէր վէ սէնալէրտէն սօն-
րա կիւվէյի կիլիպ , ու կէճէ վուգուս կէլէն
րա կիւվէյի կիլիպ , ու կէճէ վուգուս կէլէն
սէրէնճամէլէրին պիրափիրլէրինէ նադլ իտիպ ,
“ գուզում գատէլի քիմնէ պօզսմազ տէյիպ ,
” կէթիրմիշ օլուուլու էլպիսէի ֆախիրէ էօ-
ղարիպ կէթիրմիշ օլուուլու էլպիսէի ֆախիրէ էօ-
ղարիպ կէթիրմիշ սուրի , կէօյնիւ-
մինէ տէօքիւպ , “ կէօզիւմիւն սուրի , կէօյնիւ-
մինէ սէրվէրի էփէնտիմ Սինէմ , պունլարը ճէփ
սէնին իշիւն կէթիրափիմ ” տէյիպ , Աշըդ Ղարիպ
սազը ալուը էլինէ , պատալըմ Սինէմէ նէ տիլէր
տէօքափի:

ԱԼՏԸ ՂԱՐԻՊ

Դուրպանըն օլայըմ աման եար Սինէմ,
Նազը նազը կէլ գարշըմտա տուր Սինէմ.
Պիր պիր լիպատէրինի թարիփ իտէյիմ,
Կիյին գուշան վէր կէօյնիւմէ նուր Սինէմ:

Սինէմ սանա պէն էյշիրմ տիլէյի ,
Պինէ ալուըմ չու պիգիննիւք կէօմէյի .
Եէտի եիւզէ ալուըմ իշպու եէլէյի ,
Սէրպի պօյա լայըգ օլուու կիյ Սինէմ:

Պէշ պին տիր էնթարէւ շալվարի ,
Օն պինէ տիր օ ճէվահիր քէմէրի .
Իւչ պինէ տիր պիր քէս իւէ չէմպէրի ,
Իւճուլէրի տիգտիրմիչիմ կիյ Սինէմ:

Պին զուրուշա Հալէսին չիչքլիսի ,
Շամըն պէշ եիւզէ ալընտը գութնուսու .
Տէօրթ պինէ տիր Հինտին պու լահօսիսի .
Սանա պունլար փէք եագըշը կիյ Սինէմ :

Պէն կէօրմէտիմ սէնին կիպի նազիյի ,
Պէշ պինէ տիր իշպու կէվնէր եիւզիյիւ .
Իւչ պինէ տիր գօլոնուն պիչզիյի ,
Ագ գօլարա լայըդ օլուու թագ Սինէմ :
Նէ հօշ օլուր չու թէպրիզին լալսի ,
Եիւզ զուրուշա պիր սաշընըն սըրմասը .
Եար սանա կէթիրտիմ Հալէպ գընասը ,
Ագ էլէրէ եագըշը գօյու վէր էյ Սինէմ :
Սինէմ կէթիրմիշիմ պինկիք գուշաղը ,
Պին զուրուշա Փէրաձէ վէ եաշմաղը ,
Իւչ եիւզէ տիր ագ թօփուզուն պաշմաղը ,
Պէեազ պալորընէրէ փէք եագըշը կիյ Սինէմ :

Փէք խօշ օլուր չու Ղարիպին կէզմէսի ,
Շէքէր իլէ պատէմինին էզմէսի .
Իքի եիւզէ այաղընըն չիզմէսի ,
Ագ թօփուզա օլուու սէզանի Սինէմ :
Սէնի պանա վէրտի ճէնապը զանի ,
Գըրգ քէսէյէ ալազմ օ կէրտանլըդի .
Քիմսէլէրէ էլլէմէ նատանլըդի ,
Կիւչչէլիմ օյնաշալըմ էյ Սինէմ :

Ցէյուպ , պէջիմէրի թէքմիլ օլուուգտան սօն-
րա՝ « համա օլա , տիւնեա կէօզիս իլէ հէլէ կէօ-
րիշտիք վէ պոլուշուգ » « տէյուպ , միւրատ ա-
լըպ միւրատ վէրտիլէր . պաքի կիւնլէրինի սէֆա

վէ սաւբուր իլէ կէշիրտիլէր . անլէր միւրատլէրի-
նէ էրախլէր . Մէվլա պիզլէրի տախի հասուլու
միւրատ իլէ պէկեամ վէ շաստան պոյուրսուն :
Ամին եա՛ Մուին :

Աւստ Պէտէռ հէժե-յե-իշին Ար/Վ/ Եւ սահա ուը :

Խ Խ Թ Ա Մ

Կ Խ Թ Ա Ր

Ա թանգօլ Մէրհան Հարշաւարձոս Օ-
հան Աջեան քիմապիսան, սիմոն, Քի-
րայիտ օրունան Երմէնի Հրամաթը Եր-
թիւրքնել լիառնրնան թագ օրունան քի-
մապլարը Եսոմ, որ տիր:

Ազրդ Քէրէմ	6 կըչ.
» Գարփակ	4
» Թահիր իլէ ԶԼոհը	3
» Գաւրապանի	3
Բարփու մեջիրէմի	2
Գամթիվին զարտ	10
Ենոլիվոց	5
Ելաբ ալիմիր	5
Թէրէկրաֆ րէսորէսի	2
Թույարզանէ	2
Դէյտուիլ Մէհմեն	3
Հայր Սքրահամ	4
Հօրօդ զարտուչ	3
Մէկիք շահ	2
Մահի Ֆիրմաղ	1
Նիզամինամի մլլիթի Երմէնիսան	10					
Նոսրաթթալն հօձա	3
Շահ Իսմայիլ	3
Շիրքն Ձերհայր	3
Պիր ու Քի զի զմէ	6
Տէրսի հօզ	2
Բազրինան	10
Քէօր օպուտ	2

4

ՀՅ Ազգային գրադարան

NL0623168

